

UTVRĐIVANJE I PRAĆENJE TROŠKOVA DRUGOG DOHOTKA

Lovrinić, Martina

Master's thesis / Specijalistički diplomski stručni

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Karlovac University of Applied Sciences / Veleučilište u Karlovcu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:128:922722>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-04**

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
Karlovac University of Applied Sciences

Repository / Repozitorij:

[Repository of Karlovac University of Applied Sciences - Institutional Repository](#)

zir.nsk.hr

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

Veleučilište u Karlovcu
Poslovni odjel
Specijalistički diplomski stručni studij Poslovni upravljanje

Martina Lovrinić

**UTVRĐIVANJE I PRAĆENJE TROŠKOVA DRUGOG
DOHOTKA**

ZAVRŠNI RAD

Karlovac, 2020.

Martina Lovrinić

Veleučilište u Karlovcu

Poslovni odjel

Specijalistički diplomski stručni studij Poslovno upravljanje

**UTVRĐIVANJE I PRAĆENJE TROŠKOVA DRUGOG
DOHOTKA**

ZAVRŠNI RAD

Kolegij: Menadžersko računovodstvo

Mentorica: dr. sc. Dubravka Krivačić, prof. v. š.

Karlovac, listopad 2020.

Martina Lovrinić

Karlovac University of Applied Sciences
Business Department
Professional Graduate Study of Business Administration

**DETERMINATION AND MONITORING OF COSTS OF
SECONDARY INCOME**

FINAL PAPER

Course: Management Accounting

Supervisor: Dubravka Krivačić, Ph. D., Professor

Karlovac, October 2020

ZAHVALA

Veliku zahvalnost, u prvome redu, dugujem svojoj mentorici dr. sc. Dubravki Krivačić koja mi je pomogla svojim savjetima pri izradi ovog završnog rada. Hvala na svom trudu, vremenu i strpljenju za sva moja pitanja te stručnom vodstvu i sugestijama tijekom pisanja rada.

Veliko hvala profesorima i asistentima Veleučilišta u Karlovcu na stručnosti, prenesenom znanju i iskustvima tijekom studiranja.

Također, zahvaljujem se svim prijateljicama i prijateljima koji su uvijek bili uz mene kao podrška, pomoć i motivacija za napredak.

Hvala mom dečku Kristjanu, bez čije podrške i ljubavi nijedan moj uspjeh, pa tako ni ovaj, ne bi bio potpun.

I na kraju, najveću zaslugu za ono što sam postigla u životu dugujem svojim roditeljima i bratu, koji su uvijek bili uz mene i vjerovali u mene i moj uspjeh.

Veliko HVALA svima!

SAŽETAK

U završnom radu obrađuje se tematika utvrđivanja i praćenja troškova drugog dohotka s aspekta glazbene industrije. S obzirom da glazbeni umjetnici imaju specifičan položaj po pitanju radnoga odnosa, u radu se objašnjava razlika između dohotka i drugog dohotka, autora i umjetnika te njihovih honorara. Također, u radu se obrazlaže obračun specifičnih vrsta dohotka na primjeru glazbene industrije. S obzirom da drugi dohodak i honorar predstavljaju trošak za isplatitelja, u radu ih se upravo i sagledava s tog aspekta, pri čemu se te troškove pozicionira u kontekst prirodnih vrsta troškova, utvrđuje njihov obračun, te objašnjavaju procesi planiranja i kontrole te vrste troškova.

Ključne riječi: dohodak, drugi dohodak, honorar, glazbena industrija

ABSTRACT

The final paper deals with the topic of determining and monitoring the costs of other income from the aspect of the music industry. Given that music artists have a specific position in terms of employment, the paper explains the difference between income and other income, authors and artists and their fees. Also, the paper explains the calculation of specific types of income on the example of the music industry. Since other income and fees represent a cost for the payer, the paper considers them from that aspect, positioning these costs in the context of natural types of costs, determining their calculation, and explaining the processes of planning and control of this type of costs.

Key words: income, other income, honorarium, music industry

SADRŽAJ:

SADRŽAJ:	1
1. UVOD	2
1.1. Predmet i cilj istraživanja	2
1.2. Metode istraživanja	2
1.3. Struktura rada	2
2. PRIRODNE VRSTE TROŠKOVA	3
3. DOHODAK	5
3.1. Pojam dohotka	5
3.2. Izvori dohotka	6
3.3. Zakonski okviri i oporezivanje dohotka	8
3.4. Računovodstveno praćenje obračuna dohotka	9
4. DRUGI DOHODAK	11
4.1. Vrste drugog dohotka	11
4.2. Obveznici poreza na dohodak od drugog dohotka	12
4.3. Vrste autorskih i umjetničkih honorara u glazbenoj industriji	14
4.4. Oporezivanje autorskih i umjetničkih honorara u glazbenoj industriji	16
4.4.1. Porezne olakšice strukovnih udruga	19
4.4.2. Mala prava i mehanička prava	21
5. OBRAČUN SPECIFIČNIH VRSTA DRUGOG DOHOTKA NA PRIMJERU GLAZBENE INDUSTRIJE	25
5.1. Troškovi drugog dohotka	29
5.2. Obračun autorskog ugovora	32
5.3. Obračun umjetničkog ugovora	45
5.4. Obračun autorskih honorara nerezidenata	51
6. PLANIRANJE I KONTROLA TROŠKOVA DRUGOG DOHOTKA	55
6.1. Kontrola troškova drugih dohodaka i honorara	56
6.2. Efikasno planiranje troškova drugog dohotka i honorara	58
7. ZAKLJUČAK	64
LITERATURA	66
PRIKAZI:	70
TABLICE:	70
PRILOZI:	70
GRAFIKON:	72

1. UVOD

1.1. Predmet i cilj istraživanja

Predmet istraživanja u ovome završnom radu utvrđivanje je i praćenje troškova drugog dohotka i honorara na primjeru glazbene industrije, odnosno drugoga dohotka i honorara koji se odnose na glazbenike. U radu se teorijske spoznaje povezuje s praktičnim primjerima kako bi se ukazalo na određene razlike u obračunu i praćenju troškova drugog dohotka i honorara u odnosu na uobičajen obračun dohotka od nesamostalnog rada, što je ujedno i temeljni cilj rada.

1.2. Metode istraživanja

Prilikom istraživanja teme, odnosno dostupne literature i drugih izvora, primijenjena je desk metoda istraživanja. Metoda analize primijenjena je u istraživanju praktičnih primjera, a sinteze u objašnjavanju širine primjenjivosti stečenih spoznaja. Metoda kompilacije poslužila je u objašnjenju temeljnih pojmova i propisanih pravila, koji su ujedno i odgovarajuće citirani. Također, u radu je korištena i metoda indukcije pomoću koje su, na temelju činjenica, formirani zaključci.

1.3. Struktura rada

Završni rad strukturiran je kroz sedam povezanih poglavlja, koja su dalje razrađena. Nakon uvodnog dijela rada, jedno je poglavlje posvećeno prirodnim vrstama troškova i pozicioniranjem troškova drugog dohotka i honorara u kontekst troškova, s aspekta njihovog isplatitelja. Nadalje, u radu se objašnjava pojam dohotka, izvore dohotka, zakonski okvir i oporezivanje dohotka te osnovne odrednice obračuna dohotka. U četvrtom poglavlju naglasak je na vrstama drugog dohotka, obveznicima poreza na dohodak od drugog dohotka te konkretno vrstama i oporezivanju autorskih i umjetničkih honorara u glazbenoj industriji. Posebnu pozornost, u petom poglavlju, posvećuje se obračunu specifičnih vrsta drugog dohotka na primjeru glazbene industrije i to konkretno obračunu troškova autorskog i umjetničkog honorara te obračunu troškova autorskih honorara nerezidenata. Nakon toga, u šestom poglavlju, objašnjava se procese planiranja i kontrole troškova drugog dohotka. Rad završava zaključnim poglavljem.

2. PRIRODNE VRSTE TROŠKOVA

Troškovi su specifična i neizbježna kategorija u svakom poslovnom području. Kao takvi, troškovi predstavljaju temeljnu računovodstvenu kategoriju, uz imovinu, obveze, kapital, prihode i rashode.¹ Prema tome, troškovi predstavljaju izdatke za dobra i usluge koje su neophodne za izvođenje poslovnoga procesa u određenom poslovnom sustavu ili kao iznos novca, odnosno novčanih ekvivalenata, koji su isplaćeni po korektnoj vrijednosti, ali i druge naknade u zamjenu za nabavu imovine u razdoblju njezina stjecanja ili izgradnje.²

Trošak predstavlja novčano izražen utrošak. Taj se utrošak izražava naturalnim jedinicama, a riječ je o fizičkom izrazu trošenja pojedinih elemenata, u što se ubrajaju sati rada strojeva, količina utrošenih materijala i sl., a trošak se pak izražava novčanim jedinicama.³ Riječ je o temeljnoj računovodstvenoj kategoriji, naravno, pored kategorije imovine, obveza, kapitala, prihoda i rashoda.⁴

Troškovi obuhvaćaju različita područja, a njihova podjela ide u smjeru podjele troškova prema prirodnoj vrsti, direktni i indirektni troškovi, ekonomski i neekonomski, troškovi prema mjestima i nosiocima, ukalkulirani, realizirani te neplaćeni troškovi, kratkoročni i dugoročni, stvarni, planski i standardni, apsorbirani, preapsorbirani i neapsorbirani troškovi, zatim troškovi koji se mogu i ne mogu kontrolirati, troškovi proizvodnje i prometa, fiksni, varijabilni i polufiksni troškovi te ostale podjele troškova.⁵

Podjela troškova prema prirodnim svojstvima smatra se ključnom podjelom i utemeljena je na porijeklu njihova nastanka. Prema tome, prirodni troškovi dijele se na:

- a) troškovi sredstava za rad,
- b) troškovi predmeta rada,
- c) troškovi radne snage,
- d) troškovi usluga,
- e) porezi i doprinosi neovisni o poslovnom rezultatu.⁶

¹ Vidi: Broz Tominac, S. i dr. (2015). *Upravljačko računovodstvo – studija slučajeva*. Zagreb.

² Vidi: Perišić, M. i Janković, S. (2006). *Menadžersko računovodstvo hotela*. HZRFD, Zagreb.

³ Vidi: Gulin, D. i dr. (2010). *Upravljačko računovodstvo*. Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb.

⁴ Vidi: Broz Tominac, S. i dr. (2015). *Upravljačko računovodstvo – studija slučajeva*. Zagreb.

⁵ Vidi: Markovski, S. (1983). *Troškovi u poslovnom odlučivanju*. Informator, Zagreb.

⁶ Vidi: Jelavić, A. et. al. (1993). *Ekonomika poduzeća*. Ekonomski fakultet u Zagrebu, Sveučilište u Zagrebu.

Međutim, složenost ove vrste troškova krije se u činjenici što se neki od njih mogu ubrojiti u više prirodnih vrsta, a neki se pak pojavljuju više puta, samo pod različitim nazivom.⁷ Tome u prilog ide sljedeća podjela prirodnih troškova:

- a) troškovi materijala,
- b) troškovi usluga,
- c) troškovi amortizacije,
- d) troškovi bruto plaća,
- e) porezi i doprinosi neovisni o poslovnom rezultatu.⁸

Navedena se podjela troškova najviše koristi za potrebe statistike ili davanje informacija o poduzeću vanjskim korisnicima.⁹ Troškovi plaće obuhvaćaju doprinose za obvezna osiguranja koja se obustavljaju iz plaće. Riječ je o mirovinskom osiguranju (I., II. stup), porezu i prirezu na dohodak, doprinosima na plaću (zdravstveno osiguranje) i neto iznosu plaće.

„Osim redovite plaće utvrđene propisima o radu doprinosi i porez na dohodak plaća se na sve što poslodavac isplaćuje ili daje radniku na osnovi rada. Doprinosi i porez na dohodak i prirez dopijevaju na naplatu danom isplate plaće odnosno drugih primitaka od nesamostalnog rada.”¹⁰

Što se tiče dohotka, postoji dohodak od zaposlenja, a druge će vrste dohotka biti objašnjene u nastavku rada.

⁷ Vidi: Jelavić, A. et. al. (1993). *Ekonomika poduzeća*. Ekonomski fakultet u Zagrebu, Sveučilište u Zagrebu.

⁸ Ibid.

⁹ Vidi: Gulin, D. et. al. (2012). *Poslovno planiranje, kontrola i analiza*. Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb.

¹⁰ Doprinosi i porez na dohodak. *Stručne informacije za 2020. godinu*. Računovodstvo, revizija i financije. Veljača, 2020. www.rrif.hr. Pristupljeno: 24. 10. 2020.

3. DOHODAK

U ovom poglavlju razlučit će se pojam dohotka i drugog dohotka te objasniti izvori dohotka, oporezivanje dohotka te obračunavanja dohotka. Dohodak je podložen oporezivanju porezom na dohodak. „Porezi na dohodak obvezna su davanja kojima se izravno oporezuje dohodak, dakle veličina vezana za osobu. (...) Porez na dohodak ima posebnu važnost zbog velikog broja mogućih izvedbi tog poreza i zbog njegove fiskalne izdašnosti.“¹¹

3.1. Pojam dohotka

„Dohodak je razlika između primitaka priteklih u poreznom razdoblju i izdataka nastalih u istom poreznom razdoblju, osim ako je Zakonom o porezu na dohodak drukčije uređeno. Dohodak se utvrđuje kao godišnji dohodak ili konačan dohodak.“¹² Međutim, različiti autori različito definiraju pojam dohotka, stoga postoji niz definicija koje sadrže određene elemente po kojima se međusobno razlikuju, ali i one elemente prema kojima su te definicije vrlo slične. Prema tome, dohodak predstavlja „ukupan iznos sredstava, u novčanom i nenovčanom obliku, koji stoji na raspolaganju nekoj ekonomskoj jedinici za potrošnju i štednju, a proistječe iz ustupanja proizvodnih čimbenika kojima jedinica raspolaže u procesu proizvodnje ili pak iz transfernih primanja.“¹³ „Primarni dohodak je dohodak koji ekonomske jedinice primaju na temelju svojega izravnog sudjelovanja u procesu proizvodnje te dohodak što ga potražuju vlasnici financijske ili neproizvedene materijalne imovine za posudbu financijske imovine ili stavljanje neproizvedene materijalne imovine na raspolaganje drugoj institucionalnoj jedinici.“¹⁴ „Sekundarni dohodak je dohodak koji ekonomskoj jedinici ostaje pošto se primarnomu dohotku dodaju (oduzmu) raznovrsni tekući transferi.“¹⁵ Vrijednost sredstava koja ostaje ekonomskoj jedinici na raspolaganju naziva se i raspoloživi dohodak, može se koristiti za potrošnju ili za štednju, a najčešće tvori osnovicu za određivanje veličine porezne obveze.¹⁶ Dohodak se ostvaruje unutar jednoga ekonomskog razdoblja, primjerice unutar jedne

¹¹ Brümmerhoff, D. (2000). *Javne financije*. MATE, Zagreb, str. 287.

¹² Dohodak. *Porezna uprava, mrežno izdanje*, 2005., <http://ccenterclient.porezna-uprava.hr/view.asp?file=Do.XML>. Pristupljeno 26. 9. 2020.

¹³ Dohodak. *Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje*. Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2020., <https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=15728>. Pristupljeno 26. 9. 2020.

¹⁴ Primarni dohodak. *Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje*. Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2020., <https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=15728>. Pristupljeno 26. 9. 2020.

¹⁵ Sekundarni dohodak. *Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje*. Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2020., <https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=15728>. Pristupljeno 26. 9. 2020.

¹⁶ Dohodak. *Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje*. Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2020., <http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=15728>. Pristupljeno 4. 8. 2020.

kalendarske godine i to kod jedne osobe, ali uz naglasak osobnih svojstava svakog poreznog obveznika.¹⁷

Nadalje, prema Haig-Simonsovoj definiciji dohodak je jednak novčanoj vrijednosti potrošne snage pojedinca u nekom razdoblju, što znači da je dohodak jednak onom iznosu koji se zaista potroši u određenom razdoblju uvećanom za neto prirast imovine ili štednju.¹⁸ Navedena definicija uključuje neto prirast imovine ili štednju, a štednja znači potencijalno povećanje potrošnje. Kada se svi segmenti uzmu u obzir, tada se može reći da dohodak mora uključivati sve izvore porasta potencijalne potrošnje.¹⁹

Uz navedeno valja naglasiti kako je dohodak uistinu novčana vrijednost kojom pojedinac ili skupina ljudi mogu upravljati.²⁰ Ta se novčana vrijednost ostvaruje u određenom razdoblju, bilo kraćem ili dužem, no pritom valja pratiti eventualne troškove te pomno planirati i adekvatno raspolagati zarađenim novcem. Bez dohotka nema niti mogućnosti budućeg poslovanja, ali niti opstanka pojedinca, odnosno skupine u poslovnome svijetu. Dohodak služi i za ostvarenje poslovnih planova koji, uz kvalitetno provođenje, mogu rezultirati i novom zaradom. Dakako, ne smiju se pritom zaboraviti troškovi, odnosno rashodi koji su nezaobilazni u poslovanju bilo koje vrste. Za pozitivno poslovanje potrebno je, dakle, adekvatno i realno planiranje te, prije svega, odgovorno surađivanje s ciljem ostvarivanja dobiti.

3.2. Izvori dohotka

S obzirom na to da dohodak prije svega znači određenu korist, njegovi su izvori raznovrsni. Dohodak se može ostvariti na različite načine, prije svega od nesamostalnog rada, zatim od samostalne djelatnosti, od imovine, kapitala i drugih primitaka. Dohodak je rezultat poslovanja, stoga i njegovi izvori dolaze iz različitih izvora.

Dohodak od nesamostalnoga rada predstavlja razliku primitaka i izdataka koji su nastali u istom razdoblju.²¹ Kod ove vrste dohotka predujam poreza obračunava i uplaćuje poslodavac, odnosno

¹⁷ Vidi: Jelčić, B. (1997). *Javne financije*. Informator, Zagreb.

¹⁸ Vidi: Kesner-Škreb, M., (2004). *Porez na dohodak*. Financijska teorija i praksa 28 (1).

¹⁹ Ibid.

²⁰ Ibid.

²¹ Dohodak od nesamostalnoga rada. <http://ccenterclient.porezna-uprava.hr/view.asp?file=Ds.XML>. Pristupljeno 4. 8. 2020.

isplatelj plaće, mirovine ili sam porezni obveznik. Kako bi se izračunao predujam poreza na dohodak, od porezne osnovice, koja uključuje iznos svih primitaka od nesamostalnoga rada, obračunavaju se uplaćeni ili umanjeni izdatci za iznos osobnog mjesečnog odbitka. Sve se to obračunava na temelju porezne kartice po stopi od 24% od mjesečne osnovice do 30.000,00 kuna te 36% iznad 30.000,00 kuna.²²

Što se tiče dohotka od samostalne djelatnosti, radi se o razlici između poslovnih primitaka i izdataka koji su nastali u poreznom razdoblju. U ovu vrstu dohotka uključen je dohodak od obrta i njemu izjednačenih djelatnosti, slobodnih zanimanja, poljoprivrede i šumarstva. Posebno su zanimljive slobodne djelatnosti, točnije slobodna zanimanja. U tu skupinu pripadaju brojna zanimanja poput samostalne djelatnosti novinara, sportaša i umjetnika.²³ Zbog specifičnosti poslovanja unutar okvira samostalne djelatnosti, drugačije se utvrđuje i predujam poreza na dohodak. „Kod dohotka od samostalne djelatnosti i dohotka koji se oporezuje na način propisan za samostalne djelatnosti, mjesečni predujam se utvrđuje i plaća na temelju podataka u podnesenoj godišnjoj prijavi poreza na dohodak.“²⁴ Nadalje, porezna uprava može izmijeniti visinu predujma na temelju zahtjeva, odnosno podneska. Porezni obveznik koji tek počinje obavljati samostalnu djelatnost predujmove poreza na dohodak počinje plaćati nakon podnošenja prve godišnje porezne prijave.²⁵ Porezna uprava ima zadatak nadziranja poslovanja svakog poreznog obveznika, stoga ukoliko dođe do bilo kakve promjene u prihodima ili rashodima, mijenjaju se mjesečni predujmovi koji se obračunavaju po novim vrijednostima.

Dohodak od imovine i imovinskih prava još je jedan od izvora dohodaka, a kao takav odnosi se na razliku između primitaka po osnovi najma, zakupa, iznajmljivanja prostora, vremenski ograničenog ustupa autorskih prava u određenom vremenskom poreznom razdoblju. Postoje različiti primitci dobiveni i ostvareni na temelju kamata, izuzimanja imovine, kapitalnih dobitaka, kupnje dionica, dividendi koji se ubrajaju u dohodak od kapitala.

Od dohotka treba razlikovati drugi dohodak koji također predstavlja razliku između primitaka i izdataka, ali onih koji su ostvareni od nesamostalnog rada, samostalne djelatnosti, imovine i imovinskih prava te kapitala.

²² Predujam poreza na dohodak. <http://ccenterclient.porezna-uprava.hr/view.asp?file=Ds.XML>. Pristupljeno 4. 8. 2020.

²³ Dohodak od samostalne djelatnosti. <http://ccenterclient.porezna-uprava.hr/view.asp?file=Ds.XML>. Pristupljeno 4. 8. 2020.

²⁴ Mjesečni predujam. <http://ccenterclient.porezna-uprava.hr/view.asp?file=Ds.XML>. Pristupljeno 4. 8. 2020.

²⁵ Visina predujma. <http://ccenterclient.porezna-uprava.hr/view.asp?file=Ds.XML>. Pristupljeno 4. 8. 2020.

3.3. Zakonski okviri i oporezivanje dohotka

Kao što je već navedeno, dohodak se oporezuje porezom na dohodak. Visina poreza ovisi o visini dohotka, no to je samo jedan od elemenata koji je uključen u proces obračunavanja. Tijekom vremena razvila su se tri osnovna modela poreza na dohodak: engleski, romanski i germanski tip poreza na dohodak. Kada je riječ o engleskom tipu poreza na dohodak, nužno je naglasiti da se dohodak fizičke osobe oporezuje proporcionalnim općim porezom na dohodak na određene dijelove, a onaj dohodak koji prelazi utvrđeni iznos oporezuje se dodatnim progresivnim porezom.²⁶ Romanski tip poreza na dohodak temelji se na cedulama (cedularni porez), što znači da se radi o porezu koji se odnosi na određene vrste prihoda, djelomično je proporcionalan, a djelomično progresivan.²⁷ Germanski oblik ističe se prema činjenici što se ukupni dohodak oporezuje primjenom jedinstvenog progresivnog poreza na dohodak, a u obzir se uzimaju osobna svojstva poreznog obveznika.²⁸ U Republici Hrvatskoj dugi niz godina koristio se cedularni model, odnosno sustav oporezivanja, no početkom 1994. godine uveden je sintetički porez na dohodak.²⁹

Porez na dohodak jedan je od ključnih prihoda svake države, a njegovo obračunavanje zahtjevno je i složeno. „Uz nesporne prednosti koje su povezane s porezom na dohodak, postoje i nedostaci, npr. veliki troškovi pri utvrđivanju porezne osnovice i porezne obveze, te naplata poreza i nadzoru njegova ubiranja. (...) Među ozbiljnim prigovorima tomu porezu ističe se zadiranje u privatnost poreznog obveznika.“³⁰ Naime, prilikom oporezivanja dohotka, a u cilju utvrđivanja poreznog opterećenja, nije dovoljno znati koliki je dohodak. Prije svega valja utvrditi bruto dohodak koji se smatra najmanje složenim iz administrativno-tehničke perspektive, ali i najznačajnijim što se tiče kvantitativnog stajališta.³¹ Kako bi se utvrdio točan oporezivi dohodak, potrebno je u obzir uzeti tržišne naknade, bilo da je riječ o novcu ili naknadama putem realnih dobara.³² Sljedeći je korak odbijanje troškova od bruto prihoda, a upravo su ti troškovi bili potrebni za ostvarivanje bruto prihoda.³³

²⁶ Vidi: Jelčić, B., (1997). *Javne financije*. Informator, Zagreb.

²⁷ Ibid.

²⁸ Ibid.

²⁹ Sintetički model. <http://finance.hr/povijest-poreza-na-dohodak-u-rh/>. Pristupljeno: 4. 10. 2020.

³⁰ Pezo, V., (2007). *Pravni leksikon*. Leksikografski zavod Miroslav Krleža, Zagreb, str. 1134.

³¹ Vidi: Jelčić, B., (1997). *Javne financije*. Informator, Zagreb.

³² Ibid.

³³ Ibid.

Općenito se obračunavanje poreza na dohodak provodi u četiri faze:³⁴

1. dohodak iz svih izvora – troškovi ostvarenja dohotka = bruto dohodak
2. bruto dohodak – porezni odbici i izuzeća = oporezivi dohodak
3. oporezivi dohodak * porezna stopa = obveza poreza na dohodak
4. obveza poreza na dohodak – odbici od porezne obveze = konačna obveza poreza na dohodak.

Porez na dohodak prepoznatljiv je prema sljedećim obilježjima:³⁵

- porez na dohodak odnosi se na ukupni dohodak svakog pojedinog poreznog obveznika,
- porez na dohodak zahvaća ukupni neto dohodak,
- porez na dohodak svoje temelje traži u stjecanju dohotka,
- porez na dohodak predstavlja osobni porez,
- riječ je o direktnom porezu koji se plaća prije i ne ovisi o trošenju dohotka,
- jedan je od najsloženijih vrsta poreza,
- odnosi se na fizičke osobe.

Porez na dohodak je jedinstveni oblik poreza kojeg plaća pojedinac, fizička osoba, a ne poslovni subjekt. Porezom na dohodak oporezuje se onaj dohodak kojeg osobe zarade tijekom određenog razdoblja, uglavnom je riječ o jednoj godini. Kao što je već navedeno, porez na dohodak obračunava se uz primjenu progresivnih poreznih stopa. Iznos porezne obveze umanjuje se za propisane troškove, olakšice i oslobođenja.³⁶

3.4. Računovodstveno praćenje obračuna dohotka

Računovodstvo čini jedinstveno poslovno područje koje se bavi praćenjem i obračunavanjem prihoda te rashoda, a ujedno predstavlja jedan od temelja poslovnoga svijeta. U literaturi je dostupno više definicija računovodstva. Naime, jedno je od mišljenja da je računovodstvo svojevrsna umjetnička interpretacija kojom se mjere i povezuju rezultati ekonomskih aktivnosti.³⁷ Osim toga, računovodstvo je specifičan poslovni jezik.³⁸ Parać tako navodi kako

³⁴ Faze obračuna poreza na dohodak. <http://www.ijf.hr/hr/korisne-informacije/pojmovnik-javnih-financija/15/porez-na-dohodak/290/porez-na-dohodak/292/>. Pristupljeno 4. 8. 2020.

³⁵ Vidi: Jelčić, B., (1997). *Javne financije*. Informator, Zagreb.

³⁶ Vidi: Blažić, H. (2006). *Usporedni porezni sustavi: oporezivanje dohotka i dobiti*. Ekonomski fakultet Sveučilišta u Rijeci, Rijeka.

³⁷ Vidi: Parać, B., (2008). *Poduzetničko računovodstvo & financijsko izvještavanje*. M.E.P. Consult, Zagreb.

³⁸ Ibid.

računovodstvo prikuplja i obrađuje, odnosno procesuirá sirove interne i eksterne podatke, a zatim ih pomoću točno određenih i utvrđenih pravila, načela i postupaka oblikuje u one informacije koje su prikladne i adekvatne za postupak poslovnog odlučivanja.³⁹

Postoji nekoliko elemenata koji definiraju računovodstveni proces, a riječ je o sljedećem:⁴⁰

- predmet računovodstvene obrade su prošli, već nastali poslovni događaji,
- poslovni događaj dokumentira se knjigovodstvenom ispravom,
- valjana knjigovodstvena isprava unosi se u poslovne knjige,
- konačni proizvod računovodstva su financijski izvještaji.

Računovodstvo se tijekom vremena razvijalo i mijenjalo, a danas je sasvim sigurno riječ o pomno organiziranome sustavu koji uključuje niz segmenata, od mjerenja, opisivanja pa sve do prikazivanja ekonomskih aktivnosti određenih poduzetnika te njihovog stanja po pitanju financija. Upravo se zbog toga računovodstvo služi posebnim jezikom, primarno razumljivom stručnjacima s istog područja.⁴¹ Računovodstvo se razvilo i proširilo na niz različitih grana, a jedna od tih grana svakako je praćenje obračuna dohotka.

Visina dohotka može biti različita, a upravo se po tome diktira porezna stopa poreza na dohodak koja može biti 12%, 24% i 36%. Na iznos poreza nužno je obračunati i prirez koji je određen za svaki grad ili općinu. Porez na dohodak plaća se na temelju dohotka od nesamostalnog rada, samostalne djelatnosti utvrđene na temelju poslovnih knjiga, imovine i imovinskih prava, kapitala, drugog dohotka i konačnog drugog dohotka.⁴²

„Godišnju osnovicu poreza na dohodak čini ukupan iznos dohotka od nesamostalnog rada, samostalne djelatnosti i drugog dohotka koji se ne smatra konačnim, a umanjen za osobni odbitak rezidentu za svaki mjesec za koji se utvrđuje porez na dohodak, a nerezidentu za osnovni osobni odbitak za mjesece u kojima ostvaruje dohodak u tuzemstvu. Osnovni osobni odbitak iznosi 4 000 kuna mjesečno.”⁴³

³⁹ Vidi: Parać, B., (2008). *Poduzetničko računovodstvo & financijsko izvještavanje*. M.E.P. Consult, Zagreb.

⁴⁰ Ibid.

⁴¹ Ibid.

⁴² Dohodak. <https://gov.hr/moja-uprava/financije-i-porezi/porezi-i-prijava-poreza/porez-na-dohodak/430>.
Pristupljeno: 7. 10. 2020.

⁴³ Ibid.

4. DRUGI DOHODAK

Drugi dohodak obuhvaća ugovore o djelu, autorske te umjetničke honorare. U nastavku su navedene i objašnjene vrste drugog dohotka, obveznici poreza na dohodak od drugog dohotka, honorari konkretno glazbenih autora i umjetnika te njihovo oporezivanje. Također, u nastavku se ukazuje na ulogu strukovnih udruga u glazbenoj industriji, koje surađuju na temelju određenih poreznih olakšica. Također, osvrt je napravljen i na razlikovanje tzv. malih i mehaničkih prava.

4.1. Vrste drugog dohotka

U drugi dohodak uvrštene su različite vrste ugovora. Ponajprije se radi o ugovoru o djelu, drugom dohotku u naravi, autorskim honorarima, autorskim honorarima umjetnika, drugom dohotku umirovljenika, drugom dohotku nerezidenata, drugom dohotku od kapitala, ugovorima u djelatnosti nadzornih odbora trgovačkih društava, upravnih odbora, članova povjerenstava. Osim toga, u drugi dohodak ubrajaju se primitci po osnovi djelatnosti sportaša, trgovačkih putnika, tumača, prevoditelja, turističkih djelatnika, sudskih vještaka. Ovdje valja spomenuti i primitke u naravi koji se odnose na korištenje zgrada, prometnih sredstava, povoljnije kamate prilikom odobravanja kredita te druge pogodnosti propisanim Zakonom o porezu na dohodak. Riječ je ujedno o primitcima koje davatelji daju fizičkim osobama koje nisu njihovi radnici. Također, kao jedna od vrsta drugoga dohotka jesu i nagrade učenicima za vrijeme praktičnog rada i obrazovanja iznad propisanog neoporezivog iznosa te stipendije učenicima i studentima za redovito školovanje. Važno je napomenuti kako postoji drugi dohodak na koji se ne plaćaju doprinosi u sustavu poreza na dodanu vrijednost, a riječ je o izvođačima čije doprinose plaća država pa se kod obračuna honorara doprinosi ne obračunavaju.

Drugi dohodak temelji se na ugovoru o djelu, čine ga neto troškovi doprinosa na mirovinsko i zdravstveno osiguranje, porez na dohodak i prirez porezu na dohodak. Autorski honorar razlikuje se od drugog dohotka jer se obračunava i isplaćuje na temelju ugovora o autorskom honoraru. Od drugog dohotka razlikuje se prema poreznoj olakšici od 30%. Umjetnički honorar razlikuje se prema tome što se obračunava i isplaćuje na temelju ugovora o umjetničkom djelu. U tom slučaju priznaje se dodatna porezna olakšica od 25%.

Tablica 1. Sličnosti i razlike između autorske i umjetničke naknade

Redni broj	Ugovor o djelu	Autorska naknada	Naknada umjetnika
1	Primitak	Primitak	Primitak
2	Paušalni izdatak	Paušalni izdatak – 30%	Paušalni izdatak – 55%
3	Osnovica za doprinos	Osnovica za doprinos (1 - 2)	Osnovica za doprinos (1 - 2)
4	Doprinos za MO: 10 % (3 x stopa)	Doprinos za MO: 10% I.stup 7,5% II.stup 2,5%	Doprinos za MO: 10% I.stup 7,5% II.stup 2,5%
5	Dohodak /porezna osnovica (1-4)	Dohodak/porezna osnovica (1 - 2 - 4)	Dohodak/porezna osnovica (1- 2 - 4)
6	Porez i prirez (6.a+ 6.b)	Porez i prirez (6.a + 6.b)	Porez i prirez (6.a + 6.b)
6.a	Porez 24 %	Porez :24% (5x stopa)	Porez: 24% (5x stopa)
6.b	Prirez (6.a x stopa)	Prirez: (6.a x stopa)	Prirez: (6.a x stopa)
7	Neto primitak (1 - 4 - 6)	Neto primitak (1 - 4 -6)	Neto primitak (1 - 4 -6)
8	Doprinos za ZO: 7,5% (3 x stopa)	Doprinos za ZO: 7,5% (3x stopa)	Doprinos za ZO: 7,5% (3x stopa)
9	Trošak isplatitelja (1+8)	Trošak isplatitelja	Trošak isplatitelja

Izvor: Vlastita obrada autorice temeljem praktičnoga rada na poslovima obračuna honorara.

4.2. Obveznici poreza na dohodak od drugog dohotka

Drugi dohodak razlikuje se od uobičajenoga dohotka jer je riječ o primicima koje ostvaruju pojedine osobe, a koje kao takve obavljaju posao za čiji rad ne dobivaju primitak u obliku plaće. Prema definiciji, drugi dohodak razlika je između pojedinačnog primitka i propisanih izdataka.⁴⁴ U pojedinačne primitke ne ulazi primitak od nesamostalnog rada, samostalne djelatnosti, imovine, imovinskih prava, kapitala te osiguranja.

Na primitke od drugog dohotka potrebno je obračunavati te plaćati sljedeće:

1. porez na dohodak od drugog dohotka,

⁴⁴ Drugi dohodak. https://www.porezna-uprava.hr/HR_publicacije/Prirucnici_brosure/167_DrugiDohodak.pdf. Pristupljeno 4. 8. 2020.

2. prirez porezu na dohodak,
3. porez na dodanu vrijednost (PDV).

Što se tiče poreza na dohodak od drugog dohotka, isplatitelj ga obračunava, obustavlja te uplaćuje. Prirez plaća obveznik poreza na dohodak u slučaju, ako je propisan od strane grada ili općine u kojoj obveznik ima prebivalište ili boravište. Porez na dodanu vrijednost plaća porezni obveznik, ako je u protekloj kalendarskoj godini zaradio više od 300.000,00 kuna ili je već ranije upisan u registar obveznika koji plaćaju ovu vrstu poreza.⁴⁵

Osobe koje su dužne plaćati porez na dohodak od drugog dohotka grupirane su i podijeljene prema određenim kriterijima. Riječ je o fizičkim osobama koje ostvaruju drugi dohodak, a to mogu biti članovi predstavničkih i izvršnih tijela državne vlasti te jedinica lokalne i regionalne samouprave koji za svoj rad primitak ne dobivaju u obliku plaće, zatim članovi skupština, nadzornih odbora različitih društava, vijeća, povjerenstava koji svoje primitke također ne dobivaju u obliku plaće.⁴⁶ U ovu se skupinu ubrajaju i suci porotnici koji nisu djelatnici u sudu, autori kojima se autorske naknade ne isplaćuju kao plaća, trgovački putnici, agenti, tumači, prevoditelji, sezonski radnici u poljoprivredi...⁴⁷

Porez na dohodak obračunava isplatitelj po odbitku prilikom isplate te o tome izvješćuje poreznu upravu na obrascu pod nazivom Izvješće o primitcima porezu na dohodak i prirezu te doprinosima za obvezna osiguranja (JOPPD).

„Radi pravilnog utvrđivanja obveze poreza na dohodak i drugih poreza Porezna uprava tijekom godine prikuplja podatke o oporezivim primicima fizičkih osoba, te prati promet dobara i obavlja sve druge potrebne radnje. (...) Ako Porezna uprava tijekom prikupljanja podataka i njihove usporedbe utvrdi da izvori imovine fizičkih osoba nisu dokazani tada im se po toj osnovi određuje drugi dohodak.“⁴⁸

⁴⁵ Porez na dohodak od drugog dohotka. https://www.porezna-uprava.hr/HR_publicacije/Prirucnici_brosure/167_DrugiDohodak.pdf. Pristupljeno 4. 8. 2020.

⁴⁶ Osobe koje ostvaruju drugi dohodak. https://www.porezna-uprava.hr/HR_publicacije/Prirucnici_brosure/167_DrugiDohodak.pdf. Pristupljeno 4. 8. 2020.

⁴⁷ Osobe koje ostvaruju drugi dohodak. https://www.porezna-uprava.hr/HR_publicacije/Prirucnici_brosure/167_DrugiDohodak.pdf. Pristupljeno 4. 8. 2020.

⁴⁸ Porezna uprava. https://www.porezna-uprava.hr/HR_publicacije/Prirucnici_brosure/167_DrugiDohodak.pdf Pristupljeno 4. 8. 2020., str. 5.

Posebno je zanimljivo razmatrati vrste i obračun dohodaka koje ostvaruju glazbenici. Glazbenici rade u specifičnom okruženju i uvelike ovise o svojoj publici, odnosno situaciji na glazbenom tržištu. Iako je glazbena industrija vrlo razvijena, valja napomenuti kako iz dana u dan, u cilju praćenja društvenih trendova, doživljava brojne promjene. Pored tih vanjskih utjecaja na glazbenu industriju, postoje i oni unutarnji. U glazbenome svijetu primjenjuju se specifični propisi koje glazbeni umjetnici moraju poštovati. Potpisivanjem autorskih i umjetničkih ugovora glazbenici ulaze u svijet koji je možda samo naizgled drugačiji od uobičajenog, ali i njemu prevladava borba za prevlast i vodstvo.

4.3. Vrste autorskih i umjetničkih honorara u glazbenoj industriji

Glazbeni svijet nepresušan je izvor inspiracije, stvaranja i oblikovanja različitih vrsta glazbe. Svaki pojedinac u tom svijetu je jedinstven i drugačiji od drugih, zbog čega neprestano traži nešto novo, drugačije, nešto što će biti u skladu s njegovim životnim stajalištem, razmišljanjem, principom, pogledom na svijet i okolinu. Kao što se to traži u svim životnim područjima, tako se tu mogućnost traži i u glazbi. Svako ljudsko biće pokreće drugačija vrsta glazbe zbog čega i postoje toliki glazbenici kako bi publika mogla birati, odabrati i slušati ono što voli. „Glazba je umjetnost koja se događa u vremenu, za razliku od onih umjetnosti koje su vezane za prostor. Specifičnost je glazbe da joj treba posrednik između stvaratelja i onih kojima se on obraća.“⁴⁹

Društveni trendovi mijenjaju se iz godine u godinu pa stoga valja pomno pratiti želje i potrebe publike ovisno o njihovoj dobi, zanimanju, religiji, rasi, okolini i području u kojem žive. Promatrajući današnje trendove, na ljestvici najtraženije vrste glazbe prednjači popularna, ali i zabavna glazba koju sluša i prati velika većina mladih ljudi. Namjerno ili ne, glazba na svoj način dijeli i grupira ljude, ponekad ih čak dovodi i u sukobe, a često se pritom ne cijeni toliko kvaliteta, već kvantiteta, odnosno mogućnost masovne glazbene prodaje. Naposljetku, promatra se isključivo zarada. S obzirom na novonastalu situaciju, velika je vjerojatnost da će doći do izmjene pravilnika o pravima te obvezama glazbenika, ali s ciljem što kvalitetnijeg načina rada.

U glazbenoj industriji postoje različite vrste autorskih te umjetničkih honorara. Za honorare se može reći kako su to zapravo povremeni novčani iznosi koji se uplaćuju fizičkim osobama koje su napravile određeni posao za nekoga drugog.⁵⁰ Taj posao nije stalan, već se odrađuje po

⁴⁹ Škoro, M. (2019). *Glazba i autorsko pravo*. Školska knjiga, Zagreb, str. 29.

⁵⁰ Vidi: Škoro, M. (2019). *Glazba i autorsko pravo*. Školska knjiga, Zagreb.

potrebi. Zbog toga se ne može govoriti o pojmu plaće, već o povremenom novčanom primitku nakon kojega se ne očekuje daljnji redoviti poslovni odnos između dvije stranke.⁵¹ U glazbenoj industriji sudjeluju i surađuju primarni i sekundarni sudionici. Prema Škori u skupinu primarnih dionika spadaju autori, izvođači i diskografi, dok u sekundarnu skupinu ulaze razna strukovna udruženja, društva koja prikupljaju naknade od sekundarnog korištenja glazbe, digitalni servisi, korisnici i mediji.⁵² Autor je osoba koja je odgovorno provela i ispunila poslovni dogovor te odgovara za posljedice istog.⁵³ Od glazbenog se autora očekuje inovativnost, originalnost, jedinstvenost, nešto što još nije viđeno, točnije nešto što će privući što veću masu ljudi.⁵⁴ Autori ostvaruju pravo na honorar koji im se obračunava za određeni posao. Razlikuje se tako autor glazbe i autor teksta. Njihova naknada se dijeli 65 naprema 35, odnosno autoru glazbe pripada 65%, a autoru teksta 35% naknade.⁵⁵ Promjene su moguće, ali tada su ugovorne strane obvezne o tome obavijestiti Hrvatsko društvo skladatelja – Zaštita autorskih muzičkih prava (HDS-ZAMP).⁵⁶ Aranžeru glazbe pripada jednokratna ugovorena naknada, iako mu autor glazbe može prenijeti dio svojih prava.⁵⁷

Stvaranje glazbe ujedno je i stvaranje umjetničkoga djela, no da bi se ono i potvrdilo kao umjetnost, potrebno ga je pregledati i odobriti od strane nadležne struke. Nakon odobrenja obračunavaju se primitci i izdatci kako bi se došlo do krajnjeg rezultata, to jest honorara. U svijetu glazbe i umjetnosti razlikujemo nekoliko vrsta obračuna honorara, a to su.⁵⁸

- autorski honorar,
- autorski honorar u sustavu PDV-a,
- autorski honorar umjetnika,
- autorski honorar umjetnika u sustavu PDV-a,
- drugi dohodak na koji se ne plaćaju doprinosi u sustavu PDV-a,
- drugi dohodak na koji se ne plaćaju doprinosi.

„Ako je riječ o umjetničkom djelu odnosno autorskom honoraru s osnove umjetničkog stvaralaštva, paušalni priznati izdaci povećavaju se za 25 % u skladu sa člankom 22. Zakona o

⁵¹ Ibid.

⁵² Ibid.

⁵³ Ibid.

⁵⁴ Ibid.

⁵⁵ Ibid.

⁵⁶ HDS-ZAMP – Hrvatsko društvo skladatelja – Zaštita autorskih muzičkih prava (Škoro, 2019.).

⁵⁷ Vidi: Škoro, M. (2019). *Glazba i autorsko pravo*. Školska knjiga, Zagreb.

⁵⁸ Vrste obračuna honorara. http://www.hdlu.hr/wp-content/uploads/2020/03/final_porez_web.pdf. Pristupljeno 5. 8. 2020.

pravima samostalnih umjetnika i poticanju kulturnog i umjetničkog stvaralaštva. U tom slučaju bruto osnovica na koju se obračunavaju doprinosi se umanjuje za 55 % izdataka (30% + 25%).⁵⁹ Umjetničko djelo potvrđuje strukovna umjetnička udruga ili ovlaštena agencija, a sam umjetnik prilaže autorske ugovore koji dokazuju da je riječ o umjetničkom djelu.⁶⁰

S druge strane su organizirana društva koja se oformljuju zbog prikupljanja naknada od sekundarnog korištenja glazbe. Njihov je cilj praćenje korištenja djela u vlasništvu njihovih članova, prikupljanje i raspoređivanje sredstava od prikupljenih naknada. HDS-ZAMP na taj način prikuplja autorske naknade s prodanih nosača zvuka i sredstva po reprodukcijskoj osnovi.⁶¹ „Svako prijavljeno djelo HDS-ZAMP-u boduje nadležni odbor i dodjeljuje mu bodove. Broj bodova ovisi o trajanju djela i vrsti (žanru) kojem djelo pripada. Kod obračuna naknade uzima se u obzir u kojem je razredu korisnika djelo korišteno (HTV, TRL, NOVA TV itd.).“⁶² Kako bi se izračunala bodovna vrijednost, tako se ukupne naknade podijele s ukupnom glazbenom minutažom svih autora kojom se koristilo u određenom razredu.⁶³

Honorari se u glazbenoj industriji ostvaruju putem malih i mehaničkih prava, što će detaljnije biti objašnjeno u nastavku rada. Ukratko, mala prava odnose na javno priopćavanje glazbenoga djela, dok se mehanička prava temelje na prometovanju glazbenih djela. Mnogo je pravila koja autori i umjetnici moraju poštovati kako bi uspješno surađivali, ali i poslovali.

4.4. Oporezivanje autorskih i umjetničkih honorara u glazbenoj industriji

Honorari su oporezivi pa po tom pitanju glazbeni honorari nisu iznimka. Temeljem ugovora autori i umjetnici ostvaruju određene obveze, ali i prava u poslu koji obavljaju. Autor je osoba koja nešto stvara i pokreće. Nakon što stvori određeno djelo, u ovom slučaju glazbeno, on na isto polaže određena prava. Riječ je o imovinskim pravima, što zapravo znači da autor ima puno pravo na iskorištavanje autorskog djela. Međutim, autorska prava autoru osiguravaju imovinsku korist od iskorištavanja djela, osim kada je u pitanju zadovoljavanje javnih interesa, ponajprije u školstvu, znanosti, umjetnosti i slično.⁶⁴ Autor ima pravo raspolaganja sa svojim uratkom na koji god način želi i može dati odobrenje ili ovlastiti neku drugu osobu da raspolaže i koristi njegovo

⁵⁹ Autorski honorar. http://www.hdlu.hr/wp-content/uploads/2020/03/final_porez_web.pdf. Pristupljeno 5. 8. 2020.

⁶⁰ Umjetničko djelo. http://www.hdlu.hr/wp-content/uploads/2020/03/final_porez_web.pdf. Pristupljeno 5. 8. 2020.

⁶¹ Vidi: Škoro, M. (2019). *Glazba i autorsko pravo*. Školska knjiga, Zagreb.

⁶² Škoro, M. (2019). *Glazba i autorsko pravo*. Školska knjiga, Zagreb, str. 91.

⁶³ Vidi: Škoro, M. (2019). *Glazba i autorsko pravo*. Školska knjiga, Zagreb.

⁶⁴ Vidi: Henneberg, I. (2001). *Autorsko pravo*. Informator, Zagreb.

djelo. Korištenje autorskoga djela može biti ograničeno i neograničeno. Također, autor ima pravo od osobe kojoj je dao odobrenje za korištenje djela tražiti određenu naknadu u obliku autorskog honorara. Ta se naknada određuje ugovorom koji se sklapa između autora i korisnika djela. Autorska naknada određuje se prema postotku od prihoda ili određenom paušalnom iznosu.⁶⁵

S druge je strane umjetnik koji predstavlja autorski rad velikoj masi ljudi. Autorski rad namijenjen je izvođenju i prikazivanju na sceni, a umjetnici su osobe koje na taj način daju potpuni smisao određenom glazbenom djelu.⁶⁶ Kao što autori ima pravo na honorare, tako i umjetnici dobivaju honorare za svoje nastupe. Svi se ti honorari oporezuju.

Autori mogu i ne moraju samostalno voditi poslovne knjige. Ukoliko ih ne vode, tada im isplatitelj dohotka mora obračunati honorar te sva davanja prema državi, a sve u skladu s potpisanim ugovorom koji mora sadržavati iznos bruto naknade. Kada bruto naknada na godišnjoj razini iznosi više od 300.000,00 kuna, tada je nužno prijaviti se u sustav poreza na dodanu vrijednost (PDV), što ujedno znači i obvezu izdavanja računa s obračunatim PDV-om, a osnovica za to ugovorena je bruto naknada.⁶⁷ Ulazak u sustav PDV-a ujedno znači i obvezno vođenje knjige ulaznih i izlaznih računa te obračunavanje PDV-a. Ako se autor odluči samostalno voditi i bilježiti poslovne knjige, mora izdavati račune, obračunavati i podnositi godišnju prijavu poreza na dohodak. Osim spomenute dvije opcije postoji i treća prema kojoj autor mora voditi poslovne knjige kao društvo, ali samo u slučaju premašivanja vrijednosti ukupnoga primitka.⁶⁸ „Zakonom o PDV-u propisan je posebni postupak oporezivanja za male porezne obveznike. Malim poreznim obveznikom smatra se tuzemna pravna ili fizička osoba čija vrijednost obavljenih isporuka dobara ili usluga u prethodnoj kalendarskoj godini nije bila veća od 300.000,00 kn. Do prelaska navedenog iznosa mali porezni obveznik oslobođen je plaćanja PDV-a na isporuke dobara ili usluga, nema pravo iskazivati PDV na izdanim računima i nema pravo na odbitak pretporeza, a na računu mora navesti da su njegove isporuke oslobođene plaćanja PDV-a prema čl. 90. st. 2. Zakona o PDV-u.”⁶⁹

⁶⁵ Vidi: Henneberg, I. (2001). *Autorsko pravo*. Informator, Zagreb.

⁶⁶ Ibid.

⁶⁷ „U slučaju da obveznik pređe prag prihoda za ulazak u sustav PDV od 300.000 kuna, a ne podnese prijavu za ulazak u sustav PDV, Porezna uprava će ga upisati po službenoj dužnosti.” <https://kagor.hr/racunovodstvo/pregled-najvaznijih-poreznih-promjena-primjenjivih-na-vecinu-malih-i-srednjih-poduzeca-od-01-01-2020/>. Pristupljeno 24. 10. 2020.

⁶⁸ Ibid.

⁶⁹ Porezni obveznici. <https://www.teb.hr/novosti/2018/koji-prihodi-ulaze-u-cenzus-za-ulazak-u-sustav-pdv-a/>. Pristupljeno: 3. 10. 2020.

Proces oporezivanja autorskoga honorara uključuje više stavki. Poznato je kako se porez na dohodak obračunava po stopi od 24% i 36%, što znači da se stopa poreza od 24% obračunava na godišnji iznos do 360.000,00 kn, a mjesečni do 30.000,00 kn, dok se stopa poreza od 36% odnosi na godišnji iznos iznad 360.000,00 kn, odnosno mjesečni iznos iznad 30.000,00 kn.⁷⁰ Osim toga, obračunava se i prirez što ovisi o prebivalištu ili boravištu autora. Autori koji ne vode poslovne knjige i nisu u sustavu PDV-a imaju pravo na 30% neoporezivog dijela od bruto honorara. Na autorski se honorar ne obračunavaju doprinosi, a neto iznos honorara isplaćuje se na žiro-račun autora.⁷¹ U nastavku je predložen primjer obračuna autorskog honorara. Ako je iznos bruto dohotka, odnosno honorara 4.000,00 kuna, isplata honorara ima zadaću obračunati i platiti porez te prirez u proračun Republike Hrvatske i to u iznosu od 752,64 kuna. Nakon toga ostaje neto dohodak koji se uplaćuje na žiro-račun autora u iznosu od 3.247,36 kuna.

Primjer 1. Obračun autorskog honorara

Opis	kn
1. Bruto dohodak (honorar)	4.000,00
2. Paušalni izdaci (30% od bruto honorara)	1.200,00
3. Porezna osnovica (1-2)	2.800,00
4. Porez na dohodak 24% (3. x 0,24)	672,00
5. Prirez (npr. 12%) (4. x 0,12)	80,64
6. Ukupno porez i prirez (4.+ 5.)	752,64
7. Neto dohodak/honorar (1.- 6.)	3.247,36

Izvor: Vlastita obrada autorice.

„Budući da je riječ o povremenoj samostalnoj djelatnosti, treba imati na umu da troškove koji nastaju u vezi s izradom djela on podmiruje sam iz svojih sredstava pa bi i te troškove trebao uračunati u autorski honorar odnosno povećati neto-svotu autorskog honorara iz koje podmiruje nastale izdatke.“⁷²

Što se tiče umjetnika, situacija je slična kao i kod autora i autorskim naknada, odnosno oporezivanju honorara, no ipak postoje određene razlike. Tako, primjerice, umjetnici ne postaju

⁷⁰ Porez na dohodak. https://www.porezna-uprava.hr/HR_porezni_sustav/Stranice/porez_na_dohodak.aspx. Pristupljeno: 10. 10. 2020.

⁷¹ <http://www.ekonost.hr/porezi/oporezivanje-autorskog-honorara-2-dio/>. Pristupljeno 7. 8. 2020.

⁷² Turković-Jarža, L. (2019). *Oporezivanje autorskih honorara*. Računovodstvo, revizija i financije - 6., str. 113. <https://www.rrif.hr/clanak-19413.html>. Pristupljeno 7. 8. 2020.

obveznici PDV-a, ako su prethodne godine zaradili više od 300.000,00 kuna, država im plaća doprinose ako samostalno vode poslovne knjige, paušalni im se izdaci dodatno priznaju za 25% od bruto dohotka. Način na koji se oporezuje umjetnički honorar uključuje sljedeće:

Primjer 2. Obračun umjetničkoga honorara

Opis	kn
1. Bruto dohodak (honorar)	4.000,00
2. Paušalni izdaci (55% od bruto honorara)	2.200,00
3. Porezna osnovica (1-2)	1.800,00
4. Porez na dohodak 24% (3. x 0,24)	432,00
5. Prirez (npr. 12%) (4. x 0,12)	51,84
6. Ukupno porez i prirez (4.+ 5.)	483,84
7. Neto dohodak/honorar (1.- 6.)	3.516,16

Izvor: Vlastita obrada autorice.

4.4.1. Porezne olakšice strukovnih udruga

U glazbenoj industriji postoje određene strukovne udruge zahvaljujući kojima glazbenici i ostali sudionici u glazbenoj djelatnosti imaju mogućnost zaštititi svoj rad i prava. Od strukovnih udruženja najviše se ističe Hrvatsko društvo skladatelja (HDS) koje u svoje okvire uključuje Zavod za autorsko-pravnu zaštitu (ZAMP). HDS ZAMP obuhvaća područje ostvarivanja i zaštite autorskih glazbenih prava. Spomenuto društvo broji 383 redovnih i 9500 pridruženih članova te preko dva milijuna inozemnih autora.⁷³

„Najstarije je i najjače društvo u glazbenom cehu RH kao i na širem području okruženja, HDS okuplja, prije svega, skladatelje, muzikologe i glazbene pisce kojima je cilj, među ostalim, zaštita prava koja proizlaze iz glazbenog stvaralaštva, unaprjeđivanje društvenog i materijalnog položaja kreativaca na području glazbe, poticanje razvoja hrvatskoga glazbenog stvaralaštva te očuvanje baštine i ostvarivanje te zaštita autorskih i srodnih prava.“⁷⁴ Udruga posluje zahvaljujući suradnji skupštine, predsjedništva, predsjednika, dopredsjednika, glavnoga tajnika,

⁷³ Hrvatsko društvo skladatelja (HDS). <https://www.zamp.hr/>. Pristupljeno: 3. 10. 2020.

⁷⁴ Škoro, M. (2019). *Glazba i autorsko pravo*. Školska knjiga, Zagreb, str. 87.

glavnoga direktora ZAMP-a, nadzornoga odbora, autorsko-pravnoga odbora te časnoga suda.⁷⁵ ZAMP-u je u cilju vođenje evidencije, naplaćivanje i raspodjela sredstava od sekundarnog korištenja glazbenih djela svih članova te bi na temelju poslovanja trebalo biti svejedno kome će se isplatiti određeni iznos za korištenje glazbe, dok bi HDS-u trebalo biti primarno naknadu ostaviti na području na kojem djeluje.⁷⁶

Sljedeća važna udruga je Hrvatska glazbena unija (HGU) koja djeluje u smjeru organizacije i zaštite hrvatskih glazbenika te njihovih prava. HGU je osnovala i Hrvatsku udrugu istaknutih glazbenika (HUIG).⁷⁷ „Hrvatska udruga istaknutih glazbenika je dobrovoljna, neprofitna strukovna udruga u koju se učlanjuju istaknuti umjetnici članovi nadležnih izvođačkih strukovnih udruga (HDGU, HGU, HUOKU) – profesionalni izvođači zabavne, pop, rock, jazz, narodne i klasične glazbe, koji ispunjavaju uvjete za prijem u članstvo te nalaze svoj interes u djelovanju HUIG-a.“⁷⁸ Škoro navodi kako su članovi HGU-a podijeljeni u sekcije od kojih je najbrojnija, a možda i najvažnija sekcija glazbenih izvođača koja se nastoji izboriti za bolja zakonska rješenja za hrvatske glazbenike i njihov društveni položaj u što se ubraja mirovinsko i zdravstveno osiguranje, porezna politika, kao i nelegalno korištenje djela svih članova.⁷⁹ Neki od poznatih članova navedenih udruženja su poznati glazbenici poput Josipe Lisac, Tereze Kesovije i Mladena Grdovića.

U nastavku slijedi prikaz potvrde Hrvatske glazbene unije za jednoga od članova (prilog 1). Ovom se potvrdom utvrđuje da je određena osoba član strukovne udruge i ima pravo na dodatnu poreznu olakšicu od 25%. Potvrda se izdaje za svaki obračun u godini i mora prikazivati osobne podatke te bruto iznos honorara.

S obzirom na vrstu i prirodu svoga poslovanja, udruge ostvaruju određene porezne olakšice, a kako bi mogli ostvariti olakšice, nadležne strukovne udruge izdaju svojim članovima potvrde o umjetničkom djelu za obavljene poslove. Odluku o naknadama za izdavanje potrebne potvrde donosi Upravni odbor, a ista se može zatražiti u tajništvu. O tim je beneficijama nužno

⁷⁵ Vidi: Škoro, M. (2019). *Glazba i autorsko pravo*. Školska knjiga, Zagreb.

⁷⁶ Ibid.

⁷⁷ Ibid.

⁷⁸ *Statut hrvatske udruge istaknutih glazbenika*. www.hgu.hr. Pristupljeno 9. 8. 2020.

⁷⁹ Vidi: Škoro, M. (2019). *Glazba i autorsko pravo*. Školska knjiga, Zagreb.

pravovremeno obavijestiti isplatitelja naknade, a visina porezne olakšice ovisi o bruto dogovorenom iznosu od čega se autoru isplaćuje 55% neoporezivoga dijela.⁸⁰

Prilog 1. Potvrda Hrvatske glazbene unije

**HRVATSKA
GLAZBENA
UNIJA**

Podružnica 1 Zagreb - Grad Zagreb i Zagrebačka županija
Ivana Broza 8a, 10000 Zagreb
Tel: +385 (0)1/3668 227 • Fax: +385 (0)1/3668 216
E-mail: hgu.zagreb@hgu.hr • http://www.hgu.hr
IBAN: HR222360001400130275 • SWIFT code: ZABAHR2X
Matični broj: 03968707 • OIB: 49903072647

POTVRDA

kojom potvrđujemo da je

gdin.
Adresa:
OIB:

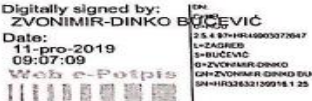
član "Hrvatske glazbene unije", te je temeljem Obračuna autorskog honorara umjetnika u sustavu PDV-a broj 354-19 napravljenim od strane ostvario prihod s osnova realizacije glazbenih umjetničkih djela u bruto iznosu od = 2.818,09 kn.

Potvrda se izdaje u svrhu korištenja prava na neoporezivi iznos u visini 25% od ostvarenih poslovnih primitaka za obavljanje umjetničke i kulturne djelatnosti, sukladno odredbama čl. 22 Zakona o pravima samostalnih umjetnika i poticanju kulturnog i umjetničkog stvaralaštva (N.N. 43/96), te Zakona o porezu na dohodak (N.N.115/16).

U Zagrebu, 11. prosinca 2019.

Za Izvršni odbor
"Hrvatske glazbene unije - Podružnice 1 Zagreb"
Zvonimir Bučević, Tajnik

Digitally signed by:
ZVONIMIR-DINKO BUČEVIĆ
Date:
11-pro-2019
09:07:09
Web e-Potpis

- n/p:
1. Umjetnik – izvođač
 2. Pismohrana
 3. Pismohrana HGU

Izvor: Interna dokumentacija poslovnog subjekta Hrvatska naklada zvuka i slike d.d.

4.4.2. Mala prava i mehanička prava

U glazbenoj industriji prava ostvaruju autori i izvođači. Autorsko pravo pripada osobi koja je stvorila autorsko djelo, dok umjetničko pravo pripada fizičkoj osobi koja je to djelo izvela pred javnosti. Vrlo su bliska ovim pravima i:⁸¹

⁸⁰ Porezne olakšice. <https://hdka.hr/2016/10/hdka-uvrsteno-na-popis-umjetnickih-strukovnih-udruga-na-temelju-cijih-potvrda-se-ostvaruju-porezne-olaksice/>. Pristupljeno 9. 8. 2020.

1. prava izvođača na njihovim izvedbama,
2. prava proizvođača fonograma,
3. prava nakladnika.

Škoro navodi i postojanje individualnih te kolektivnih prava. Individualna se prava odnose na pojedinačno korištenje određenog predmeta zaštite te sinkronizacijsko pravo koje uključuje uporabu glazbenog djela.⁸²

Kolektivna prava uključuju nositelja prava te opunomoćenike. Naime, nositelj prava potpisuje punomoć preko koje ovlašćuje drugu nositelja prava da je zastupa prema korisnicima. U te se udruge ubrajaju HDS-ZAMP, Hrvatska udruga za zaštitu izvođačkih prava (HUZIP) i Udruga za zaštitu, prikupljanje i raspodjelu naknada fonogramskih prava (ZAPRAF). Ovdje je najvažnije spomenuti HDS-ZAMP. Riječ je o udruzi koja prikuplja naknade za autore te isplaćuje obračune svojim članovima za mala i mehanička prava. Mala prava uključuju prava javnog priopćavanja koja se isplaćuju dvaput na godinu, u lipnju i prosincu. Ova prava obuhvaćaju Hrvatski radio, Hrvatsku televiziju, Hrvatsku televiziju – satelit, RTL, RTL2, RTL Kockicu, Novu TV, Domu TV, generalne korisnike, ostale nacionalne televizije, koncerte ozbiljne i zabavne glazbe te priredbe.⁸³ Diskografske kuće dobivaju od HDS ZAMP-a specifikaciju obračuna malih prava. Primjer specifikacije može se vidjeti u nastavku (prilog 2), a na temelju nje izrađuje se izlazna faktura. Specifikacija obračuna malih prava prikazuje korištenje glazbenih djela u javnosti. Prikupljeni podaci unose se u odgovarajuće fondove reparticijskih razreda, a reparticijski razredi su: 100 (Hrvatski radio), 200 (Hrvatska televizija 1. i 2. program), 310 (RTL), itd.

„Osnovno načelo rada HDS ZAMP-a jest da se autorski honorari isplaćuju autorima čija su se djela javno koristila, u visini ovisnoj o količini izvođenja djela. Honorari iz razreda Hrvatski radio, Hrvatska televizija, RTL televizija i Nova TV obračunavaju se zasebno, sukladno listama emitiranja glazbenih djela u programima tih postaja. Naime, radijske i televizijske postaje dostavljaju HDS ZAMP-u liste svih emitiranja glazbenih djela u programima (bilo da je riječ o pjesmi, glazbi za odjavne i najavne špice, jingleove, reklame i sl.). Kad je riječ o koncertima (razredi 400 i 500), priređivači koncerata dužni su HDS ZAMP-u dostaviti podatke o djelima koja su na koncertu izvedena.“⁸⁴ „Honorari iz razreda 600 (priredbe) isplaćuju se sukladno prikupljenim programima s priredbi i zabava kao što su svadbe, maturske zabave, proslave i

⁸¹ Vidi: Škoro, M. (2019). *Glazba i autorsko pravo*. Školska knjiga, Zagreb.

⁸² Vidi: Škoro, M. (2019). *Glazba i autorsko pravo*. Školska knjiga, Zagreb.

⁸³ Ibid.

⁸⁴ Isplata autorskih honorara. <https://www.zamp.hr/autori/pregled/clanstvo/20/raspodjela-autorskih-honorara>. Pristupljeno 7. 8. 2020.

sl.⁸⁵ Mehanička prava također se isplaćuju dvaput godišnje, u travnju i listopadu. Ovdje je riječ o autorskim honorarima za snimljena djela koja su u prodaji, većinom putem distributivne mreže diskografa.⁸⁶ „Mehanička prava obuhvaćaju prava snimanja, reprodukcije i stavljanja u promet autorskih djela. Autorski honorari za snimljena djela (mehanička prava) raspodjeljuju se autorima zastupljenim na određenom nosaču zvuka, razmjerno trajanju njihovih djela.“⁸⁷

Prilog 2. Specifikacija obračuna malih prava

ZAMP 2019. godina

Str. 1

SPECIFIKACIJA OBRAČUNA: MALA PRAVA - 2018/2

Nositelj prava :
 IPI broj :
 Porezni broj :
 Ulica i broj :
 Prebivalište – grad :
 Telefon :
 E-mail :
 HZSU : Ne
 IBAN / žiro račun :
 Porezni status : autor je obveznik PDV-a
 porez na dohodak i doprinosi ne obustavljaju se prilikom isplate

Autor	Puni iznos	Udio(%)	Ukupno
	112.832,78	100,00%	112.832,78
	568.079,21	100,00%	568.079,21
	2,11	100,00%	2,11
Ukupno:	680.914,10		680.914,10

Obračun isplate

Tip	Ukupno	Doprinosi za ZO	Autorski honorar bruto
Autor	680.914,10	0,00	680.914,10

TABELA OBRAČUNA MALA PRAVA - 2018/2 - Croatia Records Music Publishing d.o.o.

Razred	Opis	Vrijednost boda	Od datuma	Do datuma	Iznos
100	Hrvatski radio	0,562108521772700	01.07.2018	31.12.2018	10.358,88
200	Hrvatska televizija 1.i 2. program	10,479084832902800	01.07.2018	31.12.2018	17.633,45
310	RTL	25,099993799845100	01.07.2018	31.12.2018	413,37
320	Nova TV	24,755371183599500	01.07.2018	31.12.2018	261,15
330	Generalni korisnici	0,264888760405500	01.07.2018	31.12.2018	35.106,70
350	Ostale nacionalne televizije	2,103113143762500	01.07.2018	31.12.2018	29.923,50
400	Koncerti ozbiljne glazbe		01.07.2018	31.12.2018	458,35
500	Koncerti zabavne glazbe		01.07.2018	31.12.2018	13.125,01
600	Priredbe	1,114783975875600	01.07.2018	31.12.2018	4.498,08
400	Koncerti ozbiljne glazbe - uvećanje		01.07.2018	31.12.2018	5,34
500	Koncerti zabavne glazbe - uvećanje		01.07.2018	31.12.2018	137,92
100	Hrvatski radio - NO 2017/2		01.07.2017	31.12.2017	327,83
200	Hrvatska televizija 1. i 2. program - NO 2017/2		01.07.2017	31.12.2017	583,20
					112.832,78

TABELA OBRAČUNA MALA PRAVA - 2018/2 - Croatia Records Music Publishing CR

Razred	Opis	Vrijednost boda	Od datuma	Do datuma	Iznos
100	Hrvatski radio	0,562108521772700	01.07.2018	31.12.2018	47.887,38
200	Hrvatska televizija 1.i 2. program	10,479084832902800	01.07.2018	31.12.2018	36.860,86
310	RTL	25,099993799845100	01.07.2018	31.12.2018	2.373,35
320	Nova TV	24,755371183599500	01.07.2018	31.12.2018	22.807,79
330	Generalni korisnici	0,264888760405500	01.07.2018	31.12.2018	237.632,85
350	Ostale nacionalne televizije	2,103113143762500	01.07.2018	31.12.2018	815,15
400	Koncerti ozbiljne glazbe		01.07.2018	31.12.2018	77.151,51
500	Koncerti zabavne glazbe		01.07.2018	31.12.2018	79.587,19
600	Priredbe	1,114783975875600	01.07.2018	31.12.2018	58.674,25
400	Koncerti ozbiljne glazbe - uvećanje		01.07.2018	31.12.2018	9,51
500	Koncerti zabavne glazbe - uvećanje		01.07.2018	31.12.2018	835,99
100	Hrvatski radio - NO 2017/2		01.07.2017	31.12.2017	1.931,98
200	Hrvatska televizija 1. i 2. program - NO 2017/2		01.07.2017	31.12.2017	1.511,40
					568.079,21

⁸⁵ Honorari – priredbe. <https://www.zamp.hr/autori/pregled/clanstvo/20/raspodjela-autorskih-honorara>. Pristupljeno 7. 8. 2020.

⁸⁶ Vidi: Škoro, M. (2019). *Glazba i autorsko pravo*. Školska knjiga, Zagreb.

⁸⁷ Mehanička prava. <https://www.zamp.hr/autori/faq/pregled>. Pristupljeno 7. 8. 2020.

Prilog 2. Specifikacija obračuna malih prava – nastavak

ZAMP 2019. godina

Str. 2

TABELA OBRAČUNA MALA PRAVA - 2018/2 -

Razred	Opis	Vrijednost boda	Od datuma	Do datuma	Iznos
--------	------	-----------------	-----------	-----------	-------

TABELA OBRAČUNA MALA PRAVA - 2018/2 -

Razred	Opis	Vrijednost boda	Od datuma	Do datuma	Iznos
100	Hrvatski radio	0,562108521772700	01.07.2018	31.12.2018	2,11
					2,11

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU

Autor ima pravo podnijeti zahtjev za naknadni obračun ili ispravak obračuna, ako mu naknada nije obračunata ili je obračunata nepravilno, najkasnije do 15. srpnja tekuće godine. Zahtjev podnesen nakon tog roka bit će odbačen kao nepravovremen.

ZAMP 2019. godina

Str. 1

SPECIFIKACIJA OBRAČUNA: MALA PRAVA - 2018/2 naknadni obračuni

Nositelj prava :
 IPI broj :
 Porezni broj :
 Ulica i broj :
 Prebivalište – grad :
 Telefon :
 E-mail :
 HZSU : Ne
 IBAN / žiro račun : HR9425000091101284958
 Porezni status : autor je obveznik PDV-a
porez na dohodak i doprinosi ne obustavljaju se prilikom isplate

Autor	Puni iznos	Udio(%)	Ukupno
	82,41	100,00%	82,41
	479,33	100,00%	479,33
Ukupno:	561,74		561,74

Obračun isplate

Tip	Ukupno	Doprinosi za ZO	Autorski honorar bruto
Autor	561,74	0,00	561,74

TABELA OBRAČUNA MALA PRAVA - 2018/2 naknadni obračuni - Croatia Records Music Publishing d.o.o.

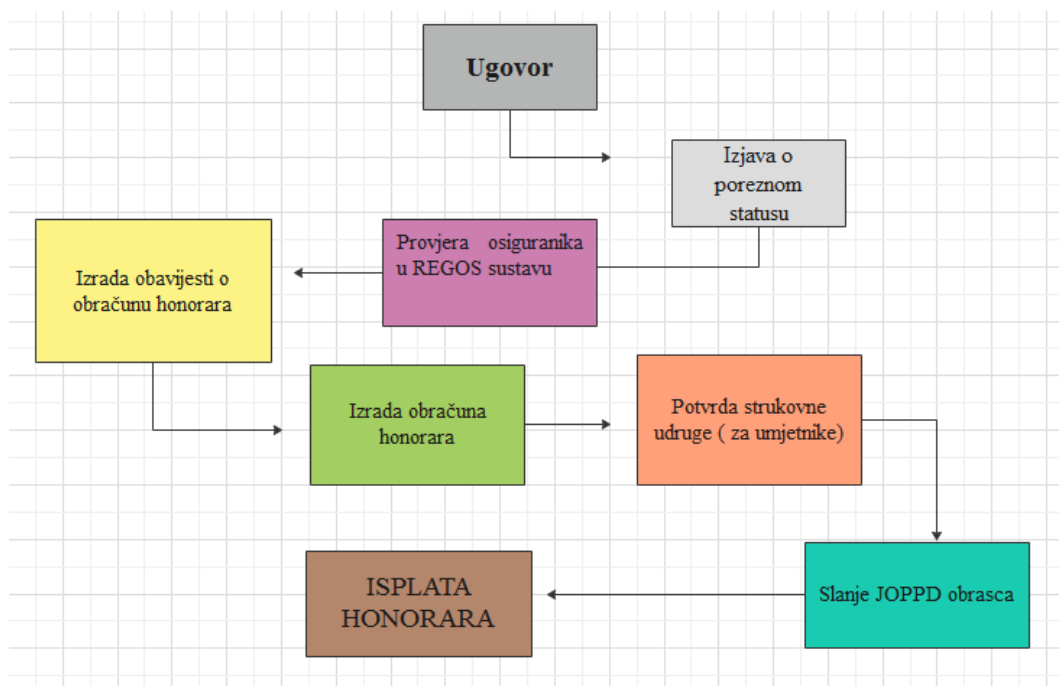
Razred	Opis	Vrijednost boda	Od datuma	Do datuma	Iznos
MALA	Dok se vršim - ispravak obračuna		01.01.2015	31.12.2018	42,84
MALA	Gubim Te 2018/1 - ispravak obračuna		01.01.2018	30.06.2018	39,57
					82,41

Izvor: Interna dokumentacija poslovnog subjekta Hrvatska naklada zvuka i slike d.d.

5. OBRAČUN SPECIFIČNIH VRSTA DRUGOG DOHOTKA NA PRIMJERU GLAZBENE INDUSTRIJE

U prethodnom poglavlju naglašeno je kako sudionici i djelatnici glazbene industrije ostvaruju određene porezne olakšice, a ovdje će se pokušati na konkretnim primjerima prikazati kako se olakšice ostvaruju. Osim prethodno objašnjenih vrsta ugovora, spomenuti treba još i ugovor o djelu te ugovor o radu. Ugovor o djelu sklapa se između dvije stranke, prema čemu se jedna obvezuje isplatiti naknadu za odrađeni posao, dok se druga obvezuje obaviti zadani i dogovoreni posao.⁸⁸ S druge strane ugovor o radu predstavlja zasnivanje radnoga odnosa između radnika pojedinca i poslodavca.⁸⁹ Prema ugovoru o radu zaposlenik je obavezan obavljati zadani posao, dok je poslodavac dužan tom istom zaposleniku isplatiti plaću za obavljanje posla.⁹⁰ Ugovor o radu i ugovor o djelu predstavljaju vrstu ugovora o nesamostalnom radu i sklapaju se s poslodavcem na određeni period, dok su ugovori o autorskom i umjetničkom honoraru ugovori o samostalnoj djelatnosti. U nastavku su predloženi koraci u postupku izrade obračuna specifičnih vrsta drugoga dohotka, od potpisivanja ugovora do njegove isplate.

Shema 1. Koraci u izradi autorskih i umjetničkih honorara

Izvor: Vlastita izrada autorice temeljem praktičnoga rada na poslovima obračuna honorara.

⁸⁸ Vidi: Mintas Hodak, Lj., (2010.) *Osnove trgovačkog prava*, Mate d.o.o., Zagreb.

⁸⁹ Vidi: Grgurev, I., 2007, Ugovor o radu. U: Potočnjak, Ž., ur., *Radni odnosi u Republici Hrvatskoj*, Pravni fakultet, Zagreb.

⁹⁰ Vidi: Milković, D., 2016, Ugovor o radu i zakon o obveznim odnosima, *Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci*, 37(1).

Kako bi se ispravno proveo računovodstveni proces obračuna i isplate honorara, ključni je korak potpisivanje ugovora o honoraru. Potom se ispunjava izjava o poreznom statusu temeljem koje se utvrđuje je li osoba u sustavu PDV-a, njegovo prebivalište, IBAN, je li obveznik vođenja poslovnih knjiga te, također vrlo bitna stavka, status REGOS osiguranika. Isplata honorara obavlja se kvartalno, nakon čega se u računovodstvenom programu kreira obavijest o obračunu honorara za svakog izvođača posebno. Na obavijesti je vidljiv bruto iznos honorara koji se putem elektroničke pošte dostavlja izvođačima na uvid. Naposljetku se radi obračun honorara i za honorare autorskih umjetnika traži se potvrda strukovne udruge kako bi ostvarilo pravo na dodatnu poreznu olakšicu. Nakon što se provedu svi potrebni obračunski koraci, u Poreznu upravu šalje se JOPPD obrazac i obavlja se isplata honorara na žiro-račun primatelja. Potrebno je naglasiti kako se isplata drugog dohotka obavlja isključivo na žiro-račun, a ne na tekući račun primatelja.

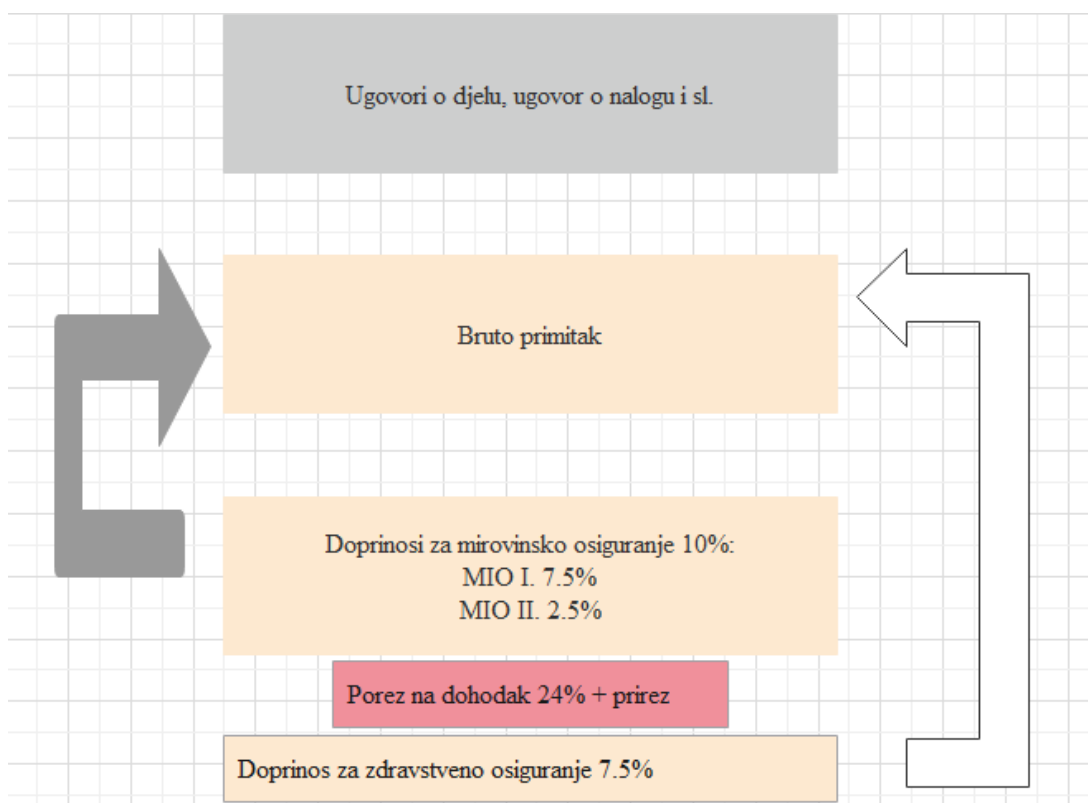
Kao što je već navedeno, pod drugim dohotkom smatra se primitak koji je utvrđen kao razlika između vrijednosti stečene imovine i značajnih izdataka. Ti se izdatci odnose na potrošnju sredstava za luksuz, zabavu i razonodu, što spada u skupinu stečene imovine te dokazanu visinu sredstava za njezino stjecanje, kao i stjecanje tih izdataka s druge strane.⁹¹ Drugi dohodak uključuje razne izdatke koji se ponajprije odnose na uplaćene doprinose za obvezna osiguranja iz primitaka, ali prema posebnim propisima prema kojemu I. stup MO iznosi 7,5%, II. stup MO 2,5% te zdravstveno osiguranje 7,5%.⁹²

Prilikom obračunavanja drugog dohotka, važno je sagledati komponente bez kojih obračun ne bi bio moguć. Ponajprije se misli na ugovor o kojemu zapravo ovisi bruto dohodak na temelju kojega je omogućeno ostvarivanje prihoda. Temeljem odrađenog posla ili usluge, pojedinac ostvaruje bruto-primitak. Od ukupne vrijednosti bruto primitka izdvajaju se propisani postoci koji se ujedno smatraju doprinosom za mirovinsko osiguranje. Ukupno se dakle iz bruto primitka izdvaja 10%, što znači da se na I. stup odnosi 7,5%, a na II. stup 2,5%. Posebno se izdvaja dio za zdravstveno osiguranje, koji iznosi 7,5%. Na cjelokupan iznos bruto primitka obračunava se porez na dohodak po stopi od 24% te prirez. U nastavku je shematski prikazan obračun drugog dohotka. Iz istoga je vidljivo koje sve elemente obračun mora uključivati, kako bi se mogla odrediti točna vrijednost rada, odnosno primitak, ali i iznosi koji se moraju uplatiti kao izdatci. Naposljetku, ono što ostaje predstavlja realnu zaradu fizičke osobe nakon obavljenog posla.

⁹¹ Izdatci. https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2016_12_115_2525.html. Pristupljeno 6. 8. 2020.

⁹² Drugi dohodak. https://www.vup.hr/_Data/Files/19052192039766.pdf. Pristupljeno 6. 8. 2020.

Schema 2. Obračun drugog dohotka

Izvor: Vlastita obrada autorice temeljem praktičnoga rada na poslovima obračuna honorara.

Tablica 2. Obračun doprinosa i poreza na drugi dohodak

Redni broj	Opis
1.	Bruto svota drugog dohotka
2.	Doprinos za mirovinsko osiguranje 10% MIO I. 7.5% MIO II. 2.5%
3.	Porezna osnovica (red.br. 1-2)
4.	Porez 24%
5.	Prerez (red.br. 4 x stopa prireza)
6.	Ukupno porez i prerez (red.br. 4+5)
7.	Neto (red.br. 1-2-6)
8.	Doprinos za zdravstveno osiguranje 7.5%
9.	Ukupno trošak isplatitelja (red.br. 1+8)

Izvor: Vlastita obrada autorice.

Kako bi se ispravno proveo računovodstveni proces obračuna i isplate honorara, ključni korak je potpisivanje ugovora o honoraru. Potom se ispunjava izjava o poreznom statusu temeljem koje se utvrđuje je li osoba u sustavu PDV-a, njegovo prebivalište, IBAN, je li obveznik vođenja

poslovnih knjiga te, također vrlo bitna stavka, status REGOS osiguranika. U nastavku je predočena ispravno popunjena izjava o poreznom statusu osobe koja je sklopila ugovor o autorskom honoraru. Ovom se izjavom utvrđuje porezni status osobe te bitni podaci potrebni za obračun i isplatu honorara (IBAN, mjesto prebivališta, OIB, itd.).

Prilog 3. Izjava o poreznom statusu fizičke osobe

Izjava o poreznom statusu fizičke osobe	
Ime i prezime:	
Adresa stanovanja (grad/naselje, poštanski broj, ulica i broj):	IVANA PETANIJA 8, 23 000 ZADAR
Adresa dostavljanja dokumentacije vezane za isplate primitaka (grad/naselje, poštanski broj, ulica i broj):	IVANA PETANIJA 8, 23 000 ZADAR
OIB:	
Broj telefona:	
Broj mobitela:	
Broj faxesa:	
Adresa e-mail:	

Izjava za godinu <u>2018</u>	
1. Obveznik sam poreza na dodanu vrijednost (PDV):	☒ 1. DA ☐ 2. NE
2. Ugovorni posao obavijam s motrišta oporezivanja dohotka:	☒ 1. Samostalno ☐ 2. Nesamostalno
3. Ako je odgovor na prethodno postavljeno pitanje pod 2. Samostalno, s motrišta oporezivanja dohotka, obavijam ga:	☐ 1. Trajno ☐ 2. Povremeno
4. Ako je odgovor na prethodno postavljeno pitanje pod 1. Trajno, primitci su oporezivi kao:	☐ 1. Dohodak, i to kao primitci od slobodnog zanimanja/obrt ☐ 2. Dobitak
5. Ako je odgovor na postavljeno pitanje pod rednim brojem 3., 2. Povremeno, primitci se oporezuju kao:	☐ 1. Primitci drugog dohotka ☐ 2. Prema poslovnim knjigama
6. Ako je odgovor na postavljeno pitanje pod rednim brojem 5., 1. Primitci drugog dohotka, imam status:	☐ 1. Umjetnik ☒ 2. Umjetnik sa potvrdom strukovne udruge ☐ 3. Nisam umjetnik ☐ 4. Umirovljenik ☐ 5. Ostalo
7. Porezno prebivalište: 7.1. Grad, 7.2. Općina, 7.3. Naselje	ZADAR ZADAR ZADAR
8. Primitak doznačiti na transakcijski račun broj (IBAN): 8.1. Transakcijski žiro račun otvoren je kod banke:	
9. Doprinosi za mirovinski	☒ 1. Stup ☐ 2. Stup

Ako je odgovor na pitanje pod red.br.3.1. trajno ili na pitanje pod.br.5.2. prema poslovnim knjigama, u prilog ovoj izjavi dajem presliku rješenja Porezne uprave o plaćanju poreza na dohodak po rješenju. Ako je pod 6.1. Umjetnik prilažem potvrdu, ako je pod 6.2. Umjetnik sa potvrdom strukovne udruge prilažem potvrdu u prilogu ovoj izjavi.

Obvezujem se da ću o svakoj promjeni koja će nastati tijekom godine a koja utječe na oporezivanje, poglavito o promjeni poreznog prebivališta, u roku od 30 dana izvjestiti knjižaru u kojem sam dajem ovu izjavu.

U _____ dana

Potpis

Izvor: Interna dokumentacija poslovnog subjekta Hrvatska naklada zvuka i slike d.d.

5.1. Troškovi drugog dohotka

U glazbenoj industriji se za obračun troškova koristi poseban obrazac, kako bi se jasno iznijelo stanje bruto prihoda te troškova, u ovom slučaju na primjeru glazbene priredbe – koncerta. U obrazac treba unijeti sve podatke o priređivaču glazbene priredbe – koncerta, izvođaču koji su dobiveni na popunjenoj izjavi o poreznom statusu. Također, valja navesti mjesto održavanja i predviđeni broj posjetitelja. Zatim je potrebno unijeti iznose koji su prikupljeni putem sponzorstva, donacija i prodajom ulaznica. Podaci su iskazani u iznosima bez PDV-a. Osim toga, nužno je prikazati ukupne troškove priređivanja glazbene priredbe, a ukupne troškove čine bruto honorari izvođača koji su iskazani u ugovoru koji je potpisan s izvođačem. Ostali se troškovi odnose na prostor, instrumente, najam i opremanje pozornice, rasvjetu, razglas te troškove promocije (marketing, oglašavanje). Svi prikazani prihodi i troškovi moraju biti potkrijepljeni pratećom dokumentacijom kao što su ugovori u kojima su vidljivi svi dogovoreni iznosi.

Prilog 4. Obrazac za podatke o ukupnom bruto prihodu i trošku glazbene priredbe (koncerta)

OBRAZAC ZA PODATKE O UKUPNOM BRUTO PRIHODU I TROŠKU GLAZBENE PRIREDBE - KONCERTA

1. PODACI O PRIREĐIVAČU

1.1. Naziv:	_____
1.2. Adresa:	_____
1.3. OIB:	_____ 1.4. Odgovorna osoba: _____
1.5. Telefon:	_____ 1.6. E-mail adresa: _____

2. PODACI O ODRŽANOJ GLAZBENOJ PRIREDBI - KONCERTU

2.1. Naziv:	_____ 2.2. Datum: _____
2.3. Naziv izvođač:	_____
2.4. Mjesto održavanja:	_____ 2.5. Prisutno posjetitelja: _____

! Priređivač popunjava točku 3. „Podaci o ukupnom bruto prihodu“ za glazbenu-priredbu koncert s prihodom (definicija ukupnog bruto prihoda se utvrđuje u točki 3.). Priređivač popunjava točku 4. „Podaci o ukupnom trošku“ za glazbenu-priredbu koncert bez prihoda.

3. PODACI O UKUPNOM BRUTO PRIHODU

Ukupni bruto prihod glazbene priredbe - koncerta čini ukupna naplata ostvarena prodajom ulaznica i drugim oblicima naplate (rezervacije, potpore, obvezne konzumacije, prodaja programa i sl.), kao i donacije, sponzorstva i sl.

OPIS BRUTO PRIHODA:		BRUTO PRIHOD U KUNAMA:	
3.1.	Sponzorstvo od:	3.1.	
3.2.	Dotacija od:	3.2.	
3.3.	Donacija, potpora i sl. od:	3.3.	
3.4.	Prodaja ulaznica/obvezna konzumacija:	3.4.	
*Pojedina cijena ulaznica/konzumacija	Br. prodanih ulaznica/kon.	*Bruto prihod od pojedine ulaznice/kon.	
3.5.		3.5.	
3.6.		3.6.	
3.7.		3.7.	
3.8.		3.8.	
3.9.		3.9.	
3.10.		3.10.	
3.11.	Prodaja programa (programska knjižica):	3.11.	
3.12.	Ostalo:	3.12.	
3.13.	Ostalo:	3.13.	
3.14.	Ostalo:	3.14.	
3.15. UKUPNI BRUTO PRIHOD:			

* Priređivač u sustavu PDV-a podatke dostavlja bez PDV-a.

Prilog 4. Obrazac za podatke o ukupnom bruto prihodu i trošku glazbene priredbe (koncerta)
- nastavak

4. PODACI O UKUPNOM TROŠKU

Troškovi priređivanja glazbene priredbe - koncerta koji su direktno vezani uz nastup glazbenika čine honorar izvođačima, najam prostora, najam instrumenata, najam i opremanje pozornice, rasvjeta, razglas, multimedija i sl., najam notnog materijala itd.

OPIS TROŠKA:		TROŠAK U KUNAMA:	
4.1.	Honorar izvođača (bruto):	4.1.	
4.2.	Najam prostora:	4.2.	
4.3.	Najam instrumenata:	4.3.	
4.4.	Najam i opremanje pozornice:	4.4.	
4.5.	Rasvjeta:	4.5.	
4.6.	Razglas:	4.6.	
4.7.	Multimedija i sl.:	4.7.	
4.8.	Najam notnog materijala:	4.8.	
4.9.	Ostalo:	4.9.	
4.10.	Ostalo:	4.10.	
4.11.	Ostalo:	4.11.	
4.12.		4.12.	
4.13.		4.13.	
4.14.		4.14.	
		4.15. UKUPNI TROŠAK:	

* Priređivač u sustavu PDV-a podatke dostavlja bez PDV-a.

! Priređivač OBAVEZNO dostavlja DOKUMENTACIJU koja potvrđuje IZJAVU iz točke 3. za glazbenu priredbu-koncert s prihodom. Priređivač OBAVEZNO dostavlja DOKUMENTACIJU koja potvrđuje IZJAVU iz točke 4. za glazbenu priredbu-koncert bez prihoda.

5. DOKUMENTACIJA KOJA SE PRILAŽE OBRASCU U VEZI S IZJAVOM O PODACIMA O UKUPNOM BRUTO PRIHODU za glazbenu priredbu - koncert s prihodom: (Izveštaj posrednika u prodaji ulaznica, knjigovodstvena kartica konta priređivača i dr.)

! U slučaju da priređivač ne dostavi potpunu dokumentaciju koja potvrđuje izjavu iz točke 3. ovog obrasca, priređivač MOŽE dostaviti i IZJAVU o podacima o ukupnom trošku popunjavanjem točke 4. ovog obrasca.

5.1.	
5.2.	
5.3.	
5.4.	
5.5.	

6. DOKUMENTACIJA KOJA SE PRILAŽE OBRASCU U VEZI S IZJAVOM O PODACIMA O TROŠKU za glazbenu priredbu – koncert bez prihoda: (Knjigovodstvena kartica konta priređivača, računi za usluge, ugovori i dr.)

6.1.	
6.2.	
6.3.	
6.4.	
6.5.	

Ovaj obrazac je isprava na temelju koje se obračunava autorska naknada. Davanje lažnih podataka kazneno je djelo Krivotvorenje isprave odnosno Krivotvorenje službene ili poslovne isprave (čl. 278. i 279. Kaznenog zakona 125/11).

Obrazac popunio i za dostavljene podatke odgovara priređivač:

Potpis i pečat priređivača - odgovorne osobe

U _____ dana _____

Napomena:

Priređivač je dužan podatke o ukupnom bruto prihodu i trošku glazbene priredbe - koncerta dostaviti u roku od 15 dana po održanoj glazbenoj priredbi - koncertu.

HDS ZAMP ima pravo kontrole nad korištenjem glazbenih djela. Sukladno Zakonu o autorskom pravu i srodnim pravima (NN 167/03, 79/07, 80/11, 125/11, 141/13) korisnici predmeta zaštite dužni su davati udruzi za kolektivno ostvarivanje prava podatke relevantne za to ostvarivanje i omogućiti uvid u odgovarajuću dokumentaciju. (čl.168.st.2.). U slučaju nedostatno dobivenih podataka odnosno neovlaštenog korištenja predmeta zaštite nadležna tijela državne uprave odnosno pravne osobe dostavit će udrugama za kolektivno ostvarivanje prava na njihov upit, podatke o kojima vode evidenciju, a odnose se na ostvarivanje prava iz ovog Zakona (čl. 161).

Izvor: www.zamp.hr. Pristupljeno 10. 8. 2020.

Kako bi se obračunavalo i pratilo troškove drugog dohotka u glazbenoj industriji, potrebno je investirati u fonograme. Fonogram je snimak zvukova izvođenja ili drugih zvukova, ili onoga

što predstavlja zvukove, osim ako se radi o snimku koji je uključen, odnosno ugrađen u audiovizuelno djelo.⁹³ Proizvođač fonograma ima isključivo pravo dopustiti ili zabraniti:

- reproduciranje (umnožavanje) svojih fonograma,
- distribuiranje (stavljanje u promet) svojih fonograma,
- davanje u zakup svojih fonograma,
- činjenje dostupnim javnosti svojih fonograma.⁹⁴

Kada se govori o investiranju u fonograme, tada je nužno spomenuti što točno podrazumijeva tu investiciju. Ponajprije je riječ o dovođenju fonograma u uporabno stanje, zatim slijedi korak grafičkoga oblikovanja, tekstualnog oblikovanja te izrade nosača zvuka. Fonogram na taj način postaje pravo (aktiva poduzeća) te predstavlja nematerijalnu imovinu koja se može dalje staviti na korištenje drugima, ali isključivo na temelju ugovornih odnosa. Uporabljivost fonograma (DVD/CD, vinil (LP), kazete) očituje se putem digitalne i fizičke prodaje.

Digitalna prodaja odnosi se na specijalizirane internet servise za prodaju glazbe (*streaming* servisi, *live*, a ne *download*). Zahvaljujući napretku tehnologije došlo je do mogućnosti slušanja *live* glazbe, odnosno *streaminga*. S druge strane je fizička prodaja koja se očituje u grafičkoj prepoznatljivosti proizvoda (omot - *cover*), plaćanju autorskih prava za grafičko oblikovanje te slikovnoj prepoznatljivosti proizvoda. Od specifičnosti fonograma valja napomenuti dovođenje u status potencijalne prodaje, grafičko i tekstualno oblikovanje te trošak izrade nosača zvuka.

Zakonom je utvrđeno pravo na naknadu prema kojemu proizvođač fonograma može ostvariti naknadu na temelju radiofuzijskog emitiranja i svakog drugog priopćavanja javnosti svojih fonograma, posuđivanja svojih fonograma posredovanjem javnih knjižnica, svakog zvučnog snimanja svojih fonograma za privatno korištenje.⁹⁵ Proizvođač fonograma pravna je ili fizička osoba koja preuzima inicijativu te snosi odgovornost za prvo snimanje zvukova jednog izvođenja ili drugih zvukova, to jest onoga što predstavlja zvukove. Svaki proizvođač fonograma ima svoja određena prava koja traju 70 godina od prvoga dana izdanja.⁹⁶

⁹³ Fonogram. <http://fonogram.org/o-nama/fonogram/>. Pristupljeno 21. 8. 2020.

⁹⁴ Proizvođač fonograma. <http://fonogram.org/o-nama/fonogram/>. Pristupljeno 21. 8. 2020.

⁹⁵ „Priopćavanje autorskog djela javnosti – Članak 21. Autor ima isključivo pravo priopćavanja autorskog dijela javnosti. To pravo obuhvaća, osobito: pravo javnog izvođenja, pravo javnog prikazivanja scenskih djela, pravo javnog prenošenja, pravo javnog priopćavanja fiksiranog djela, pravo javnog prikazivanja, pravo radiodifuzijskog emitiranja, pravo radiodifuzijskog reemitiranja, pravo javnog priopćavanja radiodifuzijskog emitiranja, pravo stavljanja na raspolaganje javnosti.” <https://www.zakon.hr/z/106/Zakon-o-autorskom-pravu-i-srodnim-pravima>. Pristupljeno: 5. 10. 2020.

⁹⁶ Proizvođač fonograma. <http://dziv.hr/hr/intelektualno-vlasnistvo/autorsko-pravo/srodna-prava/proizvodaca-fonograma/>. Pristupljeno 21. 8. 2020.

5.2. Obračun autorskog ugovora

Autor na temelju stvaranja djela ostvaruje određena prava, kao i pravo da zaštiti svoj uradak prilikom potencijalne suradnje. Autorstvo se odnosi na jezična, dramska, glazbena, dramsko-glazbena, koreografska djela, djela u likovnoj umjetnosti, arhitekturi, dizajnu, fotografiji, kartografiji, skiciranju, crtanju, planiranju, računalnim programima. Zakonom su zaštićena isključivo originalna djela.⁹⁷ Nadalje, važno je naglasiti kako autor ne mora nužno biti jedna osoba, već se može raditi o dvoje ili više osoba koje zajedno surađuju i stvaraju novo djelo. Nakon što se završi suradnja, dijeli se autorsko pravo, što znači da svaki autor ima pravo na dio autorskog prava.⁹⁸ Prema mišljenju Henneberga, autorsko pravo može se promatrati u objektivnom i subjektivnom smislu. U objektivnom je smislu riječ o skupu pravnih pravila, a u subjektivnom se ono definira kao objektivnim pravom priznato pravo autora intelektualnih tvorevina s književnog, umjetničkog i znanstvenog područja u pogledu njegove tvorevine.⁹⁹

„Imovinsko pravo je pravo autora da iskorištava svoje djelo i da na drugog prenese pravo iskorištavanja svojeg djela (npr. na izdavača). (...) Imovinsko pravo obuhvaća: pravo reproduciranja (pravo umnožavanja); pravo distribucije (pravo stavljanja u promet); pravo priopćavanja autorskog djela javnosti; pravo prerade.“¹⁰⁰ Što se tiče moralnih autorskih prava, radi se o pravima prvog objavljivanja, priznanju autorstva, poštivanju autorskog djela i čast autora te pravo pokajanja. Također, autorsko pravo traje sve dok je autor živ, ali i sedamdeset godina nakon njegove smrti. Kada je pak u pitanju koautorstvo, tada autorsko pravo traje sedamdeset godina nakon smrti koautora koji je najduže živio.¹⁰¹

Autorsko pravo povezano je s autorskim ugovorima koji se sastavljaju i potpisuju zbog zaštite autora i njegova djela. Autorski je ugovor zapravo podvrsta ugovora o djelu, a samim time predstavlja dio autorskog prava. Takva je vrsta ugovora regulirana Zakonom o autorskim i drugim srodnim pravima.¹⁰² Osim tog Zakona mogu se primijeniti i odredbe o ugovorima iz

⁹⁷ Vidi: Horvat, A.; Živković, D. (2013). *Knjižnice i autorsko pravo*. Prvo elektroničko izdanje. Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb.

⁹⁸ Vidi: Gliha, I. (2004). *Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima: uvodne napomene, tekst zakona, stvarno kazalo, tekst obrazloženja uz Konačni prijedlog zakona*. Narodne novine, Zagreb.

⁹⁹ Vidi: Henneberg, I. (1997). *Autorsko pravo*. Informator, Zagreb.

¹⁰⁰ Imovinsko pravo. <https://www.racunovodstvo-porezi.hr/sites/default/files/privici/ripup11-06-149.pdf>. Pristupljeno 8. 8. 2020., str. 150.

¹⁰¹ Autorska prava. <https://www.racunovodstvo-porezi.hr/sites/default/files/privici/ripup11-06-149.pdf>. Pristupljeno 8. 8. 2020.

¹⁰² Zakon o autorskim i drugim srodnim pravima. www.zakon.hr. Pristupljeno: 24. 10. 2020.

Zakona o obveznim odnosima, Zakona o radu, Zakona o nasljeđivanju, Ovršnog zakona, Zakona o parničnom postupku, Kaznenoga zakona i Prekršajnoga zakona.¹⁰³

Autorsko pravni ugovori predviđeni Zakonom su po svojim pravnim karakteristikama obvezno pravni ugovori koje karakterizira zasnivanje obveze i protuobveze, dispozitivnost, ili autonomija stranaka. Radi se znači o dvostrano obveznim ugovorima. Autorsko pravni ugovori su konsenzualni ugovori, jer nastaju prihvatom ponude, sporazumom stranaka o bitnim elementima ugovora.¹⁰⁴

S obzirom na to da je autorski ugovor ujedno i dvostrano obvezni ugovor, znači da se obje strane istoga moraju i pridržavati. U slučaju kršenja ugovora slijede zakonski propisane sankcije. Svaki autorsko pravni ugovor treba sadržavati barem djelo na koje se odnosi, način na koji će se koristiti, ali je potrebno i utvrditi korisnika, točnije osobu koja će biti ovlaštena za korištenje autorskog djela.¹⁰⁵

U prilogu 4 predočen je primjer autorskog ugovora. Ugovor sadrži elemente o osobnim podacima dviju stranaka, a pritom mora biti precizirano i jasno vidljivo da se radi o autorskom ugovoru. Ugovor se sklapa između naručitelja i autora (osobe koja je stvorila određeno djelo). Za to djelo naručitelj se obvezuje isplatiti dogovoreni iznos honorara na navedeni žiro-račun u jasno određenom roku. Na kraju se ugovor ovjerava potpisima objiju strana.

Kao još jedna od podvrsta autorskih ugovora u glazbenoj industriji, svakako se izdvaja ugovor o izvođenju autorskog djela. Riječ je o vrsti ugovora kojom autor korisniku dopušta da se javno izvede i predstavi njegovo djelo.

U prilogu 5 predočen je primjer ugovora o javnom izvođenju autorskog djela. Ugovor o javnom izvođenju autorskog djela razlikuje se od običnog ugovora o autorskom djelu po tome što se u ovom slučaju ugovara naknada za uporabu djela. Naknada se isplaćuje autoru djela.

¹⁰³ Vrste zakona. <https://www.racunovodstvo-porezi.hr/sites/default/files/privici/ripup11-06-149.pdf>. Pristupljeno 8. 8. 2020.

¹⁰⁴ Autorsko pravni ugovori. <https://www.racunovodstvo-porezi.hr/sites/default/files/privici/ripup11-06-149.pdf>. Pristupljeno 8. 8. 2020., str. 153.

¹⁰⁵ Autorski ugovor. <https://www.racunovodstvo-porezi.hr/sites/default/files/privici/ripup11-06-149.pdf>. Pristupljeno 8. 8. 2020.

Prilog 5. Autorski ugovor

OIB: _____ (u daljnjem tekstu: naručitelj)

i

_____ k _____

OIB: _____ (u daljnjem tekstu autor)

zaključuju sljedeći

AUTORSKI UGOVOR

Članak 1.

Autor se obvezuje da će dana 22.02.2019. prirediti i izvesti za naručitelja glazbenu večer, ukupno 4 sati autorskog glazbenog programa.

Članak 2.

Autorsko djelo iz članka 1. autor će izvršiti u skladu s predhodnim dogovorom i zahtjevima naručitelja u pogledu načina, vremena i mjesta izvršenja.

Članak 3.

Naručitelj se obvezuje da će dogovoreni autorski honorar za izvedeno djelo iz članka 1. ovog Ugovora u iznosu od 1.500,00 kuna neto isplatiti na žiro-račun autora br: HR9424840083107952862 kod RAFFPEISEN banke u roku 8 dana nakon izvođenja glazbene večeri.

Članak 4.

Troškove poreza i prireza snosi naručitelj.

Članak 5.

Stranke su suglasne da će eventualne sporove rješavati dogovorom, u protivnom je nadležan sud stvarne nadležnosti u Karlovcu.

Članak 6.

Ovaj Ugovor napisan je u tri (3) istovjetna primjerka, od kojih autor zadržava jedan (1), a naručitelj dva (2) primjerka.

U _____

NARUČITELJ

Izvor: Interna dokumentacija poslovnog subjekta Hrvatska naklada zvuka i slike d.d.

Prilog 6. Ugovor o javnom izvođenju autorskog djela

ZADARSKA FILHARMONIJA iz Zadra, Ulica nota 37c, OIB _____, zastupano po ravnatelju Danici Danek (u nastavku teksta: Korisnik)

i

Vjera Vjerek iz Zagreba, Muzički trg 52/III, OIB _____ (dalje u tekstu: Autor) sklopili su dana 22. srpnja 2011. sljedeći

UGOVOR O JAVNOM IZVOĐENJU AUTORSKOG DJELA

I. UVODNE ODREDBE

Članak 1.

Ugovorne strane suglasno utvrđuju da je Vjera Vjerek autor i nositelj isključivih autorskih prava na glazbenom dijelu Simfonija br. 5 u b-molu »Proljetna«.

Članak 2.

Notni zapis autorskog djela iz članka 1. nalazi se u prilogu ovog Ugovora i čini njegov sastavni dio.

II. PREDMET UGOVORA

Članak 3.

Temeljem ovog Ugovora Autor odobrava Korisniku javno izvođenje glazbenog dijela opisanog u članku 1. ovog Ugovora na manifestaciji »Zagrebačke ljetne večeri klasične glazbe« koja će se u razdoblju 1. – 5. kolovoza 2011. održati na Gornjem gradu u Zagrebu, a Korisnik se za stečeno pravo obvezuje Autoru platiti naknadu.

III. PRAVA I OBVEZE UGOVORNIH STRANA

Članak 4.

Temeljem ovog Ugovora, u ugovorenom terminu Autor odobrava Korisniku neograničen broj izvedbi autorskog djela iz članka 1. ovog Ugovora.

Autor odobrava korisniku javnu izvedbu glazbenog dijela iz članka 1. ovog Ugovora isključivo pod njegovim originalnim naslovom navedenim u članku 1. ovog Ugovora, uz navođenje Autorovog punog imena i prezimena kao autor istog djela na početku i na kraju javne izvedbe te u svim promotivnim akcijama u vezi javne izvedbe na manifestaciji iz članka 3. ovog Ugovora.

Članak 5.

Korisnik se za stečeno pravo javne izvedbe glazbenog dijela iz članka 1. ovog Ugovora obvezuje Autoru isplatiti jednokratnu naknadu u iznosu od 120.000,00 kn (slovima:stodvadesettisućakuna), najkasnije do 31. srpnja 2011. godine. Korisnik se obvezuje podmiriti i sve doprinose i druga davanja na naknadu iz stavka 1. ovog članka.

Članak 6.

Korisnik se obvezuje glazbeno djelo opisano u članku 1. ovog Ugovora javno izvesti na način koji ne odstupa od notnog zapisa glazbenog dijela koji se nalazi u prilogu ovog Ugovora i čini njegov sastavni dio te na način koji osigurava poštovanje moralnih prava Autora.

Prilog 6. Ugovor o javnom izvođenju autorskog djela - nastavak

Članak 7.

Bilo kakvo audio ili video snimanje izvedbe autorskog djela iz članka 1. ovog Ugovora zabranjeno je bez izričite prethodne pisane suglasnosti Autora. U slučaju povrede ugovorne obveze iz stavka 1. ovog članka Autor pridržava pravo na ugovornu kaznu u visini od 100.000,00 kuna (slovima: stotisućakuna) koju se obvezuje isplatiti Korisnik u roku od 15 (slovima: petnaest) dana od dana povrede obveze iz stavka 1. ovog članka.

Osim prava iz stavka 2. ovog članka, Autor u slučaju povrede ugovorne obveze iz stavka 1. ovog članka pridržava pravo na jednostrani raskid ovog Ugovora i pravo na naknadu štete. Autor može raskinuti ovaj Ugovor jednostranom izjavom u pisanom obliku upućenom Korisniku poštom preporučeno s povratnicom, koja pravne učinke proizvodi od trenutka dostave Korisniku.

Članak 8.

Na sva prava i obveze ugovornih strana koji nisu utvrđeni ovim Ugovorom primjenjuju se odredbe Zakona o autorskim i drugim srodnim pravima.

IV. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 9.

Sve eventualne sporove po ovom Ugovoru, Autor i Korisnik nastojat će riješiti sporazumno, a u slučaju nemogućnosti sporazumnog rješenja eventualno nastalog spora, za rješenje istog utvrđuju nadležnost stvarno nadležnog suda u Zagrebu.

Članak 10.

Ovaj ugovor je sastavljen u 4 (slovima: četiri) istovjetna primjerka, od kojih svaka ugovorna strana zadržava po 2 (slovima: dva) primjerka.

Za Korisnika:
Ravnatelj
Danica Danek

Autor:
Vjera Vjerek

Izvor: Prelević, B., *Autorski ugovori – pravni aspekt i praktični primjeri*, Propisi.hr, 6/2011.
<https://www.racunovodstvo-porezi.hr/sites/default/files/privici/ripup11-06-149.pdf>.
Pristupljeno: 2. 10. 2020., str. 157.

Također, valja napomenuti kako je jednom potpisani ugovor moguće mijenjati, ako su obje stranke usuglase. Svaki ugovor može imati određene dodatke, odnosno dopune. Te dopune moraju biti u istom obliku u kojem je sklopljen i sam ugovor. Međutim, postoje određene iznimke. „Kad je oblik ugovora propisan, dodatci koji nisu u tom obliku valjani su ako se odnose na sporedne točke ugovora o kojima u formalnom ugovoru nije ništa određeno ako to nije protivno cilju propisanoga oblika. (...) Kad je oblik ugovora određen voljom ugovornih strana, dopušteno je odstupanje od ugovorenoga oblika bez obzira na to o kakvim je izmjenama ili

dopunama riječ.¹⁰⁶ Dakle, glavne ugovorne točke moraju biti u skladu s oblikom i propisima ugovora, dok sporedne ne moraju, samo ne smiju mijenjati temelj, točnije krajnji cilj ugovora. Naposljetku, sve ovisi o dogovoru između dvije stranke koje ugovor ujedno i potpisuju.

Jedno od autorskih prava svakako je pravo na honorar za obavljeni posao, koji se određuje ugovorom. Način izračuna autorskog honorara jest sljedeći: nakon što se odredi bruto iznos honorara, izdvaja se paušalni izdatak od 30%, posebno se izračunava osnovica za doprinose, a potom se dio iznosa izdvaja za mirovinsko osiguranje. Osim toga, valja obračunati porez, prirez, izdvojiti dio za zdravstveno osiguranje, kako bi se na kraju izračunao neto honorar, kao i troškovi isplatitelja.

Tablica 3. Obračun autorskog honorara i poreza

Redni broj	Opis
1.	Bruto svota autorskog honorara
2.	Paušalni izdatak 30%
3.	Osnovica za doprinose (red.br. 1 - 2)
4.	Doprinos za MO 10% MIO I. 7.5% MIO II. 2.5%
5.	Porezna osnovica (red.br. 3 - 4)
6.	Porez (red. br. 5 x 24%)
7.	Prirez (red.br. 6 x stopa prireza)
8.	Ukupno porez i prirez (red.br. 6 + 7)
9.	Neto honorar (red.br. 1 - 4 - 8)
10.	Doprinos za zdravstveno osiguranje (red.br. 3 x 7.5%)
11.	Ukupan trošak isplatitelja (red.br. 1 + 10)

Izvor: Računovodstvo, Revizija i Financije – Stručne informacije za 2020. godinu. Preuzeto s: www.rrif.hr.

Pristupljeno 8. 8. 2020., str. 39.

Formula¹⁰⁷ kojom se preračunava neto iznos u bruto iznos je sljedeća:

$$K = \frac{(ppr \times 0,63) + 7}{100 - (ppr \times 0,63) + 7} + 1$$

¹⁰⁶ Pezo, V. (2007). *Pravni leksikon*. Leksikografski zavod Miroslav Krleža, Zagreb, str. 235.

¹⁰⁷ *Računovodstvo, Revizija i Financije – Stručne informacije za 2020. godinu*. Preuzeto s: www.rrif.hr. Pristupljeno 8. 8. 2020., str. 39.

Autorski honorar ne može se obračunavati i isplatiti, ako se zaista ne radi o stvarnom autorskom djelu o čemu svjedoči ugovor. Tek kada se utvrde iznosi fizičke i digitalne prodaje, tada se izrađuje obavijest o obračunu honorara koja se izvođačima šalje putem elektroničke pošte. Nakon toga provodi se obračun honorara i njegova isplata. Svi troškovi, porezi i prirezi ovise o mjestu stanovanja autora. Ukoliko su ove stavke manje, utoliko će i troškovi biti manji. Važno je napomenuti kako se spomenute obavijesti i obračuni rade kvartalno. U nastavku je predložen primjer obavijesti o obračunu honorara.

Prilog 7. Obavijest o obračunu honorara

ZAGREB 01.12.2019

Poštovani/a,

u prilogu se nalazi obračun honorara za sljedeća obračunska razdoblja:

1. fizička prodaja (CD, LP, DVD) za 3Q2019
2. digitalna prodaja po kanalima za 3Q2019

Lijepo Vas molimo da nam dostavite račun kako bismo mogli izvršiti urednu uplatu na dolje navedeni iznos.

NAPOMENA:

Za sva pitanja stojimo Vam na raspolaganju putem maila obaih@crorec.hr

Fizička prodaja:	904,22
Digitalna prodaja:	1.913,87
Sveukupno:	2.818,09 HRK

Izvor: Interna dokumentacija poslovnog subjekta Hrvatska naklada zvuka i slike d.d.

Kako bi se prikazano okvirne iznose autorskoga honorara, korišten je kalkulator za obračun, a pritom su uključene sljedeće stavke:¹⁰⁸

¹⁰⁸ Iznos autorskog honorara. https://www.rriif.hr/wct_index.php?run=kalk32&wct=230&neto_bruto=neto. Pristupljeno 8. 8. 2020.

- bruto iznos autorskog honorara,
- paušalni izdatak 30%,
- osnovica za doprinose:
 - o mirovinsko osiguranje I. stup - 7,5%
 - o mirovinsko osiguranje II. stup – 2,5%
- porezna osnovica:
 - o porez – 24%
 - o prirez
- ukupno porez i prirez
- neto honorar
- osnovica za doprinose:
 - o doprinos za zdravstveno osiguranje – 7,5%
- ukupni trošak za isplatitelja

Primjer 3. Izračun autorskog honorara i troška honorara za njegovog isplatitelja

Ako je neto iznos autorskog honorara 1.500,00 kuna, stopa prireza 12%, obračunske su vrijednosti su sljedeće:

Bruto svota autorskog honorara	1.971,98 kn	
Paušalni izdatak 30%	591,59 kn	
Osnovica za doprinose	1.380,39 kn	
Mirovinsko 1. stup	103,53 kn	stopa 7,5%
Mirovinsko 2. stup	34,51 kn	stopa 2,5%
Porezna osnovica	1.242,35 kn	
Porez	298,16 kn	stopa 24%
Prirez	35,78 kn	stopa 12%
Ukupno porez i prirez	333,94 kn	
Neto honorar	1.500,00 kn	
Osnovica za doprinose	1.380,39 kn	
Doprinos za zdravstveno	103,53 kn	stopa 7,5%
Ukupni trošak za isplatitelja	2.075,51 kn	faktor 1,38

Izvor: Vlastita obrada autorice.

Primjer izračuna autorskog honorara iz poslovne prakse, predöčen u nastavku, također pokazuje sve elemente koji se uzimaju u obzir i važni su za obračunavanje. Međutim, ovaj obračun pokazuje jednu od mogućih opcija obračunavanja. Osoba o čijem je obračunu riječ nije osiguranik II. mirovinskog stupa i njezino porezno prebivalište nalazi se u mjestu gdje je prirrez nula.

Prilog 8. Obračun autorskog honorara

I. PODACI O ISPLATITELJU:	II. PODACI O POREZNOJ OBVEZNIKU:
1. Naziv ime i prezime:	1. Ime i prezime:
2. Adresa:	2. Adresa:
3. OIB:	3. OIB:
4. Žiro račun:	4. Račun:

**OBRAČUN
AUTORSKI HONORAR**

Obračunsko razdoblje: 20
 Broj obračuna: 140-19
 Primitak po osnovi: Obračun honorara
 Nadnevak isplate neto svote: 28.06.2019

Bruto svota primitka:	1.395,05
Neoporezivi dio:	0,00
Priznati izdatak:	418,51
<hr/>	
Iznos neoporezivog i porezno priznatog izdataka:	418,51
DOPRINOSI IZ PRIMITKA	
Iznos osnovice za obračun doprinosa:	976,54
Doprinos za MO I stup:	97,65
Doprinos za MO II stup:	0,00
<hr/>	
Iznos doprinosa iz primitka:	97,65
POREZ I PRIREZ	
Iznos osnovice za obračun poreza i prireza:	878,89
Iznos poreza na dohodak:	210,93
Iznos prireza porezu na dohodak:	0,00
<hr/>	
Iznos prireza i poreza na dohodak:	210,93
DOPRINOSI NA PRIMITAK	
Iznos doprinosa za zdravstveno osiguranje:	73,24
<hr/>	
NETO SVOTA:	1.086,47

Pregled obveza i potraživanja:		
- dani krediti ili pozajmice:	0,00	0,00
- potraživanje po osnovi izdanih faktura:	0,00	0,00
- potraživanje po osnovi danih predujmova:	0,00	
- obveza po osnovi primljenih faktura:	0,00	0,00
- obveza po osnovi primljenih predujmova:		0,00
<hr/>		
Ukupno:	0,00	0,00

Saldo u našu korist: 0,00

Uplata na Vaš račun: 1.086,47

Izvor: Interna dokumentacija poslovnog subjekta Hrvatska naklada zvuka i slike d.d.

Nakon što se napravi obračun, formira se rekapitulacija obračuna honorara koja se šalje u poreznu upravu i po kojoj se kreira JOPPD obrazac.

Prilog 9. Rekapitulacija obračuna honorara

Stranica 1

Rekapitulacija obračuna HONORARA

Obračunsko razdoblje: 46 obračun honorara
Datum očekivane isplate: 16.12.201

Suradnik	Neoporezi i priznati izdatak				Porez i prirez na dohodak						Zdrav. osigur.	Obustava NETO PRIJEBOJ	NETO ISPLATA	
	Bruto	Neopor.	Priznato	Ukupno	MIO-1	MIO-2	MIO	Porez	Prirez	Ukupno				
1	10.744,16	2.666,04	3.223,25	5.909,29	362,62	120,87	483,49	1.044,33	187,98	1.232,31	362,62	9.028,36	0,00	9.028,36
2	7.962,98	1.990,74	2.368,89	4.379,63	358,33	0,00	358,33	774,00	139,32	913,32	268,75	6.691,33	0,00	6.691,33
3	4.840,88	1.210,22	1.452,26	2.662,48	163,38	54,46	217,84	470,53	84,70	555,23	163,38	4.067,81	0,00	4.067,81
4	2.818,09	704,52	845,43	1.549,95	126,81	0,00	126,81	273,62	32,87	306,79	95,11	2.384,49	0,00	2.384,49
5	2.519,56	629,89	755,87	1.385,76	85,03	28,34	113,37	244,80	44,08	288,98	85,03	2.117,21	0,00	2.117,21
6	2.377,28	0,00	713,18	713,18	166,41	0,00	166,41	359,45	84,70	424,15	124,81	1.786,72	0,00	1.786,72
7	2.318,14	579,53	695,44	1.274,97	104,32	0,00	104,32	225,32	40,56	265,88	78,24	1.947,94	0,00	1.947,94
8	1.285,34	321,33	385,60	706,93	57,84	0,00	57,84	124,64	22,49	147,43	43,38	1.080,07	0,00	1.080,07
9	23.315,94	0,00	6.994,78	6.994,78	1.632,12	0,00	1.632,12	3.525,37	526,81	4.054,18	1.224,09	17.629,64	0,00	17.629,64
10	3.778,71	0,00	1.133,61	1.133,61	199,38	66,13	264,51	571,34	102,84	674,18	199,38	2.840,02	0,00	2.840,02
11	6.247,74	1.661,93	1.874,32	3.438,25	210,86	70,29	281,15	607,26	109,31	716,59	210,86	5.250,00	0,00	5.250,00
	68.208,82	9.684,20	20.462,63	30.146,83	3.466,10	340,09	3.806,19	8.221,38	1.357,66	9.579,04	2.854,65	54.823,59	0,00	54.823,59

Izvor: Interna dokumentacija poslovnog subjekta Hrvatska naklada zvuka i slike d.d.

Prilog 10. Potvrda zaprimanja obrasca JOPPD

POTVRDA ZAPRIMANJA OBRASCA	
Tip zaprimljenog obrasca:	Obrazac JOPPD
OIB:	
Naziv:	
Datum izvješća:	16.12.2019.
Oznaka:	19350
Vrsta izvješća:	1
Identifikator zaprimanja:	c194a26e-0473-4d25-a2c2-d7153c0703ae
Identifikator zaprimljenog obrasca:	48792738-6cda-4073-bde4-a7b91e8b21bd
Vrijeme zaprimanja:	16.12.2019. 13:49
Potpisnik:	

Izvor: Interna dokumentacija poslovnog subjekta Hrvatska naklada zvuka i slike d.d.

Prilog 11. Obrazac JOPPD – Izvješće o primicima, porezu na dohodak i prirezu te doprinosima za obvezna osiguranja

OBRAZAC JOPPD
- stranica A -

IZVJEŠĆE
o primicima, porezu na dohodak i prirezu te doprinosima za obvezna osiguranja
na dan 16.12.2019

I.	OZNAKA IZVJEŠĆA	19350	II.	VRSTA IZVJEŠĆA	1
III.	PODACI O:		III.1. PODNOSITELJU IZVJEŠĆA		III.2. OBVEZNIKU PLACANJA
1.	Naziv/ime i prezime				
2.	Adresa				
3.	Adresa elektroničke pošte				
4.	OIB				
5.	Oznaka podnositelja		1		
IV.1.	BROJ OSOBA ZA KOJE SE PODNOSI IZVJEŠĆE	11	IV.2.	BROJ REDAKA NA POPISU POJEDINAČNIH OBRAČUNA SA STRANICE B	11
V.	PODACI O UKUPNOM IZNOSU OBRACUNANOG PREDUJMA POREZA NA DOHODAK I PRIREZA POREZU NA DOHODAK				IZNOS
1.	Ukupan iznos predujma poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak po osnovi nesamostalnog rada (1.1. + 1.2.)				0,00
1.1.	Ukupan zbroj stupaca 14.1. i 14.2. sa stranice B pod oznakom stjecatelja primitka/osiguranika (plaća)				0,00
1.2.	Ukupan zbroj stupaca 14.1. i 14.2. sa stranice B pod oznakom stjecatelja primitka/osiguranika (mirovina)				0,00
2.	Ukupan iznos predujma poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak po osnovi dohotka od kapitala				0,00
3.	Ukupan iznos predujma poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak po osnovi dohotka od imovinskih prava				0,00
4.	Ukupan iznos predujma poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak po osnovi dohotka od osiguranja				0,00
5.	Ukupan iznos predujma poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak po osnovi primitka od kojeg se utvrđuje drugi dohodak				9.579,04
6.	Ukupan iznos predujma poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak po osnovi dohotka od kamata				0,00
VI.	PODACI O UKUPNOM IZNOSU OBRACUNANOG DOPRINOSA				
VI.1.	DOPRINOS ZA MIROVINSKO OSIGURANJE NA TEMELJU GENERACIJSKE SOLIDARNOSTI				
1.	Ukupan iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti po osnovi radnog odnosa				0,00
2.	Ukupan iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti po osnovi drugog dohotka				3.466,10
3.	Ukupan iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti po osnovi poduzetničke plaće				0,00
4.	Ukupan iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti za osiguranike za koje se doprinos uplaćuje prema posebnim propisima				0,00
5.	Ukupan iznos posebnog doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti za osobe osigurane u određenim okolnostima				0,00
6.	Ukupan iznos dodatnog doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti za staž osiguranja koji se računa s povećanim trajanjem				0,00
7.	Ukupan iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti po osnovi obavljanja samostalne djelatnosti za osobe koje su same za sebe obvezni obračunati doprinose				
VI.2.	DOPRINOS ZA MIROVINSKO OSIGURANJE NA TEMELJU INDIVIDUALNE KAPITALIZIRANE ŠTEDNJE				
1.	Ukupan iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje po osnovi radnog odnosa				0,00
2.	Ukupan iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje po osnovi drugog dohotka				340,09

Prilog 11. Obrazac JOPPD – nastavak

3.	Ukupan iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje po osnovi poduzetničke plaće	0,00
4.	Ukupan iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje za osiguranike za koje se doprinos uplaćuje prema posebnim propisima	0,00
5.	Ukupan iznos dodatnog doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje za staž osiguranja koji se računa s povećanim trajanjem	0,00
6.	Ukupan iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje po osnovi obavljanja samostalne djelatnosti za osobe koje su same za sebe obvezni obračunati doprinose	
VI.3. DOPRINOS ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		
1.	Ukupan iznos doprinosa za zdravstveno osiguranje po osnovi radnog odnosa	0,00
2.	Ukupan iznos doprinosa za zaštitu zdravlja na radu po osnovi radnog odnosa	0,00
3.	Ukupan iznos doprinosa za zdravstveno osiguranje po osnovi poduzetničke plaće	0,00
4.	Ukupan iznos doprinosa za zaštitu zdravlja na radu po osnovi poduzetničke plaće	0,00
5.	Ukupan iznos doprinosa za zdravstveno osiguranje po osnovi drugog dohotka	2.854,65
6.	Ukupan iznos posebnog doprinosa za korištenje zdravstvene zaštite u inozemstvu	0,00
7.	Ukupan iznos dodatnog doprinosa za zdravstveno osiguranje – za obveznike po osnovi korisnika mirovina	0,00
8.	Ukupan iznos doprinosa za zdravstveno osiguranje - za osiguranike za koje se doprinos uplaćuje prema posebnim propisima	0,00
9.	Ukupan iznos doprinosa za zaštitu zdravlja na radu - za osiguranike za koje se doprinos uplaćuje prema posebnim propisima	0,00
10.	Ukupan iznos posebnog doprinosa za zaštitu zdravlja na radu - za osobe osigurane u određenim okolnostima	0,00
11.	Ukupan iznos doprinosa za zdravstveno osiguranje po osnovi obavljanja samostalne djelatnosti za osobe koje su same za sebe obvezni obračunati doprinose	
12.	Ukupan iznos doprinosa za zaštitu zdravlja na radu po osnovi obavljanja samostalne djelatnosti za osobe koje su same za sebe obvezni obračunati doprinose	
VI.4. DOPRINOS ZA ZAPOSŁJAVANJE		
1.	Ukupan iznos doprinosa za zapošljavanje	0,00
2.	Ukupan iznos posebnog doprinosa za zapošljavanje osoba s invaliditetom	0,00
3.	Ukupan iznos doprinosa za zapošljavanje prema poduzetničkoj plaći	0,00
4.	Ukupan iznos doprinosa za zapošljavanje po osnovi obavljanja samostalne djelatnosti za osobe koje su same za sebe obvezni obračunati doprinose	0,00
VII. ISPLAĆENI NEOPOREZIVI PRIMICI		
		0,00
VIII. NAPLAĆENA KAMATA ZA DOPRINOS ZA MIROVINSKO OSIGURANJE NA TEMELJU INDIVIDUALNE KAPITALIZIRANE ŠTEDNJE		
		0,00
IX. UKUPAN IZNOS NEOPOREZIVIH PRIMITAKA FIZIČKIH OSOBA - NEREZIDENATA REPUBLIKE HRVATSKE KOJE ISPLAĆUJU NEPROFITNE ORGANIZACIJE DO PROPISANOG IZNOŠA		
		0,00
X. PODACI O NAKNADI UTVRĐENOJ SUKLADNO ODREDBAMA ZAKONA O PROFESIONALNOJ REHABILITACIJI I ZAPOSŁJAVANJU OSOBA S INVALIDITETOM		
1.	Broj osoba s invaliditetom koje je obveznik bio dužan zaposłiti	0
2.	Iznos obračunane naknade	0,00

IZVJEŠĆE SASTAVIO
(IME, PREZIME I POTPIS) _____

POTPIS SLUŽBENIKA PU _____

POTPIS I PEČAT
OVLAŠTENE OSOBE
OBVEZNIKA
POTPOŠENJA
DATUM PRIMITKA _____

Prilog 11. Obrazac JOOPD – nastavak

- stranica B - 1/1

I. OIB podnositelja izvješća 45495790992 II. Oznaka izvješća 19350 III. Vrsta izvješća 1 IV. Redni broj stranice

1. Redni broj	2. Šifra općine/grada prebivališta osiguravatelja	4. OIB stjecatelja osiguravatelja	6.1. Oznaka stjecatelja osiguravatelja	7.1. Obveza dodatnog doprinosa za IZO za staž s povećanim trajanjem	8. Oznaka prvog/zastupnog mjeseca u osiguranju po istoj osnovi	10. Ukupni sati rada prema kojima se radi obračun	10.D. Ukupni neodrađeni sati rada (10.-odrađeni sati rada)	11. Iznos primika (oporezivo)	12.1. Doprinos za mirovinsko osiguranje	12.3. Doprinos za zdravstveno osiguranje	12.5. Doprinos za zapošljavanje	12.7. Dodatni doprinos za mirovinsko osiguranje za staž osiguranja koji se računa s povećanim trajanjem - II STUJP	12.9. Poseban doprinos za zapošljavanje osoba s invaliditetom	13.2. Izdatak - uloženi doprinosi za mirovinsko osiguranje	13.4. Osobni odbitak	14.1. Iznos obračunatog poreza na dohodak	15.1. Oznaka neporezovog primika	15.1. Oznaka načina isplate	17. Obračunani primik od nesam. rada (porez)
	3. Šifra općine/grada rada	5. Ime i prezime stjecatelja osiguravatelja	6.2. Oznaka primika/obveze doprinosa	7.2. Obveza posebnog doprinosa za poticanje zapošljavanja osoba s invaliditetom	9. Oznaka punog/nepunog radnog vremena II rada s polovicom radnog vremena	10.1. Razdoblje obračuna od	10.2. Razdoblje obračuna do	12. Osnovica za obračun doprinosa	12.2. Doprinos za mirovinsko osiguranje - II STUJP	12.4. Doprinos za zaštita zdravlja na radu	12.6. Dodatni doprinos za mirovinsko osig. za staž osiguranja koji se računa s povećanim trajanjem	12.8. Poseban doprinos za korištenje zdravstvene zaštite u inozemstvu	13.1. Izdatak	13.3. Dobitak	13.5. Posebna osnovica	14.2. Iznos obračunatog poreza na dohodak	15.2. Iznos neporezovog primika	16.2. Iznos za isplatu	
1	01333		4002	0	0	000	0	10.744,16	362,62	362,62	0,00	0,00	0,00	493,49	0,00	1.044,33	0	2	0,00
	00000		4002	0	0	1.1.2019.	31.12.2019.	4.834,67	120,67	0,00	0,00	0,00	5.909,29	4.351,38	4.351,38	167,96	0,00	9.028,36	
2	01333		4002	0	0	000	0	7.962,96	368,33	268,75	0,00	0,00	0,00	368,33	0,00	774,00	0	2	0,00
	00000		4002	0	0	1.1.2019.	31.12.2019.	3.593,35	0,00	0,00	0,00	0,00	4.379,63	3.226,02	3.226,02	139,32	0,00	6.691,33	
3	01333		4002	0	0	000	0	4.840,88	163,38	163,38	0,00	0,00	0,00	217,84	0,00	470,53	0	2	0,00
	00000		4002	0	0	1.1.2019.	31.12.2019.	2.178,40	54,46	0,00	0,00	0,00	2.662,46	1.960,56	1.960,56	84,70	0,00	4.067,81	
4	06207		4002	0	0	000	0	2.818,09	126,81	96,11	0,00	0,00	0,00	126,81	0,00	273,92	0	2	0,00
	00000		4002	0	0	1.1.2019.	31.12.2019.	1.268,14	0,00	0,00	0,00	0,00	1.549,95	1.141,33	1.141,33	32,87	0,00	2.384,49	
5	01333		4002	0	0	000	0	2.519,66	85,03	85,03	0,00	0,00	0,00	113,37	0,00	244,90	0	2	0,00
	00000		4002	0	0	1.1.2019.	31.12.2019.	1.133,60	26,34	0,00	0,00	0,00	1.385,75	1.020,43	1.020,43	44,06	0,00	2.117,21	
6	01333		4002	0	0	000	0	2.377,28	166,41	124,81	0,00	0,00	0,00	166,41	0,00	369,46	0	2	0,00
	00000		4001	0	0	1.1.2019.	31.12.2019.	1.654,10	0,00	0,00	0,00	0,00	713,18	1.497,69	1.497,69	64,70	0,00	1.785,72	
7	01333		4002	0	0	000	0	2.316,14	104,32	78,34	0,00	0,00	0,00	104,32	0,00	225,32	0	2	0,00
	00000		4002	0	0	1.1.2019.	31.12.2019.	1.043,17	0,00	0,00	0,00	0,00	1.274,97	938,65	938,65	40,56	0,00	1.947,54	
8	01333		4002	0	0	000	0	1.285,34	57,84	43,38	0,00	0,00	0,00	57,84	0,00	124,94	0	2	0,00
	00000		4002	0	0	1.1.2019.	31.12.2019.	578,41	0,00	0,00	0,00	0,00	706,93	520,57	520,57	22,49	0,00	1.080,07	
9	04090		4002	0	0	000	0	23.315,94	1.632,12	1.224,09	0,00	0,00	0,00	1.632,12	0,00	3.525,37	0	2	0,00
	00000		4001	0	0	1.1.2019.	31.12.2019.	16.321,16	0,00	0,00	0,00	0,00	6.994,78	14.689,04	14.689,04	528,61	0,00	17.629,64	
10	01333		4002	0	0	000	0	3.778,71	198,38	198,38	0,00	0,00	0,00	264,51	0,00	571,34	0	2	0,00
	00000		4001	0	0	1.1.2019.	31.12.2019.	2.645,10	66,13	0,00	0,00	0,00	1.133,61	2.380,59	2.380,59	102,84	0,00	2.840,02	
11	01333		4002	0	0	000	0	6.247,74	210,86	210,86	0,00	0,00	0,00	281,15	0,00	607,28	0	2	0,00
	00000		4002	0	0	1.1.2019.	31.12.2019.	2.811,48	70,29	0,00	0,00	0,00	3.436,25	2.530,34	2.530,34	109,31	0,00	5.250,00	

M.P. _____

(POTPIS I PEČAT OVLAŠTENE OSOBE OBVEZNIKA PODNOŠENJA)

Izvor: Interna dokumentacija poslovnog subjekta iz djelatnosti Hrvatska naklada zvuka i slike d.d.

JOPPD obrazac zapravo je skraćeni naziv za Jedinostveni obrazac poreza, prireza i doprinosa. Riječ je o obrascu putem kojeg se izvještava o uplaćenim doprinosima, porezu na dohodak, prirezu na sve izvore primitaka prema Zakonu o porezu na dohodak, a odnosi se na one kojima je propisano plaćanje poreza na dohodak po odbitku.¹⁰⁹ JOPPD obrazac sastoji se od A i B stranice. Stranica A sadrži podatke o datumu obračuna/isplati primitka, vrsti obveznika podnošenja obrasca, vrsti obrasca koji definira radi li se o izvornom obrascu, ispravku ili dopuni, kao i podatke o ukupno obračunatim/uplaćenim doprinosima, porezu na dohodak, prirezu prema izvorima dohotka koji se odnose na pojedinu osobu, što se pak očituje na stranici B.¹¹⁰

Važno je napomenuti kako je razdoblje obračuna od 1. siječnja do 31. prosinca, s time da se brojčana oznaka svakodnevno mijenja. Primjerice, oznaka 19350 dijeli se na 19 što označava godinu, dok je 350 oznaka za dan. Upravo se po tome formira brojčana oznaka JOPPD-a. Pod 6.1. jest oznaka stjecatelja osiguranika, šifra je 4002, što upućuje na stjecatelja primitka od kojega se utvrđuje drugi dohodak, a po osnovi kojega postoji obveza doprinosa. Pod 6.2. šifra je 4001, što se odnosi na primitke od autorskih naknada. Kod JOPPD-a mijenjaju se šifre 6.1. i 6.2. ovisno je li riječ o autoru, umjetniku ili nerezidentu. Također, važno je napomenuti kako se na isti dan šalje JOPPD i isplata.

5.3. Obračun umjetničkog ugovora

Kao i autor, i umjetnik ima svoja prava, ali i obveze. Umjetnik je usko povezan s autorom jer na sceni izvodi njegova djela. Kako bi to bilo moguće, umjetnik također mora sklopiti ugovor. Umjetnici mogu odabrati način plaćanja poreza na dohodak između dvije solucije:

- plaćanje poreza po odbitku koji je obavezan obračunavati i uplatiti isplatelj autorskog honorara,
- utvrđivanje dohotka na temelju poslovnih knjiga i plaćanje poreza po godišnjoj poreznoj prijavi.¹¹¹

¹⁰⁹ Vidi: Turković-Jarža, L. i dr. (2015). *Obračun plaća, nadoknada, drugog dohotka uz prikaz na JOPPD-u – primjena u praksi*. II. dopunjeno izdanje, RRIF Plus, Zagreb.

¹¹⁰ Ibid.

¹¹¹ Plaćanje poreza. http://www.hdlu.hr/wp-content/uploads/2020/03/final_porez_web.pdf. Pristupljeno 8. 8. 2020.

Prilog 12. Autorski ugovor o umjetničkom nastupu

zastupana po Milanu Kladničkom, direktoru Turističkog ureda, (u daljnjem tekstu **Naručitelj**)

(u daljnjem tekstu **Autorica**)

zaključili su dana 22. kolovoza 2017. u Kumrovcu

AUTORSKI UGOVOR O UMJETNIČKOM NASTUPU

članak 1.

Predmet ovog Autorskog ugovora o umjetničkom djelu (u daljnjem tekstu Ugovor) jest reguliranje međusobnih prava i obveza između Naručitelja i Autorice.

Autorica (...) izvest će glazbeni program, koji će se odvijati u organizaciji **Naručitelja** u **Kumrovcu na manifestaciji Bučnica fest 2017.**, dana **27. kolovoza 2017.** s početkom u **13,30** sati.

članak 2.

Autorica se obavezuje izvesti autorsko djelo iz članka 1. u skladu sa zahtjevom **Naručitelja** u pogledu načina (uključuje tehničku opremu), vremena i mjesta izvođenja, a prema svojim sposobnostima i znanju.

članak 3.

Za izvedeno autorsko djelo **Naručitelj** će **Autorici** isplatiti honorar u iznosu od **neto 500,00 kuna (slovima: pet stotina kuna)** žiro račun IBAN: HR4223600003115420782. Isplata će se izvršiti najkasnije 7 dana po izvedenom nastupu.

članak 6.

Autorica kao članica HGU može koristiti potvrdu. Ova potvrda služi za umanjenje osnovice za obračun poreza u iznosu 25%.

članak 6.

Poseban porez na autorsku naknadu plaća **Naručitelj**.

članak 7.

Ugovor stupa na snagu kada ga potpišu **Autorica** i **Naručitelj**.

članak 8.

Ugovorne će strane sve eventualne sporove iz ovog Ugovora nastojati riješiti sporazumno, a u suprotnom nadležan je Trgovački sud u Zagrebu.

članak 9.

Ovaj ugovor sastavljen je u **2 (dva)** istovjetna primjerka od kojih svaka strana zadržava po **1 (jedan)**.

AUTORICA

„Ako je riječ o umjetničkom djelu odnosno autorskom honoraru s osnove umjetničkog stvaralaštva, paušalni priznati izdaci povećavaju se za 25 % u skladu sa člankom 22. Zakona o pravima samostalnih umjetnika i poticanju kulturnog i umjetničkog stvaralaštva. U tom slučaju bruto osnovica na koju se obračunavaju doprinosi se umanjuje za 55 % izdataka (30% + 25%).“¹¹²

Dakle, u skladu s navedenim Zakonom, može se reći kako umjetnik ostvaruje naknadu za umjetničko djelo. Njegov dohodak obračunava se kao drugi dohodak zbog čega umjetnik ima pravo na smanjenje primitka i to za iznos od 55% od čega se 25% odnosi se na neoporezivi dio autorske naknade, a 30% su paušalni izdaci za autorska djela. Prilikom isplate isplatelj naknade mora priložiti sve potrebne isprave kojima će se dokazati da je riječ o autorskom djelu i pravu, ali i potvrdu od strane strukovne udruge da je zbilja riječ o umjetničkom djelu. Glazbenim se umjetnicima honorari obračunavaju kvartalno, a u sam obračun ulazi fizička te digitalna prodaja što uključuje Deezer, Youtube, iTunes. Također, dio je glazbenika u sustavu PDV-a, dok drugi dio nije, stoga se njihovi honorari obračunavaju drugačije. S druge pak strane postoje i oni koji ne izdaju račune, već primaju uplatu na temelju računovodstvenog obračuna. Isplaćivanje honorara odvija se u nekoliko koraka:

1. računovodstvena služba isplatelja putem e-maila primatelju honorara šalje obavijest s iznosom kvartalnoga honorara,
2. radi se obračun za one osobe koje ne izdaju račune, a oni koji izdaju račune moraju ga dostaviti u računovodstvenu službu,
3. obračun honorara šalje se u HGU ili HDS i to za svaku osobu zasebno, a pritom se traži potvrda kojom se ostvaruje porezna olakšica,
4. nakon što strukovna udruga potvrdi da su podaci točni, dovršava se obračun koji se potom šalje u Poreznu upravu gdje se putem JOOPD obrasca potvrđuje ispravnost obračuna,
5. naposljetku se izvršava isplata na korisnikov žiroračun¹¹³.

U primjeru je istaknuta naknada umjetnika koji ima prebivalište u mjestu u kojem je stopa prireza 18%, a ugovoren je neto iznos u visini od 1.080,07 kuna. Umjetnik je u sustavu PDV-a i ispostavlja fakturu. Nakon primjera obračuna honorara predložen je račun umjetnika koji je

¹¹² Autorski honorar. http://www.hdlu.hr/wp-content/uploads/2020/03/final_porez_web.pdf. Pristupljeno 8. 8. 2020.

¹¹³ Žiroračun je vrsta računa koji korisnicima služi za povremena novčana primanja, a tekući se račun otvara zbog primanja redovitih ili povremenih uplata/isplata zbog čega se naziva i transakcijski račun.

vezana uz obračun, kao i potvrda strukovne udruge za članstvo u istoj čime se ostvaruje pravo na poreznu olakšicu.

Prilog 13. Obračun autorskog honorara umjetnika

I. PODACI O ISPLATITELJU:	II. PODACI O POREZNOJ OBVEZNIKU:
1. Naziv/ ime i prezime:	1. Ime i prezime:
2. Adresa:	2. Adresa:
3. OIB:	3. OIB:
4. Žiro račun:	4. Račun:

OBRAČUN AUTORSKI HONORAR UMJETNIKA

Obračunsko razdoblje: 46
Broj obračuna: 360-19
Primitak po osnovi: Obračun honorara
Nadnevak isplate neto svote: 16.12.2019

Bruto svota primitka:	1.285,34
Neoporezivi dio:	321,33
Priznati izdatak:	385,60
Iznos neoporezivog i porezno priznatog izdatka:	706,93
DOPRINOSI IZ PRIMITKA	
Iznos osnovice za obračun doprinosa:	578,41
Doprinos za MO I stup:	57,84
Doprinos za MO II stup:	0,00
Iznos doprinosa iz primitka:	57,84
POREZ I PRIREZ	
Iznos osnovice za obračun poreza i prireza:	520,57
Iznos poreza na dohodak:	124,94
Iznos prireza porezu na dohodak:	22,49
Iznos prireza i poreza na dohodak:	147,43
DOPRINOSI NA PRIMITAK	
Iznos doprinosa za zdravstveno osiguranje:	43,38
<u>NETO SVOTA:</u>	<u>1.080,07</u>

Pregled obveza i potraživanja:

- dani krediti ili pozajmice:	0,00	0,00
- potraživanje po osnovi izdanih faktura:	0,00	0,00
- potraživanje po osnovi danih predujmova:	0,00	
- obveza po osnovi primljenih faktura:	1.936,61	1.936,61
- obveza po osnovi primljenih predujmova:		0,00
Ukupno:	1.936,61	1.936,61

Saldo u našu korist: 0,00

Uplata na Vaš račun: 1.080,07

Izvor: Interna dokumentacija poslovnog subjekta Hrvatska naklada zvuka i slike d.d.

Prilog 14. Račun za autorski honorar umjetnika

Račun 26/1/1

Račun

Datum računa: 11.12.2019 Šifra kupca: 1 Datum isporuke: 11.12.2019 Dostupće računa: 19.12.2019

Stavke

Šifra robe	Naziv robe/usluge	J.mj.	Količina	PDV %	Cijena	Iznos
1	AUTORSKI HONORAR FIZIČKA I DIGITALNA PRODAJA ZA 3Q2019	KOM	1,000	13,00	1.285,34	1.285,34
			1,000			1.285,34
				PDV: 13% (Osn: 1.285,34 kn)		167,09
				Ukupno kn:		1.452,43
Obračun prema naplaćenju naknadi						

Fiskalizacija računa

Način plaćanja: Transakcijski račun Oznaka operatera: JL Datum: 11.12.2019 Vrijeme: 10:56:15

MOLIMO NETO+PDV UPLATITE NA MOJ ŽIRO RAČUN, A POREZ, PRIREZ I DOPRINOSE NA PROPISANE RAČUNE.

Polpis

1286	HONORAR	
Račun 26		Kod za plaćanje internet bankarstvom <:knj>
		Stranica: 1

Izvor: Interna dokumentacija poslovnog subjekta Hrvatska naklada zvuka i slike d.d.

U prilogu 13, na isplatnoj listi umjetnika, prikazan je obračun honorara umjetnika u sustavu PDV-a. Isplatna lista sadržava podatke isplatitelja i poreznog obveznika, period obračuna honorara, bruto iznos dobiven od fizičke i digitalne prodaje autorskog prava, iznose neoporezivog i porezno priznatog izdatka dobivenog na temelju potvrde stukovne udruge koja je vidljiva u prilogu 15. Osim toga, isplatna lista uključuje porez i prirez, neto iznos honorara nakon što se oduzmu propisani postoci za doprinose. Kako je umjetnik u

sustavu PDV-a i vodi poslovne knjige na temelju obračuna, tako prema Zakonu mora računodstvu ispostaviti fakturu. U prilogu 14 nalazi se faktura umjetnika gdje je vidljiv bruto iznos honorara uvećan za iznos PDV-a od 13%. „PDV se obračunava i plaća po sniženoj stopi od 13% na isporuke sljedećih dobara i usluga: (...) Usluge i povezana autorska prava pisaca, skladatelja i umjetnika izvođača te nositelja fonogramskih prava koji su članovi odgovarajućih organizacija za kolektivno ostvarivanje prava koja obavljaju tu djelatnost prema posebnim propisima iz područja autorskog i srodnih prava te uz prethodno odobrenje tijela državne uprave nadležnog za intelektualno vlasništvo. (...)”¹¹⁴ Na žiro-račun umjetnika obavlja se isplata neto honorara uvećanog za iznos PDV-a s fakture, a porez, prirez i doprinosi uplaćuju se na propisane račune Republike Hrvatske. Uplatni račun poreza i prireza na dohodak razlikuje se prema gradu/općini prebivališta, a doprinosi se uplaćuju na državne žiro-račune.

Prilog 15. Potvrda strukovne udruge – HGU

**HRVATSKA
GLAZBENA
UNIJA**

Podružnica 1 Zagreb • Grad Zagreb i Zagrebačka županija
Ivana Broza 8a, 10000 Zagreb
Tel: +385 (0)1/3668 227 • Fax: +385 (0)1/3668 216
E-mail: hgu.zagreb@hgu.hr • http://www.hgu.hr
IBAN: HR222360001400130275 • SWIFT code: ZABAHR2X
Matični broj: 03968707 • OIB: 49903072647

POTVRDA

kojom potvrđujemo da je

**gđa.
Adresa:
OIB:**

član "Hrvatske glazbene unije", te je temeljem Obračuna autorskog honorara umjetnika u sustavu PDV-a broj 360-19 od strane ostvarila prihod s osnova realizacije glazbenih umjetničkih djela u bruto iznosu od = 1.285,34 kn.

Potvrda se izdaje u svrhu korištenja prava na neoporezivi iznos u visini 25% od ostvarenih poslovnih primitaka za obavljanje umjetničke i kulturne djelatnosti, sukladno odredbama čl. 22 Zakona o pravima samostalnih umjetnika i poticanju kulturnog i umjetničkog stvaralaštva (N.N. 43/96), te Zakona o porezu na dohodak (N.N.115/16).

U Zagrebu, 11. prosinca 2019.

Za Izvršni odbor
"Hrvatske glazbene unije - Podružnice 1 Zagreb"
Zvonimir Bučević, Tajnik

n/p:
1. Umjetnik – izvođač
2. Pismohrana
3. Pismohrana HGU

Digitally signed by:
ZVONIMIR-DINKO BUČEVIĆ
Date:
11-pro-2019
09:08:36
Web e-Potpis
[QR CODE]

DN:
c=HR
o=HRVATSKA
ou=GLAZBENA
ou=UNIJA
ou=ZVONIMIR-DINKO
ou=BUČEVIĆ
sn=49903072647

Izvor: Interna dokumentacija poslovnog subjekta Hrvatska naklada zvuka i slike d.d.

¹¹⁴ Zakon o PDV-u. www.zakon.hr. Članak 38, stavak 3. NN 106/18, 121/19. Na snazi od 1. 1. 2020. Pristupljeno: 5. 10. 2020.

Honorari su različiti pa se prema tome različito i obračunavaju o čemu svjedoči ZAMP kao jedna od HDS-ovih službi.

„HDS-ova služba Zaštite autorskih muzičkih prava (ZAMP) dio je svjetskog sustava kolektivnog ostvarivanja prava koja radi po istim principima kao i ostala europska društva. U ime autora, naplaćuje naknade od svih onih koji u svom poslovanju koriste glazbu. Prikupljene se naknade obračunavaju u tzv. autorske honorare koji se isplaćuju autorima i nositeljima prava.“¹¹⁵

5.4. Obračun autorskih honorara nerezidenata

Postoji nekoliko definicija koje objašnjavaju pojam nerezidenta, odnosno prema kojima ga se razlikuje od rezidenta. U oba slučaja radi se o fizičkim osobama, ali s određenim razlikama. Naime, prema Zakonu o porezu na dobit, nerezident predstavlja fizičku osobu koja u Republici Hrvatskoj nema prebivalište niti boravište te nije zaposlena u državnoj službi, no ostvaruje dohodak koji se potom oporezuje prema spomenutom Zakonu.¹¹⁶ Rezidenti su u ovom slučaju pravne i fizičke osobe koje imaju upisano sjedište u sudskom ili nekom drugom registru unutar Republike Hrvatske ili im se mjesto stvarne uprave te nadzor poslovanja nalazi na području Republike Hrvatske.¹¹⁷ Rezidenti su i osobe koje imaju prebivalište ili boravište s upisanom djelatnošću. Nerezident je osoba koja ne ispunjava jedan od spomenutih uvjeta.¹¹⁸ Drugim riječima, nerezident je stranac koji u Republici Hrvatskoj nema prijavljeno prebivalište ili boravište, a oporezuje mu se dohodak koji je ostvaren u tuzemstvu u što se ubraja i drugi dohodak. Jedan od načina isplate primitaka nerezidentima jest autorski honorar.

Elementi koji ulaze u proces obračunavanja i plaćanja su:

¹¹⁵ ZAMP. <https://www.zamp.hr/autori/pregled/clanstvo/20/raspodjela-autorskih-honorara>. Pristupljeno 8. 8. 2020.

¹¹⁶ Nerezident. www.zakon.hr. Zakon o porezu na dohodak (Narodne novine, br. 115/16, 106/18, čl. 3 i 4). Pristupljeno 10. 8. 2020.

¹¹⁷ „Rezident je fizička osoba koja u Republici Hrvatskoj ima prebivalište ili uobičajeno boravište, Rezident je i fizička osoba koja u Republici Hrvatskoj nema prebivalište ni uobičajeno boravište, a zaposlen je u državnoj službi Republike Hrvatske i po toj osnovi prima plaću.

Osnovica poreza na dohodak rezidenta je ukupni iznos dohotka od nesamostalnog rada, dohotka od samostalne djelatnosti, dohotka od imovine i imovinskih prava, dohotka od kapitala i drugog dohotka, koji rezident ostvari u tuzemstvu i u inozemstvu (načelo svjetskog dohotka), a umanjjen za osobni odbitak za rezidente.” https://www.porezna-uprava.hr/HR_porezni_sustav/Stranice/porez_na_dohodak.aspx. Pristupljeno: 10. 10. 2020.

¹¹⁸ Rezident i nerezident. www.zakon.hr. Zakon o porezu na dobit (Narodne novine br.177/04, 90/05, 57/06, 146/08, 80/10, 22/12, 148/13, 143/14, 50/16, 115/16, 106/18, čl. 3). Pristupljeno 10. 8. 2020.

- a) porez na dohodak od drugog dohotka - obračunava, obustavlja i plaća isplatitelj primitka nerezidentu prilikom svake isplate primitka po osnovi drugog dohotka. Ako je u primjeni ugovor o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja između Republike Hrvatske i države čiji je rezident primjenjuju se odredbe iz tog ugovora,
- b) porez na dodanu vrijednost (PDV-a) - obračunava i plaća tuzemni poduzetnik isplatitelj primitka nerezidentu za isporuke oporezive u tuzemstvu,
- c) obvezne doprinose - obračunavaju i plaćaju isplatitelji primitaka nerezidentima po osnovi drugog dohotka. Kad je u primjeni ugovor o socijalnom osiguranju između Republike Hrvatske i države čiji je rezident primjenjuju se odredbe iz tog ugovora, pod uvjetom da u državi čiji je rezidenti ima uređen status u obveznom osiguranju.¹¹⁹

Kada se nerezidentu isplaćuje honorar, tada se obračunava porez na dohodak, ali bez prireza. Prije bilo kakve isplate, nužno je provjeriti ima li Republika Hrvatska s državom rezidentnosti sklopljen Međunarodni ugovor o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja. Na taj se način utvrđuje stopa oporezivanja honorara ili obračun poreza u državi rezidenta. Zbog svega toga valja primijeniti zahtjev za umanjenje porezne obveze, izuzimanje od poreza, povrat više plaćenog poreza na naknade za obavljanje djelatnosti unutar Republike Hrvatske.¹²⁰

„Ako se kod isplate autorskog honorara primjenjuje stopa oporezivanja definirana Međunarodnim ugovorom o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja, isplatitelj nema pravo pri obračunu koristiti olakšicu (*neoporezivi iznos primitka od 30%, za umjetničke honorare 55%*).“¹²¹ Isplate nerezidentima moraju biti prikazane putem obrasca JOPPD. U tom slučaju bitne su stavke po pitanju šifri općine, odnosno grada rada. Svaka država ima različite šifre općine, odnosno grada rada. Primjerice, za Bosnu i Hercegovinu šifra je 99070, za Srbiju 99688, za Makedoniju 99807, za Austriju 99040.

Izjavu u poreznom statusu u prilogu 16 ispunio je autor nerezident. Kako bi nerezident ostvario pravo na honorar, tako mora zatražiti hrvatski OIB. Nerezidenti u praksi ostvaruju pravo na autorski honorar, ali ne i na autorski honorar umjetnika, nisu članovi Hrvatskih

¹¹⁹ Proces obračunavanja. <https://www.porezna-uprava.hr/nerezidineti/Stranice/6.Primici-nerezidenta-po-osnovi-drugog-dohotka.aspx>. Pristupljeno 10. 8. 2020.

¹²⁰ Isplata honorara nerezidentu. <http://fairnet.hr/isplata-drugog-dohotka-nerezidentima-autorski-ugovor-i-ugovor-o-djelu/>. Pristupljeno 10. 8. 2020.

¹²¹ Stopa oporezivanja. <http://fairnet.hr/isplata-drugog-dohotka-nerezidentima-autorski-ugovor-i-ugovor-o-djelu/>. Pristupljeno 10. 8. 2020.

strukovnih udruga. Time koriste samo poreznu olakšicu od 30% što je vidljivo u prilogu 17. Obveza je isplatioca isplaćivanje doprinosa i poreza.

Prilog 16. Izjava o poreznom statusu fizičke osobe nerezidenta

Izjava o poreznom statusu fizičke osobe

Ime i prezime:	
Adresa stanovanja (grad/naselje, poštanski broj, ulica i broj):	BULEVAR ZORANA DINDIĆA 153A 11070 NOVI BEOGRAD, SRBIJA
Adresa dostavljanja dokumentacije vezane za isplate primitaka (grad/naselje, poštanski broj, ulica i broj):	BULEVAR ZORANA DINDIĆA 153A/7 11070 NOVI BEOGRAD SRBIJA
OIB:	
Broj telefona:	
Broj mobitela:	
Broj faxa:	
Adresa e-mail:	

Izjava za godinu 2019

1. Obveznik sam poreza na dodanu vrijednost (PDV):	1. DA 2. ☒ NE
2. Ugovorni posao obavljam s motrišta oporezivanja dohotka:	☒ 1. Samostalno 2. Nesamostalno
3. Ako je odgovor na prethodno postavljeno pitanje pod 2. Samostalno, s motrišta oporezivanja dohotka, obavljam ga:	1. Trajno ☒ 2. Povremeno
4. Ako je odgovor na prethodno postavljeno pitanje pod 1. Trajno, primitci su oporezivi kao:	1. Dohodak, i to kao primitci od slobodnog zanimanja/obrta 2. Dobitak
5. Ako je odgovor na postavljeno pitanje pod rednim brojem 3., 2. Povremeno, primitci se oporezuju kao:	☒ 1. Primitci drugog dohotka 2. Prema poslovnim knjigama
6. Ako je odgovor na postavljeno pitanje pod rednim brojem 5., 1. Primitci drugog dohotka, imam status:	1. Umjetnik 2. Umjetnik sa potvrdom strukovne udruge 3. Nisam umjetnik 4. Umirovljenik ☒ 5. Ostalo
7. Porezno prebivalište: 7.1. Grad 7.2. Općina 7.3. Naselje	BEOGRAD NOVI BEOGRAD
8. Primitak doznačiti na transakcijski račun broj (IBAN): 8.1. Transakcijski žiro račun otvoren je kod banke:	

Ako je odgovor na pitanje pod red.br.3.1. trajno ili na pitanje pod.br.5.2. prema poslovnim knjigama, u prilog ove izjave dajem presliku rješenja Porezne uprave o plaćanju poreza na dohodak po rješenju. Ako je pod 6.1. Umjetnik prilažem potvrdu, ako je pod 6.2. Umjetnik sa potvrdom strukovne udruge prilažem potvrdu u prilogu ove izjave.

Obvezujem se da ću o svakoj promjeni koja će nastati tijekom godine a koja utječe na oporezivanje, poglavito o promjeni poreznog prebivališta, u roku od 30 dana izvijestiti isplatioca u kojem dajem ovu izjavu.

U _____ dana _____ / _____

Potpis _____

Izvor: Interna dokumentacija poslovnog subjekta Hrvatska naklada zvuka i slike d.d.

Prilog 17. Obračun autorskog honorara nerezidenta

I. PODACI O ISPLATITELJU:	II. PODACI O POREZNOM OBVEZNIKU:
1. Naziv i ime i prezime:	1. Ime i prezime:
2. Adresa:	2. Adresa: BULEVAR ZORANA ĐINĐIČA 153A
3. OIB:	BEOGRAD
4. Žiro račun:	3. OIB:
	4. Račun: RS3535500000302945775

OBRAČUN AUTORSKI HONORAR

Obračunsko razdoblje: 20
Broj obračuna: 140-19
Primitak po osnovi: Obračun honorara
Nadnevak isplate neto svote: 28.06.2019

Bruto svota primitka:	1.395,05
Neoporezivi dio:	0,00
Priznati izdatak:	418,51
Iznos neoporezivog i porezno priznatog izdatka:	418,51
DOPRINOSI IZ PRIMITKA	
Iznos osnovice za obračun doprinosa:	976,54
Doprinos za MO I stup:	97,65
Doprinos za MO II stup:	0,00
Iznos doprinosa iz primitka:	97,65
POREZ I PRIREZ	
Iznos osnovice za obračun poreza i prireza:	878,89
Iznos poreza na dohodak:	210,93
Iznos prireza porezu na dohodak:	0,00
Iznos prireza i poreza na dohodak:	210,93
DOPRINOSI NA PRIMITAK	
Iznos doprinosa za zdravstveno osiguranje:	73,24
<u>NETO SVOTA:</u>	<u>1.086,47</u>

Pregled obveza i potraživanja:

- dani krediti ili pozajmice:	0,00	0,00
- potraživanje po osnovi izdanih faktura:	0,00	0,00
- potraživanje po osnovi danih predujmova:	0,00	
- obveza po osnovi primljenih faktura:	0,00	0,00
- obveza po osnovi primljenih predujmova:		0,00
Ukupno:	0,00	0,00

Saldo u našu korist: 0,00

Uplata na Vaš račun: 1.086,47

Izvor: Interna dokumentacija poslovnog subjekta Hrvatska naklada zvuka i slike d.d.

6. PLANIRANJE I KONTROLA TROŠKOVA DRUGOG DOHOTKA

Troškovi imaju jednu od ključnih funkcija u svakoj vrsti poslovanja. Kako bi se efikasno moglo poslovati, potrebno je napraviti kvalitetan plan, a u njegovom izvršenju neprestano provoditi kontrolu troškova.

Trošak se kao središnja ekonomska kategorija pojavljuje u svakom poslovnom i neposlovnom procesu. Kada je riječ o poslovnim procesima, tada su potrebe, koje prouzrokuju utroške i troškove, odraz općih namjera, ciljeva i odnosa u djelovanju poduzeća. U tom se procesu djelovanja pojavljuju troškovi, ali ih je važno držati pod kontrolom, odnosno nadzorom. Ako nisu pod nadzorom, uzroci istih bi se mogli tražiti u pogrešnom smjeru, ponajprije, u nedostatku prihoda koji bi te troškove opravdali. Zbog toga poduzeće treba promišljeno djelovati i biti upoznato s temeljnim uvjetima unutar kojih se troškovi pojavljuju te u kolikim se razmjerima njima može upravljati.¹²²

Troškovima je nužno upravljati zbog postignuća veće dugoročne koristi u odnosu na učinjeni trošak ili postizanja menadžerskog cilja uz što niže troškove bez dugoročnih negativnih posljedica na rezultat poslovanja.¹²³

Glazbeni se svijet odlikuje brojnim zanimljivostima zahvaljujući različitostima od kojih je satkan. Riječ je o jedinstvenom poslovnom području, no kao i u svakom poslu, i u ovom su slučaju troškovi jedan od najvećih izazova. Kako bi se troškovi zadržali u optimalnoj vrijednosti, tako ih netko mora pratiti, odnosno razraditi poslovni i financijski plan po pitanju troškova. Obično se time bavi menadžment.

Menadžment podrazumijeva proces oblikovanja okruženja u kojemu pojedinci kao radna skupina efikasno ostvaruju i postižu zadane ciljeve. Menadžment je ujedno i proces rada s drugim ljudima, a uključuje planiranje, organizaciju, upravljanje kadrovima, vođenje i kontroliranje.¹²⁴

¹²² Vidi: Kolar, I. i Koletnik, F. (2005). Dugoročno upravljanje troškovima poduzeća. RRiF, Vol. 9, Zagreb, str. 46.

¹²³ Vidi: Belak, V. (1995). Menadžersko računovodstvo. RRiF, Zagreb, str. 130.

¹²⁴ https://bib.irb.hr/datoteka/497125.Izrada_financijskog_plana_i_investicijski_prioriteti.pdf. Pristupljeno 10. 8. 2020.

Plan poslovanja odnosi se ponajprije na definiranje ciljeva i zadataka, aktivnosti i resursa za ostvarenje istih te izražavanje ciljeva i resursa u brojkama.¹²⁵ Možemo reći kako se radi o svojevrsnoj strategiji kako, što će se i pod kakvim uvjetima raditi. Prije svega, važno je sagledati situaciju na tržištu glazbe, a tek onda odrediti smjer poslovanja, prihoda, rashoda, honorara. Planiranje je jedan od prvih koraka prije poduzimanja konkretnih mjera. Valja imati poticajnu ideju koju je zatim potrebno jasno definirati. Kod glazbenika se plan poslovanja uglavnom odnosi na raspored nastupa kada treba naznačiti i istaknuti troškove putovanja, smještaja, honorara... Osim toga, troškovi uključuju specifične troškove zaposlenika, opreme, software, energije, infrastrukture, internet, članarine HGU, HDS, davatelja usluge (npr. Apple music, Deezer), autorskih i izvođačkih honorara, knjigovodstvene i odvjetničke troškove.

Prije bilo kakvih konkretnih koraka potrebno je napraviti proračun ulaganja. Taj proračun podrazumijeva pregled projekata koji potražuju kupnju novih sredstava rada, ali i predviđene troškove za svaki projekt i vremensko određenje odgovarajućih izdataka. Na temelju toga moguće je sastaviti temeljna financijska izvješća, ponajprije proračunsko izvješće o novčanom toku, proračunski račun dobitka i gubitka te proračunsku bilancu.¹²⁶

U nastavku rada fokus je na potrebi kontrole visine i kretanja troškova drugog dohotka i honorara, kao i njihovu značenju u procesu planiranja poslovanja.

6.1. Kontrola troškova drugih dohodaka i honorara

Zbog potencijalno opasnih utjecaja i posljedica koje mogu uzrokovati troškovi, važno ih je redovito kontrolirati. Jedan od ključnih i prvih koraka svakako je planiranje koje je rezultat ozbiljnog istraživanja budućih događanja. Plan se odnosi na kalkuliranje, točnije određivanje cijene proizvoda.¹²⁷

Kako bi se proces upravljanja i praćenja troškova što bolje realizirao, prethodno je potrebno prikupiti i obraditi podatke o istima. Prije same obrade nužno je sve podatke o troškovima

¹²⁵ https://bib.irb.hr/datoteka/497125.Izrada_financijskog_plana_i_investicijski_prioriteti.pdf. Pristupljeno 10. 8. 2020.

¹²⁶ Vidi: Hočevar, M. (2008). *Značenje troškova za planiranje i nadzor poslovanja (II. dio)*. <https://www.rrif.hr/clanak-19413.html>. Pristupljeno: 21.8. 2020.

¹²⁷ Vidi: Popović, Ž. (2006). *Priprema izrade kratkoročnog plana poduzeća*. <https://www.rrif.hr/clanak-19413.html>. Pristupljeno: 21.8. 2020.

razvrstati i klasificirati prema aspektima promatranja pa tako postoje različite podjele troškova. Podaci se moraju klasificirati zbog planiranja i budžetiranja troškova, procjene budućih rezultata, racionaliziranja troškova, zadržavanja troškova u zadanim granicama, izbora optimalnih poslovnih alternativa, distribucije odgovornosti za troškove.¹²⁸

Troškovi imaju veliki utjecaj na financijski rezultat, stoga je potrebno nastojati što bolje predvidjeti i planirati troškove.¹²⁹

U kontekstu glazbene industrije i obračuna i isplate drugog dohotka i honorara, na temelju potvrde o isplaćenom primitku, dohotku, uplaćenom doprinosu, porezu na dohodak i prirezu kontroliraju se podaci o troškovima. Vrijednosti iz obračuna, poslane u Poreznu upravu, moraju odgovarati kumulativu na potvrdi. Ova se potvrda odnosi na samostalni rad te je kao takva važeća, vrlo je slična IP obrascu, za kojega poslodavac više nema obvezu sastavljanja i predaje jer je ukinut 1. siječnja 2019. godine. Dakle, ova potvrda mora se usporediti s podacima porezne kartice, kako bi se utvrdile eventualne nepravilnosti, čime se ujedno provodi kontrola poziva na broj za javna davanja.

Prilog 18. Potvrda o isplaćenom primitku, dohotku, uplaćenom doprinosu, porezu na dohodak i prirezu

I. PODACI O ISPLATITELJU:			II. PODACI O POREZNOBOM OBVEZNIKU:							
1. Naziv/ ime i prezime:			1. Ime i prezime:							
2. Adresa:			2. Adresa:							
3. OIB:			3. OIB:							

POTVRDA O ISPLAĆENOM PRIMITKU, DOHOTKU, UPLAĆENOM DOPRINOSU, POREZU NA DOHODAK I PRIREZU U 2019. GODINU.

- iznos u kunama i lipama-

Redni broj	Nadnevak isplate primitka	Primitak po osnovi	Iznos primitka	Izdatak u postotku	Iznos izdataka	Iznos uplaćenog doprinosa iz primitaka	Dohodak	Nadnevak uplate doprinosa poreza i prireza	Iznos uplaćenog poreza i prireza	Neto isplata
1	2	3	4	5	6	7	8 (4-6-7)	9	10	11 (4-7-10)
1	27.08.2019	Obračun honorara	1.948,45	55,00 %	1.070,54	87,59	788,32	27.08.2019	211,90	1.648,98
2	23.09.2019	Obračun honorara	2.432,21	55,00 %	1.337,71	109,45	985,05	23.09.2019	284,78	2.057,88
3	18.12.2019	obračun honorara	2.818,09	55,00 %	1.549,95	128,81	1.141,33	18.12.2019	308,79	2.394,49
			7.198,75		3.958,20	323,85	2.914,70		783,47	

Nadnevak: 31.01.2020

pečat i potpis isplatelja

¹²⁸ Vidi: Belak, V. (1995). *Menadžersko računovodstvo*. RRiF, Zagreb, str. 144.

¹²⁹ Ibid.

Izvor: Interna dokumentacija poslovnog subjekta Hrvatska naklada zvuka i slike d.d.
Shema 3. Knjiženje obračuna drugog dohotka

23001	242700
6.089,43	323,85
2412	4161
783,47	7.196,75

Izvor: Vlastita izrada autorice

Obrazac potvrde (prilog 19) isplatitelj daje poreznom obvezniku, a sadrži datum isplate pojedinog primitka, iznos primitka, osnovu, izdatak u primitku, iznos izdatka, iznos uplaćenog doprinosa iz primitka, dohodak, datum uplate doprinosa, poreza i prireza, iznos uplaćenog poreza i prireza te neto isplatu. Shema 3 primjer je knjiženja obrasca na kojemu je vidljivo kako se radi o isplatama autorskog honorara umjetnika.

Isplata neto honorara s obrasca evidentirana je na kontu 23001 na potražnoj strani, u iznosu od 6.089,43 kune. Doprinos mirovinskog osiguranja I. stupa, iz tablice stupac 7., u iznosu 323,85 kuna knjiži se na konto 242700. Nadalje, obvezu za porez i prirez u iznosu od 783,47 kuna knjižimo na kontu 2412 te cjelokupni trošak honorara na kontu 4161 u iznosu od 7.196,75 kuna.

6.2. Efikasno planiranje troškova drugog dohotka i honorara

Strategija uspješnog poslovnog subjekta temelji se na planiranju, upravljanju i praćenju troškova. Planiranje i praćenje troškova posao je računovodstvenog menadžmenta, a troškove prati prema njihovim prirodnim vrstama te je menadžment usmjeren na budućnost poslovanja. Planiranje može biti kratkoročno ili dugoročno, ovisno o zadatku koji je zadan menadžmentu. U ovoj cjelini rada fokus je na procesu planiranja troškova drugog dohotka i honorara. Pritom svakako treba reći da je menadžersko računovodstvo mnogo šire od troškovnog računovodstva, jer njegovo težište nije na knjigovodstvu nego na planiranju i analizi, zbog

čega se često isprepleće s drugim, kvantitativnim, neračunovodstvenim informacijskim sustavima. Za menadžersko računovodstvo nisu toliko važna pitanja kako skupiti, urediti, obraditi i prikazati određene podatke, već kako ih prilagoditi menadžerskim zahtjevima različitih menadžerskih razina.¹³⁰

„Troškovi se planiraju sukladno spoznajama o uzrocima njihovog nastanka, odnosno prema podacima iz planova pojedinih funkcija, prema prosudbama događaja u budućnosti, prema prethodnim razdobljima i sl.“¹³¹

Svi poslovni subjekti provode četiri osnovne upravljačke funkcije. Riječ je o planiranju, organiziranju, upravljanju i kontroli. Planiranje uključuje ciljeve poslovnog subjekta koje definira menadžment. U toj prvoj fazi, potrebno je precizirati točne strategije poslovnog subjekta koje će se potom predstaviti ostalim odjelima prilikom faze organiziranja. Nakon što se postave određeni ciljevi, potrebno je organizirati i podijeliti poslovne jedinice s obzirom na aktivnosti koje je potrebno provesti kako bi se ostvario konačan cilj u obliku učinka usluge ili proizvoda.¹³² Nakon toga menadžment provodi funkciju upravljanja definiranih strategija. U tom je dijelu motivacija zaposlenika od iznimne važnosti jer upravo o njihovoj motivaciji ovisi kvalitetan rezultat. Ujedno je važno nadzirati aktivnosti poslovnog procesa, pravovremeno reagirati na vanjske utjecaje i poduzeti potrebne radnje s ciljem ostvarivanja optimalne razine produktivnosti. Kao posljednja faza ističe se kontrola putem izvještaja kojim se ukazuje jesu li se postavljeni ciljevi u konačnici i ostvarili.¹³³ Ako se ciljevi ipak nisu ispunili, zadaća je menadžmenta da ponudi odgovarajuća rješenja. Zbog svega je toga možda najvažnija faza upravo kontrola jer ona povezuje sve elemente sustava te kao takva osigurava uspješnost u poslovanju poduzeća na svim razinama.¹³⁴

Kada se govori o financijskom planu općenito, tada valja napomenuti kako se njime utvrđuju prihodi i rashodi koji se planiraju izvršiti. Financijskim planom donose se prognoze troškova. U konkretnom slučaju glazbene industrije valja skrenuti pozornost na ulaganje u fonograme, koji predstavljaju aktivu poduzeća i nematerijalnu imovinu, a time se povećava budući broj

¹³⁰ Menadžersko računovodstvo. <https://rrif.hr/rrif-2003-4.html>. Računovodstvo, revizija i financije, br. 4/2003. 55. Pristupljeno: 3. 10. 2020.

¹³¹ Popović, Ž. (2006). *Priprema izrade kratkoročnog plana poduzeća*. <https://www.rrif.hr/clanak-19413.html>. Pristupljeno: 21.8. 2020., str. 54.

¹³² Vidi: Polimeni, R. S. et al. (1999). *Troškovno računovodstvo*. Faber & Zgombić Plus, Zagreb.

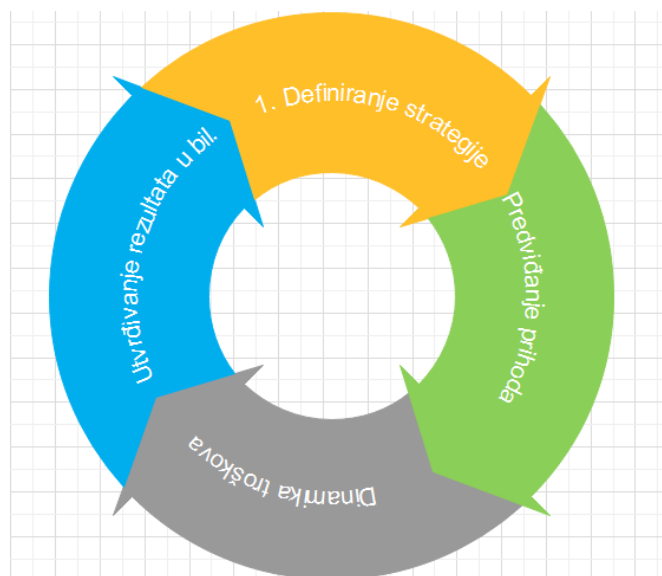
¹³³ Ibid.

¹³⁴ Ibid.

honorara pa se ujedno stvara i veći trošak. Prihodi koji su uobičajeni u glazbenoj industriji zapravo su prihodi od korištenja prava koji se mogu ostvariti nakon investicije u fonogram te prijenosa fonograma u pravo. Postoje i prihodi od fizičke te digitalne prodaje, dok su s druge strane evidentni troškovi honorara.

Prema tome, financijski plan odnosi se na praćenje, kontrolu, analizu te utvrđivanje stupnja ostvarivanja poslovnih ciljeva. Financijski plan mora biti u skladu s financijskim potrebama, ali i mogućnostima. Zbog dinamike posla, financijsko je planiranje vrlo aktivno u provođenju financijske politike.¹³⁵

Shema 4. Faze financijskog plana

Izvor: Vlastita izrada autorice

Financijski plan omogućuje planiranje budućih novčanih tokova, uspostavljanje poslovnih standarda za kontrolu tekućih financijskih aktivnosti. Čine ga četiri faze, prva faza financijskog plana podrazumijeva definiranje strategije financiranja. Druga faza je formiranje predviđanja prihoda, uključuje predviđanje prihoda i njegovu provedbu. Treća je faza određivanje dinamike troškova gdje se prati odnos kretanja troškova i prihoda. U posljednjoj, četvrtoj fazi, utvrđuje se rezultat poslovnog društva u bilanci prihoda i rashoda. Svrha tih dokumenata je saznati koliko je tvrtka profitabilna u određenom obračunskom razdoblju.

¹³⁵ Vidi: Drljača, M. (2004). *Izrada financijskog plana i investicijski prioriteti*. Zagreb.

Prilog 19. Troškovi drugi dohodak

Stranica 1

BRUTO BILANCA
01.01.2019 31.12.2019

416000
416060

Konto	Osnovni opis	POČETNO STANJE		PROMET		KUMULATIV		S A I D O
		Dugovanja	Plaćanja	Dugovanja	Plaćanja	Dugovanja	Plaćanja	
416000	Troškovi drugih dohodaka (ugovora o djelu, akvizitera, trgov. putnika, konzultanata)	0,00	0,00	1.454.152,97	1.454.152,97	1.454.152,97	1.454.152,97	0,00
416060	Izvođački honorari u paušalu i %	0,00	0,00	718.212,58	718.212,58	718.212,58	718.212,58	0,00
Sveukupno:		0,00	0,00	2.172.365,55	2.172.365,55	2.172.365,55	2.172.365,55	0,00

Izvor: Interna dokumentacija poslovnog subjekta Hrvatska naklada zvuka i slike d.d.

Prilog 20. Prirez

Stranica 1

BRUTO BILANCA
01.01.2019 31.12.2019

241200
241200

Konto	Osnovni opis	POČETNO STANJE		PROMET		KUMULATIV		S A I D O
		Dugovanja	Plaćanja	Dugovanja	Plaćanja	Dugovanja	Plaćanja	
241200	Obveze za porez i prirez na drugi dohodak (iz autorskih honorara, ugovora o djelu,	0,00	0,00	239.471,16	239.471,16	239.471,16	239.471,16	0,00
Sveukupno:		0,00	0,00	239.471,16	239.471,16	239.471,16	239.471,16	0,00

Izvor: Interna dokumentacija poslovnog subjekta Hrvatska naklada zvuka i slike d.d.

Prilog 21. Doprinosi

Stranica 1

BRUTO BILANCA
01.01.2019 31.12.2019

242700
242720

Konto	Osnovni opis	POČETNO STANJE		PROMET		KUMULATIV		S A I D O
		Dugovanja	Plaćanja	Dugovanja	Plaćanja	Dugovanja	Plaćanja	
242700	Doprinos za MO I. stup-honorar	0,00	0,00	85.741,55	85.741,55	85.741,55	85.741,55	0,00
242710	Doprinos za MO II. stup-honorar	0,00	0,00	10.267,45	10.267,45	10.267,45	10.267,45	0,00
242720	Doprinos za zdravstveno osiguranje na honorar	0,00	0,00	72.006,94	72.006,94	72.006,94	72.006,94	0,00
Sveukupno:		0,00	0,00	168.015,94	168.015,94	168.015,94	168.015,94	0,00

Izvor: Interna dokumentacija poslovnog subjekta Hrvatska naklada zvuka i slike d.d.

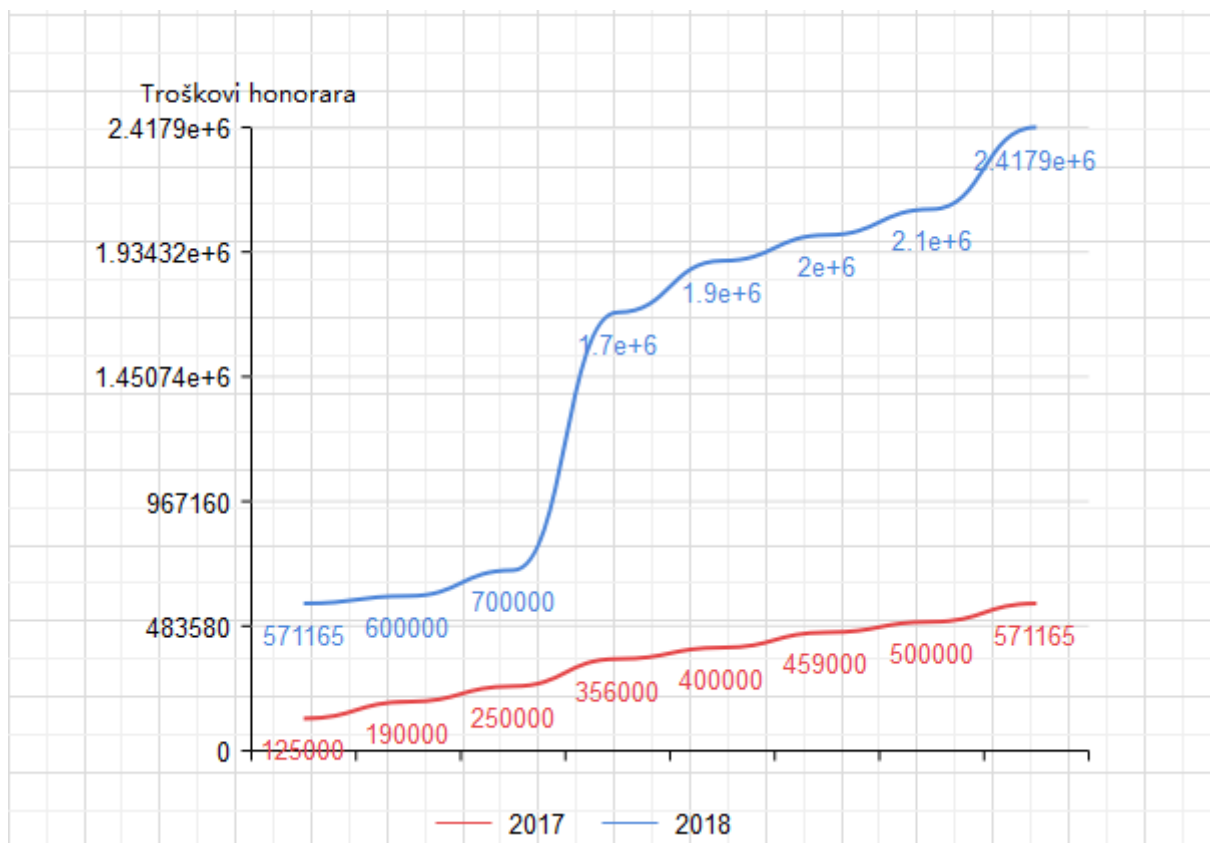
Prilog 22. Bruto bilanca

Stranica 1

		POČETNO STANJE		PROMET		KUMULATIV		
		Dugova	Plaćanja	Dugova	Plaćanja	Dugova	Plaćanja	SALDO
231100								
231100								
231100	Obveze prema vanjskim članovima uprave, nadzornog odbora, prokuristima, stečajnim	0,00	0,00	1.346.660,43	1.346.660,43	1.346.660,43	1.346.660,43	0,00
	Sveukupno:	0,00	0,00	1.346.660,43	1.346.660,43	1.346.660,43	1.346.660,43	0,00

Izvor: Interna dokumentacija poslovnog subjekta Hrvatska naklada zvuka i slike d.d.

Grafikon 1. Godišnji prikaz porasta troškova honorara

Izvor: Vlastita izrada autorice temeljem javne objave revizorskog izvješća poslovnog subjekta Hrvatska naklada zvuka i slike d.d.

Planiranje je izuzetno važno jer unaprijed treba promišljati o budućem poslovanju. Prema javnim podacima poslovnog subjekta Hrvatska naklada zvuka i slike d.d. prikazanim na grafikonu 1, vidljiv je porast troškova honorara. Porast troškova honorara posljedica je planiranog investiranja u fonograme, u grafičko i tekstualno oblikovanje fonograma te dovođenja u status mogućnosti prodaje.

Praćenjem troškova i izradom financijskog plana ostvaruje se bolja kontrola nad troškovima poslovanja.

7. ZAKLJUČAK

U ovom završnom radu obrađena je tematika utvrđivanja i praćenja troškova drugog dohotka na primjeru glazbene industrije. Činjenica je da je glazba dio ekonomskog, društvenog, političkog, trgovačkog i poslovnog svijeta. Riječ je o području u kojem, osim glazbenika, važnu riječ vode i drugi suradnici poput ekonomista i računovođa. Kao i svaki drugi segment u životu, tako i sama glazba osjeća, osluškuje te živi zajedno s društvenim potrebama, mogućnostima i željama. Mnogo toga ovisi o tržištu, kapitalu, svjetskome gospodarstvu i ostalim ekonomskim granama. Upravo zbog toga u radu je ukazano na važne točke u glazbenoj industriji. Objasnjen je drugi dohodak u odnosu na dohodak, objašnjena je razlika u obračunu dohotka autora i umjetnika te ukupnog troška naručitelja. Također, u radu je predložen i objašnjen obračun honorara. Obrađena tematika temeljena je primjerima iz prakse glazbene industrije.

Drugi dohodak proizlazi iz ugovora o djelu, a pretpostavljaju ga neto troškovi doprinosa na mirovinsko i zdravstveno osiguranje, porez na dohodak i prirez porezu na dohodak. Autorski se honorar razlikuje od drugog dohotka s obzirom na obračun, isplatu te poreznu olakšicu u iznosu od 30%. Umjetnički se pak honorar obračunava i isplaćuje na temelju ugovora o umjetničkom djelu prilikom čega se priznaje porezna olakšica od 25%.

Izazov je bilo predložiti proces utvrđivanja, a potom i njihovog praćenja (planiranja i kontrole), s obzirom da kod njihovog obračunavanja i knjiženja valja pomno promotriti i proučiti cijeli niz obrazaca na temelju kojih se mogu isplaćivati glazbeni honorari. Kako bi se troškovi mogli kvalitetno pratiti i kontrolirati, valja ih raspodijeliti te promatrati svaki njihov element, odnosno izvor zasebno. Samo tako može se ostvariti bolja kontrola nad troškovima te troškovima uspješnije upravljati.

Planiranje je od iznimne važnosti jer unaprijed treba promišljati o budućem poslovanju, a obuhvaća poslovne ciljeve koje definira menadžment, prilikom čega je potrebno precizno odrediti strategije poslovanja. Nakon što se postave ciljevi, prelazi se na razinu organizacije i podjele poslovnih jedinica. Od velike je važnosti i motivacija zaposlenika o kojima zapravo ovisi kvaliteta poslovanja i konačnoga rezultata. U posljednju se fazu ubraja kontrola kao najznačajniji dio cijeloga procesa te kao takva osigurava poslovni uspjeh.

Valja napomenuti kako se trenutno na glazbenom tržištu osjeća pad prihoda, a posljedično i zarade zbog pandemije COVID-19. Uz to, glazbenu industriju nije zaobišao tehnološki napredak koji otvara nove glazbene perspektive te omogućava digitalizaciju poslovanja. Prednost digitalnih formata očituje se u pojednostavljenom svakodnevnom korištenju. Upravo digitalizacija omogućava lakše upravljanje i povećanu prodaju u odnosu na fizičku prodaju, čime se ostvaruju veći autorski i umjetnički honorari.

LITERATURA

Knjige i stručni članci:

- Belak, V. (1995). *Menadžersko računovodstvo*. RRiF, Zagreb.
- Blažić, H. (2006). *Usporedni porezni sustavi: oporezivanje dohotka i dobiti*. Ekonomski fakultet Sveučilišta u Rijeci, Rijeka.
- Broz Tominac, S. i dr. (2015). *Upravljačko računovodstvo-studija slučajeva*. Zagreb.
- Brümmerhoff, D. (2000). *Javne financije*. MATE, Zagreb.
- Gliha, I. (2004). *Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima: uvodne napomene, tekst zakona, stvarno kazalo, tekst obrazloženja uz Konačni prijedlog zakona*. Narodne novine, Zagreb.
- Grgurev, I., (2007). *Ugovor o radu*. U: Potočnjak, Ž., ur., *Radni odnosi u Republici Hrvatskoj*. Pravni fakultet, Zagreb.
- Gulin, D. i dr. (2010). *Upravljačko računovodstvo*. Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb.
- Gulin, D. et. al. (2012). *Poslovno planiranje, kontrola i analiza*. Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb.
- Henneberg, I. (2001). *Autorsko pravo*. Informator, Zagreb.
- Horvat, A.; Živković, D. (2013). *Knjižnice i autorsko pravo*. Prvo elektroničko izdanje. Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb.
- Jelavić, A. et. al. (1993). *Ekonomika poduzeća*. Ekonomski fakultet u Zagrebu, Sveučilište u Zagrebu.
- Jelčić, B. (1997). *Javne financije*. Informator, Zagreb.
- Kolar, I. i Koletnik, F. (2005). *Dugoročno upravljanje troškovima poduzeća*. RRiF, Vol. 9, Zagreb.
- Vinković Kravaica, A.; Ribarić Aidone, E. i Krivačić, D. (2007). *Abeceda računovodstva u teoriji i praksi*. Veleučilište u Rijeci, Veleučilište u Karlovcu, Rijeka-Karlovac.
- Markovski, S. (1983). *Troškovi u poslovnom odlučivanju*. Informator, Zagreb.
- Milković, D. (2016). *Ugovor o radu i zakon o obveznim odnosima*. Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, 37(1).
- Mintas Hodak, Lj. (2010.) *Osnove trgovačkog prava*, Mate d.o.o., Zagreb.

- Parać, B., (2008). *Poduzetničko računovodstvo & financijsko izvještavanje*. M.E.P. Consult, Zagreb.
- Perišić, M. i Janković, S. (2006). *Menadžersko računovodstvo hotela*. HZRFD, Zagreb.
- Pezo, V., (2007). *Pravni leksikon*. Leksikografski zavod Miroslav Krleža, Zagreb.
- Polimeni, R. S. et al. (1999). *Troškovno računovodstvo*. Faber & Zgombić Plus, Zagreb.
- Škoro, M. (2019). *Glazba i autorsko pravo*. Školska knjiga, Zagreb.
- Turković-Jaraža, L. i dr. (2015). *Obračun plaća, nadoknada, drugog dohotka uz prikaz na JOPPD-u – primjena u praksi*. II. dopunjeno izdanje, RRIF Plus, Zagreb.

Mrežni izvori:

- Dohodak. *Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje*. Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2020., <http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=15728>. Pristupljeno 4. 8. 2020.
- Drljača, M. (2004). *Izrada financijskog plana i investicijski prioriteti*. Zagreb, str. 32-33.
- https://bib.irb.hr/datoteka/497125.Izrada_financijskog_plana_i_investicijski_prioriteti.pdf Pristupljeno 21. 8. 2020.
- Hočevar, M. (2008). *Značenje troškova za planiranje i nadzor poslovanja (II. dio)*. <https://www.rrif.hr/clanak-19413.html>. Pristupljeno: 21.8. 2020.
- https://bib.irb.hr/datoteka/497125.Izrada_financijskog_plana_i_investicijski_prioriteti.pdf Pristupljeno 10. 8. 2020.
- <http://dziv.hr/hr/intelektualno-vlasnistvo/autorsko-pravo/srodna-prava/proizvodaca-fonograma/>. Pristupljeno: 21. 8. 2020.
- <http://fairnet.hr/isplata-drugog-dohotka-nerezidentima-autorski-ugovor-i-ugovor-o-djelu/>. Pristupljeno 10. 8. 2020.
- <http://finance.hr/povijest-poreza-na-dohodak-u-rh/>. Pristupljeno: 4. 10. 2020.
- <http://fonogram.org/o-nama/fonogram/>. Pristupljeno: 21. 8. 2020.
- <https://hdka.hr/2016/10/hdka-uvrsteno-na-popis-umjetnickih-strukovnih-udruga-na-temelju-cijih-potvrda-se-ostvaruju-porezne-olaksice/>. Pristupljeno 9. 8. 2020.
- https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2016_12_115_2525.html. Pristupljeno 6. 8. 2020.
- <http://www.ekonos.hr/porezi/oporezivanje-autorskog-honorara-1-dio/>. Pristupljeno 7. 8. 2020.

- <http://www.ekonos.hr/porezi/oporezivanje-autorskog-honorara-2-dio/>. Pristupljeno 7. 8. 2020.
- <https://gov.hr/moja-uprava/financije-i-porezi/porezi-i-prijava-poreza/porez-na-dohodak/430>. Pristupljeno: 7. 10. 2020.
- http://www.hdlu.hr/wp-content/uploads/2020/03/final_porez_web.pdf. Pristupljeno 5. 8. 2020., 8. 8. 2020.
- <http://www.ijf.hr/hr/korisne-informacije/pojmovnik-javnih-financija/15/porez-na-dohodak/290/porez-na-dohodak/292/>. Pristupljeno 4. 8. 2020.
- <https://kagor.hr/racunovodstvo/pregled-najvaznijih-poreznih-promjena-primjenjivih-na-vecinu-malih-i-srednjih-poduzeca-od-01-01-2020/>. Pristupljeno 24. 10. 2020.
- <https://www.porezna-uprava.hr/nerezidneti/Stranice/6.Primici-nerezidenta-po-osnovi-drugog-dohotka.aspx>. Pristupljeno 10. 8. 2020.
- https://www.porezna-uprava.hr/HR_publikacije/Prirucnici_brosure/167_DrugiDohodak.pdf. Pristupljeno 4. 8. 2020.
- <https://www.racunovodstvo-porezi.hr/sites/default/files/privici/ripup11-06-149.pdf>. Pristupljeno 8. 8. 2020.
- https://www.rrif.hr/wct_index.php?run=kalk32&wct=230&neto_bruto=neto. Pristupljeno 8. 8. 2020.
- <https://rrif.hr/rrif-2003-4.html>. Pristupljeno: 3. 10. 2020
- <https://www.teb.hr/novosti/2018/koji-prihodi-ulaze-u-cenzus-za-ulazak-u-sustav-pdv-a/>. Pristupljeno: 3. 10. 2020.
- https://www.vup.hr/_Data/Files/19052192039766.pdf. Pristupljeno 6. 8. 2020.
- <https://www.zakon.hr/z/106/Zakon-o-autorskom-pravu-i-srodnim-pravima>. Pristupljeno: 5. 10. 2020.
- www.zakon.hr. Zakon o porezu na dohodak (Narodne novine, br. 115/16, 106/18, čl. 3 i 4). Pristupljeno 10. 8. 2020.
- www.zakon.hr. Članak 38, stavak 3. NN 106/18, 121/19. Pristupljeno: 5. 10. 2020.
- www.zakon.hr. Zakon o porezu na dobit (Narodne novine br.177/04, 90/05, 57/06, 146/08, 80/10, 22/12, 148/13, 143/14, 50/16, 115/16, 106/18, čl. 3). Pristupljeno 10. 8. 2020.
- <https://www.zamp.hr/>. Pristupljeno: 3. 10. 2020.
- <https://www.zamp.hr/autori/faq/pregled>. Pristupljeno 7. 8. 2020.

- <https://www.zamp.hr/autori/pregled/clanstvo/20/raspodjela-autorskih-honorara>. Pristupljeno 7. 8. 2020.
- Kesner-Škreb, M., (2004). *Porez na dohodak*. Financijska teorija i praksa 28 (1).
- <http://ccenterclient.porezna-uprava.hr/view.asp?file=Dnr.XML>. Pristupljeno 4. 8. 2020.
- Obrazac za prihod i trošak glazbene priredbe – koncerta. www.zamp.hr. Pristupljeno 10. 8. 2020.
- Popović, Ž. (2006). *Priprema izrade kratkoročnog plana poduzeća*. <https://www.rrif.hr/clanak-19413.html>. Pristupljeno: 21.8. 2020.
- *Računovodstvo, Revizija i Financije – Stručne informacije za 2020. godinu*. Preuzeto s: www.rrif.hr. Pristupljeno 8. 8. 2020.
- *Statut hrvatske udruge istaknutih glazbenika*. www.hgu.hr. Pristupljeno 9. 8. 2020.
- Turković-Jarža, L. (2019). *Oporezivanje autorskih honorara*. Računovodstvo, revizija i financije - 6.2019. <https://www.rrif.hr/clanak-19413.html>. Pristupljeno 7. 8. 2020.

PRIKAZI:

Shema 1. Koraci u izradi autorskih i umjetničkih honorara. (Vlastita izrada autorice temeljem praktičnoga rada u Računovodstvu na odjelu obračuna honorara), str. 25.

Shema 2. Obračun drugog dohotka. (Vlastita obrada autorice), str. 27.

Shema 3. Knjiženje obračuna drugog dohotka. (Vlastita izrada autorice), str. 58.

Shema 4. Faze financijskog plana. (Vlastita izrada autorice), str. 60.

TABLICE:

Tablica 1. Sličnosti i razlike između autorske i umjetničke naknade. (Vlastita izrada autorice), str. 12.

Tablica 2. Obračun doprinosa i poreza na drugi dohodak. (Vlastita izrada autorice), str. 27.

Tablica 3. Obračun autorskog honorara i poreza. (Računovodstvo, Revizija i Financije – Stručne informacije za 2020. godinu. Preuzeto s: www.rrif.hr. Pristupljeno 8. 8. 2020., str. 39.), str. 37.

PRILOZI:

Prilog 1. Potvrda Hrvatske glazbene unije. (Interna dokumentacija poslovnog subjekta iz djelatnosti Hrvatska naklada zvuka i slike d.d.), str. 21.

Prilog 2. Specifikacija obračuna malih prava. (Interna dokumentacija poslovnog subjekta iz djelatnosti Hrvatska naklada zvuka i slike d.d.), str. 23.

Prilog 3. Izjava o poreznom statusu fizičke osobe. (Interna dokumentacija poslovnog subjekta iz djelatnosti Hrvatska naklada zvuka i slike d.d.), str. 28.

Prilog 4. Obrazac za podatke o ukupnom bruto prihodu i trošku glazbene priredbe – koncerta. (www.zamp.hr. Pristupljeno 10. 8. 2020.), str. 29.

Prilog 5. Autorski ugovor. (Interna dokumentacija poslovnog subjekta iz djelatnosti Hrvatska naklada zvuka i slike d.d.), str. 34.

Prilog 6. Ugovor o javnom izvođenju autorskog djela. (<https://www.racunovodstvo-porezi.hr/sites/default/files/privici/ripup11-06-149.pdf>. Pristupljeno 8. 8. 2020., str. 157.), str. 35.

- Prilog 7. Obavijest o obračunu honorara. (Interna dokumentacija poslovnog subjekta iz djelatnosti Hrvatska naklada zvuka i slike d.d.), str. 38.
- Prilog 8. Obračun autorskog honorara. (Interna dokumentacija poslovnog subjekta iz djelatnosti Hrvatska naklada zvuka i slike d.d.), str. 40.
- Prilog 9. Rekapitulacija obračuna honorara. (Interna dokumentacija poslovnog subjekta iz djelatnosti Hrvatska naklada zvuka i slike d.d.), str. 41.
- Prilog 10. Potvrda zaprimanja obrasca JOPPD. (Interna dokumentacija poslovnog subjekta iz djelatnosti Hrvatska naklada zvuka i slike d.d.), str. 41.
- Prilog 11. Obrazac JOPPD – Izvješće o primicima, porezu na dohodak i prirezu te doprinosima za obvezna osiguranja. (Interna dokumentacija poslovnog subjekta iz djelatnosti Hrvatska naklada zvuka i slike d.d.), str. 42.
- Prilog 12. Autorski ugovor o umjetničkom nastupu. (Interna dokumentacija poslovnog subjekta iz djelatnosti Hrvatska naklada zvuka i slike d.d.), str. 46.
- Prilog 13. Obračun autorskog honorara umjetnika. (Interna dokumentacija poslovnog subjekta iz djelatnosti Hrvatska naklada zvuka i slike d.d.), str. 48.
- Prilog 14. Račun za autorski honorar umjetnika. (Interna dokumentacija poslovnog subjekta iz djelatnosti Hrvatska naklada zvuka i slike d.d.), str. 49.
- Prilog 15. Potvrda strukovne udruge – HGU. (Interna dokumentacija poslovnog subjekta iz djelatnosti Hrvatska naklada zvuka i slike d.d.), str. 50.
- Prilog 16. Izjava o poreznom statusu fizičke osobe nerezidenta. (Interna dokumentacija poslovnog subjekta iz djelatnosti Hrvatska naklada zvuka i slike d.d.), 53.
- Prilog 17. Obračun autorskog honorara nerezidenta. (Interna dokumentacija poslovnog subjekta iz djelatnosti Hrvatska naklada zvuka i slike d.d.), str. 54.
- Prilog 18. Potvrda o isplaćenom primitku, dohotku, uplaćenom doprinosu, porezu na dohodak i prirezu. (Interna dokumentacija poslovnog subjekta iz djelatnosti Hrvatska naklada zvuka i slike d.d.), str. 57.
- Prilog 19. Troškovi drugog dohotka. (Interna dokumentacija poslovnog subjekta iz djelatnosti Hrvatska naklada zvuka i slike d.d.), str. 61.
- Prilog 20. Prirez. (Interna dokumentacija poslovnog subjekta iz djelatnosti Hrvatska naklada zvuka i slike d.d.), str. 61.
- Prilog 21. Doprinosi. (Interna dokumentacija poslovnog subjekta iz djelatnosti Hrvatska naklada zvuka i slike d.d.), str. 61.
- Prilog 22. Bruto bilanca. (Interna dokumentacija poslovnog subjekta iz djelatnosti Hrvatska naklada zvuka i slike d.d.), str. 62.

GRAFIKON:

Grafikon 1. Godišnji prikaz porasta troškova honorara. (Vlastita izrada autorice), str. 62.